

KIRKKO & KOTI

KIRKKO & KOTI Joulun tapahtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 29.11.–27.12.2017

**Säilytä joulun
tapahtumaliite!**

**Kaveria
ei jätetä**
➤ 4

**Myötätunto
mullistaa**
➤ 6–7

Hyvää Joulunodotusta!

Adventin kertomukset

➤ 12

kirkkojakoti.fi

Sana tuli lihaksi – ilman valmennusta

Joulun juhlimme yhdessä sitä, että Sana tuli lihaksi, Jumala syntyi ihmiseksi. Mutta millaisiin oloihin hän syntyi?

Jeesuksen syntymätällin paikalla Betlehemissä on nykyisin suuri kirkko, Nativity Church. Sain osallistua siellä luterilaisten ja katolilaisten yhteiseen jumalanpalvelukseen reformaation merkivuoden johdosta. Alkuperäisten olojen vaatimattomuus ei tietenkään välity, koska varhaiset kristityt rakensivat Jeesuksen syntymisen ja kärsimisen paikoille kirkot heti, kun se poliittisesti kävi mahdolliseksi.

Monissa uskonnoissa ajatellaan Jumalan olevan pyhä majesteetti, jonka ei sovi liata käsiään tämän katoavan maailman kahleisiin. Maailmankaikkeuden Luoja asuu korkeudessa ja pyhydessä, jonne kivut, pelot, nälkä, eritteet, raskausarvet, lahoaminen ja muu lihallisuus eivät ulotu. Ehkä tällainen lähtöoletus on sisäänrakennettu ihmismieleen.

Joulun kertomus paljastaa Jumalasta toisenlaiset kasvot. ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme”, sanotaan jouluevankeliumissa Johanneksen mukaan (Joh. 1:14). Hän ei syntynyt ”verestä ja ruumiin halusta”, silti hän oli tosi ihminen, verta ja lihaa. Rikkaan hallitsijan sijasta Jumala syntyy köyhään perheeseen, silkkilakanoiden sijasta halpaan olkivuoteeseen. Oliko käytettävissä edes lämmintä vettä?

Jokainen äiti tai synnytystä seurannut isä tietää, että Mariaan sattui ja Joosef tunsu itsensä avuttomaksi. Maria joutuu kokemaan kivuliaat supistukset ilman oksitosiinitiputusta tai epiduraalipuudutusta. Joosef joutuu avustamaan kihlattia ilman Kättilöopiston synnytysvalmennusta, jossa kerrotaan bilirubiiniarvosta ja synnytyksen kolmesta vaiheesta. Jumalan Poika syntyy maailmaan ilman sikiön sykettä seuraavaa kardiotokografiaa.

Yksin piti selvitä ja vieraassa paikassa saattaa uusi elämä maailmaan. Kuinka sellaisissa oloissa voi jäädä henkiin?

Aivan kuin Jumala tahtoi sanoa sinulle: älä pelkää, sinun tähtesi synnyin maailmaan. Sinun lankeemuksesi ei estä minun rakkauttani. Minä tahdon sinulle hyvää. Minä en tullut tuomaan tuhoa ja tuomiota, vaan toivon ja tulevaisuuden.

Ja aivan kuin Jumala tahtoi sanoa: pidä huolta heikommista. Sinun tähtesi minä synnyin niin alas, ettei alemmas pääse. Ole sinäkin nöyrä ja lempeä kaikille kärsiville. Missä näet hädässä olevan ihmisen, ota hänen hätänsä kannettavaksi, lohduta häntä ja auta eteenpäin.

Tervetuloa adventin ja joulun jumalanpalveluksiin. Pyhän eteen ja toisten seuraan.

Jari Jalonen
Kuopion hiippakunnan piispa

KUUKAUDEN VALINNAT

35

Joulumyyjäisten ruokailuun Kuopion Rauhanyhdistykselle tehtiin 35 kiloa lanttulaatikkoo ja saman verran porkkanalaatikkoo, perunoita keitettiin 40 kiloa.

160

Jouluradiota voi kuunnella jo netissä. Adventina aukeava monen genren Jouluradio oli viime vuonna viidenneksi kuunnelluin kanava Suomessa joulukuussa. Verkossa siihen on tutustuttu jo 160 maasta, eniten Yhdysvalloista, Ruotsista ja Saksasta.

50 000

Yli 50 000 kohtaamista odotetaan tänäkin vuonna suomalaisille merimieskirkkoille, kun perinteiset joulumyyjäiset alkavat Euroopassa ensi viikolla. Tarjolla on joululaatikoita, glögiä, hilloja, ruisleipää, makkaraa, kalaa ja poroa ja suomalaista muotoilua.

TIESITKÖ?

Mihin kirkko käyttää veroeurosi?

Jos Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän verotulot ja valtion rahoitusosuus lasketaan yhteen ja potti jaetaan yhtymän seurakuntien jäsenmäärällä, laskennallinen osuus seurakuntalaista kohden on 202 euroa vuonna 2018.

Jos kiinteistöt ja hallinto erotetaan erillisiksi nettokuluiksi, ne syövät tuosta kaksisatasesta leijonanosan 75,90 euroa (19 ja 18 prosenttia).

Kiinteistö- ja hallintokulut ovat tukitoimintoja kirkon perustehtävän eli seurakuntatyön, yhteisten työmuotojen ja hautaus-toimen hoitamiseksi. Ilman perustehtävää kirkolla ei olisi yhtään kiinteistöä.

Jos kiinteistökulut kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaan eri toiminnoille ja hallinnon kulut vyörytetään samassa suhteessa eri työaloille, numerot näyttäytyvät eri valossa. Kuviossa hallinto tarkoittaa lakisääteistä väestönkirjanpitoa; sitä ei voi kohdentaa.

”Eniten rahaa kaikkine kiinteistömenoineen ja hallintokuluineen käytetään nuorisotyöhön eli noin viisi miljoonaa euroa”, sanoo hallintojohtaja **Timo Korhonen**.

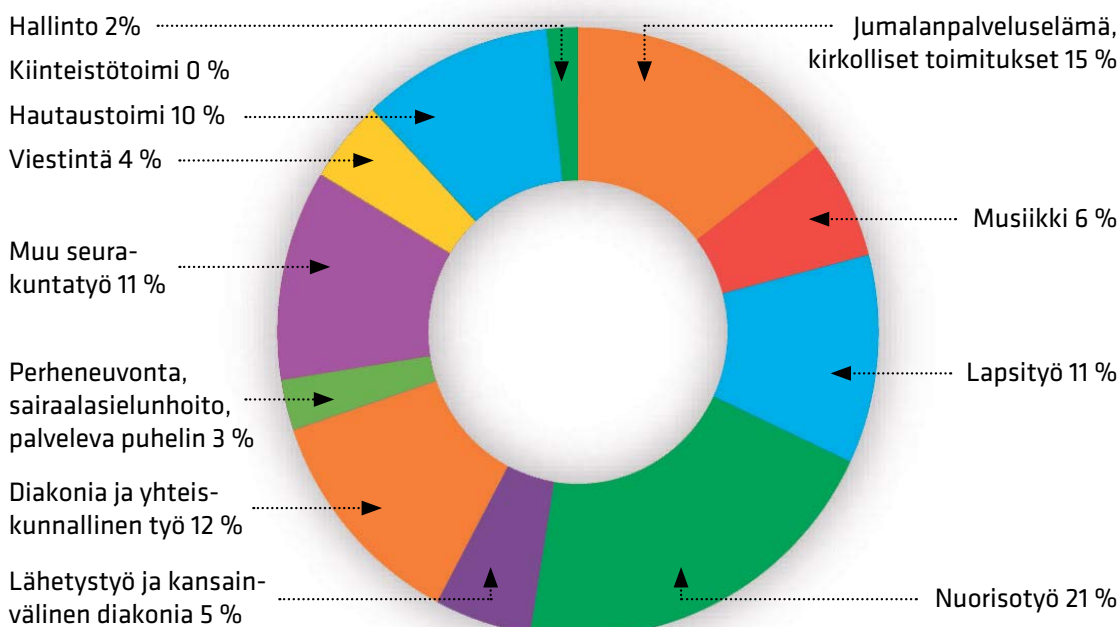
Keskeisin perustehtävä jumalanpalveluselämä ja kirkolliset toimitukset vievät toiseksi eniten veroeuroja. Kolmannen sijan jakavat yhtä suurin osuuksin lapsityö ja diakonia.

Siunauskappaleiden ja hautausmaiden ylläpito on myös iso menoerä. Käytännössä hautaus-toimeen ei käytetä seurakuntalaisten veroeuroja valtion rahoituksen ja taksoituksen ansiosta. Yksittäisten hautojen hoito kuuluu omaisille.

Kuvio esittää menot kustannuspaikoittain: hautaamiseen liittyviä menoja kätkeytyy myös kirkollisiin toimituksiin ja musiikkiin, johon kuviossa on sisällytetty kanttorien palkat.

KAIIJA VUORIO

NETTOKUSTANNUKSET TYÖALOITTAIN 2018

PÄÄKIRJOITUS

Suuria tunteita

Tunneihmiselle itsenäisyyspäivä on merkittävä juhla. Siihen liittyy suuria tunteita, arvokkuutta ja perinteitä – surua ja iloa samaan aikaan. Finlandia-hymni liikuttaa minua vuosi vuodelta yhä enemmän.

Tämä vuosi on ollut poikkeuksellisen hieno. 100-vuotis-tapahtumia on vietetty ympäri vuoden. Kirkkomme juhli samaan aikaan reformaation 500-vuotista taivaltaan.

Kummankin juhlan viettoon sisältyy mielenkiintoinen ristiriitaisuus. Molempia leimaa hillitty arvokkuus. Sen rinnalla tekisi mieli myös vähän ”irrotella”. Eivätkös nämä ole iloisia asioita?

Itsenäisyyspäivän kontrastin nosti esille hausalla tavalla Q-teatterin esitys *Tavallisuuden aave*, jossa yksi kohtaus oli itsenäisyyspäivästä. Siinä päähenkilö nosti juhlavasti esiin kynttilät, kunnes ovesta sisään astui värikkäine pukuineen tanssivat ja laulavat juhlijat. Näyttelijä tempautui mukaan jäykästi, mutta selvästi innostuneena. Tätä hän oli kaivannut.

Ehkäpä meidän kansanluonteeseemme kuitenkin sopii paremmin hillitty arvokkuus ja sydämeistä kumpuava ilo. Ristiriitaisuus ja kipeät asiat ovat tärkeä osa historiaamme.

Muutama viikko sitten kävin tutustumassa Kansallismuseon *Julkinen ja kätketty Suomi 100* -näyttelyyn. Se nostaa esiin sata vaikuttavaa ja kansallisesti merkittävää valokuvaa itsenäisyyden ajan Suomesta. Näyttely

Finlandia-hymni liikuttaa vuosi vuodelta enemmän

kertoo suomalaisen yhteiskunnan rakentumisesta.

Jokainen kuva tuo oman näkökulmansa historiaamme. Suomi on moniääninen, niin kuin kirkkommekin. On juhlittuja ja vaiettuja asioita. Sadan vuoden aikana maailman-kuvat ovat muuttuneet niin Suomessa kuin kirkossa.

Näyttelystä mieleeni jäi erityisesti muutama kuva.

Ruotsiin lähetetyt sotalapset ja heidän paluunsa. Sopeutuminen kumpaankaan suuntaan ei ollut helppoa. Toisen pysäyttävä kuva oli evakkojen marssi kiireellä kerättyjen tavaroiden kanssa. Sopeutuminen ei heilläkään ollut helppoa.

Millaisena Suomi ja kirkko näyttäytyvät sadan vuoden päästä?

Sinä voit olla vaikuttamassa siihen. Erityisen hyvä paikka kirkon kannalta vaikuttaa asioihin on vuoden 2018 seurakuntavaalit. Teemana on ”Minun kirkkoni”. Minkälainen on sinun kirkkosi tulevaisuudessa? Voit vaikuttaa asettumalla ehdokkaaksi tai äänestämällä. Toivon, että haluat olla mukana rakentamassa hyvää tulevaisuutta meille kaikille.

”Siunaa ja varjele meitä Korkein, kädelläs”.
584:1

MINNA SIIKANIVA
minna.siikaniva@evl.fi

Taidekasvatus on tärkeää!

Taiteen opettaminen lapsille on tärkeää. Intuitiivisesti olen koko aikuisen elämäni tiennyt sen. Lapsuuden perheestäni ajatusta en ole varsinaisesti saanut, vaikka autoilija-isän ja pankkivirkailija-äidin lapsena sainkin harrastaa taiteen tekemistä. Tämän asian oivaltaminen, halu ja innostus taidekasvatukseen, on johdattanut minua elämässäni mitä hienoimpiin kokemuksiin, paikkoihin ja työtehtäviin. Olen siitä valtavan kiitollinen.

Miksi lapset pitää saattaa taiteen pariin? Tärkeimpänä pidän sitä, että taiteen avulla opimme ongelmanratkaisua ja itsenäistä ajattelua. Nykyisin, kun kaikki on muutoksessa ja tulevaisuutta ei kukaan varmuudella osaa ennustaa, on yksilön kannalta oleellisen tärkeää osata ratkaista ongelmia uudella tavalla eteen tulevaisuudessa, ennustamattomissa asioissa. Ongelmanratkaisukyky voi olla lastenlastenlasteni elämässä korvaamaton taito tai jopa elinehto.

Jokainen lapsi syntyy taiteilijana ja hyvänä ihmisenä. Kaikki lapset piirtävät, näyttävät, tanssivat, laulavat ja sepittävät mielikuvituksellisia tarinoita. Taiteen avulla tapahtuva oppiminen vahvistaa lapsen persoonallisuutta, havainnointikykyä, kielellistä kehittymistä ja motoriikkaa. Taiteen tekemisen prosessi on yksi vaikeimmista ongelmanratkaisun prosesseista, jossa abstraktista ajatuksesta luodaan fyysinen teos. Tässä luovassa prosessissa tarvitaan paljon mielikuvitusta ja rohkeutta.

Mielikuvitus ja ennakkoluulottomuus ovat meissä kaikissa lapsena. Mielikuvituksen ylläpitäminen ja kasvattaminen lapsuudesta aikuisuuteen on taidekasvatuksen tärkeimpiä tehtäviä. Taide toimii aina myös tunteiden tasolla. Taiteen tekeminen johtaa tunteiden tiedostamiseen, käyttöön, hyväksymiseen ja hallintaan. Lapsi voi kokea puhdasta ylpeyttä, iloa ja onnea omasta aikaansaannoksestaan. Taide on tapa vahvistaa lapsessa olevaa hyvyyttä ja kauuneutta.

Tämän kolumnini aihe syntyi, kun seurasin netistä keskustelua taiteen tulevaisuudesta. Kansallisteatterin johtaja **Mika Myllyaho**, Ateenumin taidemuseon johtaja **Susanna Pettersson**, Kansallisoopperan johtaja **Lilli Paasikivi** sekä Radion Sinfoniaorkesterin johtaja **Hannu Lintu** painottivat, että taidekasvatus on tärkeää erityisesti lapsille, mutta myös aikuisille ja erilaisille ihmisryhmille. Suomen hieno taidekasvatusjärjestelmä tuottaa mm. kansainvälisesti merkittäviä laulajia, kapellimestareita ja kuvataiteilijoita.

Koskettavin osuus oli ohjelman lopussa. Arvostettu tekoälytutkija **Timo Honkala**, jolla on parantumaton aivosyöpä, sanoi, että ihmisen elämä täällä maanpäällä on rajallista, mutta taide on ikuista.

EIJA TANNINEN-KOMULAINEN

100 vuotta itsenäistä Suomea:

”Joku meitä siellä varjeli”

Siilinjärveläiset sotaveteraanit Urpo Savolainen ja Esko Kokko ovat nähneet yli 90 vuotta itsenäisen Suomen vaihteita.

1925 syntynyt Esko Kokko ja **1926 syntynyt Urpo Savolainen** istuutuvat pöydän ääreen hötkyilemättä. Tutut miehet vaihtavat kuulumiset, sitten hörpätään kahvia ja herkutellaan voislämpullalla.

”Hyvä, että meillä on itsenäinen maa. Se vaati sodassa uhrautumista kailta. Ilman niitä uhrauksia kaikki voisi olla toisin”, Savolainen tuumaa, kun puhutaan itsenäisyyden merkityksestä.

Sota-ajasta on paljon muistoja. Lähtemisiä ja tulemisia. Odottamista ja pelkäämistä. Osa muistoista on pitänyt unohtaa.

”Kaveria ei jätetä, se oli silloin ja on edelleen meidän iskulause”, Urpo Savolainen toteaa.

Esko Kokko muistelee sodan vaihteita Loimolassa.

”Kaksi ja puoli vuorokautta oltiin asemissa, siellä näki yhtä sun toista.”

Sota-ajalta on myös hauskenpi muisto, kun Savolainen lypsi lehmää elämänsä ensimmäistä kertaa.

”Karjalaisten lemmiä oli taipaleella. Kerran pyysin, että saisiko kokeilla. Uhkarohkeasti vaan aloin lypsää, ja eikö vaan sain römpän täyteen”, Savolainen nauraa.

Kun sota loppui, Savolainen oli töis-

sä rajavartiostossa Kuhmossa ja Suomussalmella. Hänestä meinasi tulla oikea rajavartija, mutta isä houkutteli kotiin Savoon jatkamaan kotitilaa. Siitä lähtien töitä on ollut niin maatalon hommissa kuin traktoriurakoitsijana.

Hevosille hakattiin havuja

Esko Kokko kertoo, ettei voi olla ilman työntekoa. Hän muistelee, miten lapsena piti hevosille havuja hakata. Isä opetti pojan työntekoon. Leikkimiseen ei jäänyt aikaa. Harrastuksista liikunta on Kokolla ollut aina ykkösenä, karaoke tulee hyvänä kakkosena.

”Hyvä on Suomessa asua. Erityisesti tykkään vuodenaajoista, että on sekä kevät, kesä, syksy ja talvi. En jaksaisi koko ajan yhtä ja samaa”, Savolainen heittää.

Hän on kiitollinen terveydestä: hienoa että pystyy asumaan kotona.

Hymy on molemmilla herkässä. Illoisuus on yksi pitkän iän salaisuus.

”No ei sitä ossoo pahalla tuulella-kaan olla”, on Savolaisen vastaus hyvän tuulisuuteen.

Esko Kokko sanoo, ettei saa jäädä paikoilleen. Liikkuminen ja erityisesti luonnossa liikkuminen ovat terveydelle tärkeitä.

”Ystävät ja lähimmäiset ovat kiito-

saiheita”, Kokko toteaa.

”Se vastavuoroisuus hyvien ystävien kanssa, se on hienoa”, Urpo Savolainen jatkaa nyökytellen.

Veteraanit kuin isähahmoja

Arja Mielikäinen on Siilinjärven Kunnanpaikan vanhustyön erityistyönohjaaja. Hän on yli 10 vuoden ajan työskennellyt veteraanien ja heidän puolisoitensa parissa. Kunnanpaikassa käy vuosittain noin 250 veteraanikuntoutujaa mukaan luettuna lotat ja pikkulotat.

”Heidän elämänviisautensa ja asen-

Tunnustuspalkinto Jaakko Löytyle

Jaakko Löytyn gospel ottaa kantaa.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö on myöntänyt vuoden 2017 tunnustuspalkinnon muusikko **Jaakko Löytyle**. Säätiön hallituksen puheenjohtaja, piispa **Jari Jolkonen** luovutti palkinnon Kuopion tuomiokirkossa.

Jaakko Löytty on Suomen arvostetuimpia gospelmuusikoita, jonka usein kantaa ottavat hengelliset laulut tunnetaan laajasti. Virsikirjan uudessa lisävihkossa on Löytyn virsiä, ja hän on ollut keskeisesti mukana myös Siionin virsien uudistustyössä.

Elämänsä ensimmäiset 12 vuotta Jaakko Löytty vietti Namibiassa, jossa hänen vanhempansa toimivat lähetystyössä. Löytyn musiikissa onkin jälkiä afrikkalaisesta perinteestä mutta myös vanhoista virsistä.

”Minun äänimaisemani on ambolainen virren veisu. Lisäksi lapsuuden perheessäni veisasimme iltaisin Ambomaalla suomalaisia virsikirjaa numero numerolta. Se oli sitä suomalaisuutta, ja minä taisin oppia tuntemaan virren numerot ennen kuin opin lukemaan”, Jaakko Löytty kertoo.

Eksyksistä musiikin suojaan

Perheen muutto takaisin Suomeen ei helpottanut täällä itsensä vieraaksi ja yksinäiseksi tunteneen Jaakon elämää. Suomalaisessa koulumaailmassa vähän

eksyksissä olleen nuorukaisen pelastus löytyi oman musiikin tekemisestä.

Ensimmäisen levynsä *Asioita joista vaietaan* Löytty julkaisi vuonna 1974, ja siitä lähtien hänen laulunsa ovat olleet rippikoulun ja Nuoren seurakunnan veisukirjan suosituinta materiaalia. Tätä nuorten hengellistä musiikkia Löytty kavereineen alkoi jo 1970-luvulla kutsua gospeliksi.

”Olen tehnyt omaa elämänprosessiani musiikiksi. Aina kun teen laulun, kirjoitan siihen päivämäärän. Olennaista

on ollut musiikin omannäköisyys ja sen ajankohtaisuus itselle”, Löytty toteaa.

Jaakko Löytty sanoo ammentavansa veisuun voimasta, kunnioittavansa vanhaa ja ponnistavansa siltä pohjalta niin, että virren viesti säilyy.

”Musiikkini kauneus ja estetiikka nousee nimenomaan virsistä; eivät blues ja rock kapinoid virren viestiä vastaan. Niissä on samaa jylhyttä kuin virsissä. Omalla tavallani olen halunnut laajentaa kirkkomusiikin perinnettä”.

LUTERILAISEN KULTTUURIN SÄÄTIÖ

HANNA VALKONEN

Sota-ajasta on paljon muistoja. Lähtemisiä ja tulemisia.

”Lakanaa katsoessa välittyy viesti: nämä kädet ovat osaltaan tehneet sen, että saamme juhla 100-vuotiaasta Suomea,” Arja Mielikäinen toteaa. Esko Kokko vasemmalla, ja Urpo Savolainen oikealla.

hengellisestä musiikista, konserteista, virsimuisteloista, raamattuvisailuista ja teksteistä.”

Siilinjärven seurakunta osallistuu myös vuorollaan iltojen toteuttamiseen.

”Hengellisen ohjelman kaipuu näkyy jo monesti tulohaastattelussa. Tuttu kysymys kuuluu: onhan talossa vielä hartausillat toiminnassa? On ilo vastata, että kyllä on!”, Arja Mielikäinen kertoo.

Teksti ja kuva:
HANNA VALKONEN

teensa on voimavara, joita meidän nykypolvien ei tule unohtaa. Olen etuoikeutettu ja koen sen aivan johdatuksena, että saan työskennellä heidän kanssaan. Veteraaneista on tullut minulle kuin isähahmoja”, oman isänsä nuorena tyttönä menettänyt Mielikäinen kertoo.

Kunnonpaikka sai laitostuntoutuksen, päiväkuntoutuksen sekä kotikuntoutuksen veteraaneille seuraavalle viidelle vuodelle. Veteraanit saavat hoitoa jatkossakin tutussa paikassa.

”Olen huomannut, miten tärkeää veteraaniryhmille on ihmisten kohtaaminen, sosiaalinen kanssakäyminen toistensa sekä kaikenikäisten seurassa. Kuntoutumisjaksoilla elämä on toisenlaista verrattuna normaaliin arkeen, monethan veteraaneista asuu yksin kotonaan.”

Hengellinen ohjelma on osana kuntoutuksen arkea.

”Olemme saaneet paljon kiitosta hengellisen osa-alueen huomiomisesta. Meillä järjestetään viikoittain hartausiltoja, jotka koostuvat

MITÄ MIELESSÄ?

VB-keskuksella Jänisten suku

*Suomi
Finland*
100

Valokuvauksen grand old man **Topi Ikäläinen** muistetaan esimerkiksi toimittaja ja kirjailija **Elina Karjalaisen** työparikierteiltä eri puolilta Suomea Suomen Kuvalehteä varten. Harvempi tietää, että Topi Ikäläiselle VB-valokuvakeskus Kuopion Kuninkaankadulla oli niin sydämenasia, että hän takasi omalla kodillaan vekseleitä VB-keskuksen toiminnan turvaamiseksi sen alkuvuosina. Seuran perustajajäsen tutustui kuviin Kuopion museon pommisuojaissa. ”**Victor Barsokevitschin** kuvakokoelman laajuuden toi tietoisuuteen **Tellervo Krogerus**. Yli 70 000 lasinegatiivia kävi läpi museon kuva-arkistonhoitaja **Pirjo Jantunen** käytännössä oman työnsä lisänä. Tutkija **Jukka Kukkonen** suhteutti ainutlaatuisen kokoelman merkitystä kenttään. Kuviin saatiin tuotanto-oikeudet kortteja, kirjoja ja julisteita varten näyttelyiden lisäksi. Myöhemmin **Riitta Raatikaisen** johtajakaudella toimintaan saatiin kansainvälistä näyttävyyttä.”

Millaisia vaiheita keskuksella on ollut?

”Taiteilijat maalaavat joskus taitaan rantaa, taloudessa voi olla haasteita. Näyttelyjen menestys ei ole tähtiin kirjoitettua.”

”Talkootyö ja riskinotto on ollut välttämätöntä. Yhtenä varainkeruumuotona

tehtiin talkoilla Kuopio-kirja, jonka tuotolla, toistasaatauhatta markkaa, hankittiin näyttelytekniikan ja kalustuksen suunnittelu.”

”Keskuksella on saatu esiin useita historiallisia kokoelmia kuten **Kalle Jälänteen** ja **Eino Malmin** kokoelmat. Elosoalevien kuvaajien nykytuotantoja on saatu ensimmäistä kertaa esille täällä ja useita arvokkaita kuvateoksia on kustannettu.”

”Perustajajäsenistä elossa on vielä **Jorma Komulainen**. **Jaakko Julkunen** kuoli hiljattain.

Millainen merkitys VB-keskuksella on nykyään?

”VB-valokuvakeskus on 30. toimintavuonnaan ja -seura 35. vuonnaan jo vakiinnuttanut paikkansa suomalaisen ja kansainvälisen valokuvataiteen näyttämönä. Alkuperäisen Victor Barsokevitschin valokuvaajakodin miljööseen rakentunut toimiva valokuvakeskus esittelee kerrallaan yleensä kaksi näyttelyä. Nyt esillä on **Matleena Jäniksen** kokoama huikaa Jänisten valokuvaajasuvun näyttely, joka tuo myös uusia puolia suvun 11 valokuvaajasta. Itselleni oli uutta se, että kaksi suvun miestä toimi sotavalokuvaajina. Tämä kokonaisuus syventää Suomi 100 -juhlavuoden teemoja.”

Näyttelyn juhlaulkaisuna Jänisten suvun tuotantoa esittelee uusi julkaisu: **Teos Kuvia Savosta ja maailmalta, Jänisten valokuvaajasuku, toim. Matleena Jänis, SKS, Helsinki, 2017.**

Teksti ja kuva:
ULLA REMES

Perinteiset ortodoksiset

JOULUMYYJÄISET

Monen kulttuurin jouluruokia, -herkkuja, -koristeita ja -lahjoja sekä mm. Lintulan luostarin tuotteita tarjolla la 16.12. klo 11.00 alkaen Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakuntasalissa (Snellmaninkatu 8).
Kahvia, kahvileipää ja arpajaisvoittoja!
Tervetuloa!

Kuopion kaupungin itsenäisyyspäivän juhla 6.12.2017

KUOPION MUSIIKKIKESKUS

klo 13.30-14.30 Kahvitus yleisölle
klo 14.30 Juhla

Tilaisuudessa on viittomakielen tulkkaus. Tulkkeina toimivat Humanistisen ammattikorkeakoulun neljännen vuoden tulkkiopiskelijat, jotka harjoittelevat tulkkausta.

ITSENÄISYYSPÄIVÄN JUMALANPALVELUKSET JA MUUT TAPAHTUMAT KUOPIOSSA

SANKARIPUISTO

klo 9.00 Seppeleenlasku, Puolustusvoimat

KUOPION TUOMIOKIRKKO

klo 10.00 Jumalanpalvelus

PYHÄN NIKOLAOKSEN KATEDRAALI

klo 9.30 Vedenpyhitys
klo 10.00 Liturgia
Palvelusten jälkeen Nikolaos-juhla seurakuntasalilla

PUOLUSTUSVOIMAIN VALTAKUNNALLINEN PARAATI

klo 10-15 kalustonäyttely Kuopion torilla
klo 12 paraatikatselemus Keskuskentällä
klo 13.15 ohimarssi Tulliportinkadulla

© LWF

ADVENTTIKERÄYS

JOULUN TÄRKEIN LAHJA

Äidin ammatti on lasten pelastus.

Kun äiti saa ammattikoulutuksen, hän voi huolehtia siitä, että lapsilla on syötävää. Ja siitä, että lapset saavat käydä koulua.

Anna joulun tärkein lahja, ja lahjoita ammattikoulutus naiselle kehitysmaassa.

Lahjoita verkossa: **adventti.fi**

Lahjoita tekstiviestillä: lähetä sana **LAHJOITUS** numeroon **16499** ja lahjoita 20€.

KUA **Kirkon Ulkomaanapu**

Keräyslupa POL-2014-11407, voimassa 2015-2019, koko Suomi, myöntänyt Poliisihallitus.
Keräyslupa ÄLR 2015/6630, voimassa 2017, Ahvenanmaa, myöntänyt Ålands Landskapsregering.

Juha antaa hyvän kiertää

Kuopiolaisella Juha Willmanilla on monta rautaa tulella. Päivät täyttyvät erilaisista vapaaehtoistoista ja oman äidin omaishoitajuudesta.

”Olen ollut mukana Kuopion ruoka-apu ry:n ruokajakelussa vuosien ajan. Myös Katulähetyksen toiminta on lähellä sydäntäni. Sen tiimoilta työt ovat lisääntymään päin, koska minut valittiin kesällä Suomen Katulähetyksen hallitukseen”, **Juha Willman** kertoo. ”Diakoniatyön kanssa pidän virkistyspäiviä päihdekuntoutujille Poukamassa. Muutamalle kuntoutujalle toimin myös tukihenkilönä.” Mistä ihmeestä miehellä riittää innostusta tähän kaikkeen?

Autettavasta auttajaksi

Juha Willman tietää, mitä on olla köyhä ja lähes kaiken elämässään menettänyt.

”Olen entinen alkoholisti ja käynyt niin pohjalla kuin vain ihminen voi käydä.”

”Viina vei, vaimo lähti ja muutamaan vuoteen en esimerkiksi edes avannut postiluukusta tipahtelevia laskuja. Ainut ajatukseni oli vain sammu.”

Sumuisina vuosina ruoka-apu tuli Willmanille tutuksi.

”Se oli pelastus monessa tilanteessa, vaikka

olikin vain laastaria varsinaiseen ongelmaani.” Eräänä päivänä Willman koki pysähdyksen – baarin ovella.

”Olin juuri tarttumassa baarin ovenripaan, kun kuulin äänen, joka sanoi, ettei minun enää tarvitse sinne mennä. Käännyin ja lähdin pois.”

”Koen hyvin vahvasti, että se oli Jumalan ääni, joka minut pysäytti.”

Pikkuhiljaa Willman huomasi, ettei hän enää ollutkaan autettava vaan auttaja.

”Omat kokemukseni ja saamani apu motivoivat minua nyt auttamaan toisia. Haluan pistää hyvän kiertämään.”

Aamupuuroa äidille

Kun kuningas alkoholi oli hellittänyt otteen, alkoivat Willmanin elämässä valoisimmat vuodet.

”Entinen vaimoni oli kuullut raitistumisestani ja päätimme tavata kahvikupin äärellä. Nyt olemme olleet jo useamman vuoden ajan uudeleen naimisissa”, Willman hymyilee.

”Olen kiitollinen siitä, että sain korjata jotain sellaista, joka oli mennyt pahasti rikki. Myös suhteet lapsiin palautuivat läheisiksi raitistumiseni myötä.”

Willman kokee, että hän on saanut osakseen myötätuntoa, joka kannattelee. Siksi on helpoa myös itse osoittaa myötätuntoa. Tästä on

”

Saamani apu motivoi minua auttamaan toisia

reilun vuoden ajan päässyt osalliseksi Willmanin 96-vuotias äiti.

”Äiti asui aikaisemmin palvelutalossa, mutta ei oikein viihtynyt siellä. Pohdimme vaimoni kanssa, kuinka voisimme tehdä äidin olon mahdollisimman mukavaksi. Päätimme lopulta ottaa hänet kotiin asumaan.”

Päätös on osoittautunut oikeaksi.

”Äiti on viihtynyt erittäin hyvin meillä ja arki rullaa sujuvasti. Mikäs sen mukavampaa kuin saada keittää äidille puurot aamuisin.”

Monta hyvää sydäntä

Willman haluaa lausua ison kiitoksen kaikille vapaaehtoisille, jotka pyyteettömästi ahkeroivat toisten hyväksi.

”Esimerkiksi ruoka-avun monet vapaaehtoiset heräävät jo aamuyöllä ja tekevät työtä ilta-päivään saakka. Osa heistä on itsekkin sairaita, mutta haluavat siitä huolimatta antaa oman panoksensa.”

”Vapaaehtoistyötä tehdään todellakin antaumuksella ja mukana on monta hyvää sydäntä.”

Viime aikoina Willman on keskittynyt ylläpitämään kontakteja poliittisiin päättäjiin.

”Naputtelen iltaisin heille kirjeitä ja yritän vähän herätellä, etteivät ihan unohtaisi maamme köyhiä ja syrjäytyneitä.”

HELI HARING

Lahja lähelle diakonian kautta

Monelle joulumieli syntyy antamisesta ja auttamisesta. Seurakunnissa diakoniatyö vie taloudellista ja aineellista apua vähävaraisille perheille ja yksineläville myös yksityislahjoittajilta.

”O n monta tapaa tehdä hyvää. Voi lahjoittaa lahjakortteja, uimahalli-, elokuva- tai konserttilippuja tai jouluerkkuja. Voit leipoa uupuneelle perheelle joululeivonnaiset tai antaa lahjat niiden perheiden lapsille, jotka eivät muuten saisi lahjoja”, diakoniatyöntekijä **Maarit Kirkinen** Kallaveden seurakunnasta listaa.

Diakoniatyön lahjoitukset kohdistetaan vähävaraisille perheille, lapsille ja yksineläville. Kaikki seurakunnat ottavat vastaan rahaa ja lahjakortteja.

”Kätevintä on rahan tai lahjakorttien antaminen. Näin annetaan avustettavillekin mahdollisuus kohdentaa lahjarahat sinne mihin itse haluaa. Ei määritellä ihmisten puolesta, mikä on tärkein hankinta”, diakoniajohtaja **Seppo Marjanen** Kuopion seurakuntien Diakoniakeskuksesta muistuttaa.

Toimi joulueläkelinä

Männistön ja Puijon seurakunnissa kampanjoidaan tänä vuonna lahjakeräyksellä, joissa kaupunkilaiset voivat toimia joulueläkelinä seurakunnan alueen vähävaraisille tai yksinäisille. Keräykseen voi osallistua valmiiksi hankitulla lahjalla tai lahjakortilla, jota kerätään Männistössä sadalle lapselle ja vanhukselle ja Puijolla sadalle lapselle.

Tavaralahjoitusten vastaanottomahdollisuudet vaihtelevat. Useimpiin seurakuntiin voi lahjoittaa ainakin villasukkia.

”Villasukkien lisäksi me emme voi ottaa muita tavara- tai vaatelahjoituksia säilytystilojen puutteen vuoksi”, diakoniatyönteki-

jä **Liisa Tiilikainen** Siilinjärven seurakunnasta kertoo.

Osa seurakunnista saa lahjoituksia järjestöiltä, kuten Lionseilta ja Pelastakaa Lapsilta. Myös yrittäjät voivat lahjoittaa vähävaraisille seurakunnan kautta.

”Tälle vuodelle saimme diakoniatyölle kahdelta kampaamoyrittäjältä lahjana jaettavaksi hiustenleikkauksia ja käsihoitoja asiakkaillemme”, diakoniatyöntekijä **Birgitta Oksman** Tuomiokirkkoseurakunnasta kertoo.

Hyvissä ajoin ennen joulua

Seurakuntien diakoniatyö auttaa taloudellisessa ahdingossa olevia ihmisiä läpi vuoden. Jouluseudun apu ei pääsääntöisesti poikkea muusta avustamisesta. Erityisesti jouluna lahjoituksia ja pyyntöjä niistä tulee seurakuntiin paljon.

”Joulukuun alku on kiireisintä aikaa, samoin pääsiäisen seutu”, diakoniatyöntekijä **Riitta Murtorinne** Puijon seurakunnasta kertoo.

”Jos joku haluaa antaa meille lahjoituksen joulun alla, toivomme sen jo joulukuun ensimmäisellä viikolla, jolloin lahjan kohdentaminenkin on helpompaa”, Liisa Tiilikainen sanoo.

Diakoniatyöntekijät muistuttavat, että avustamistarvetta on ympäri vuoden, eten-

kin koulujen aloitus- ja päättymisaikoina sekä lomakausina.

”Pitäisi myös muistaa, että on ne 11 muuta kuukautta, jolloin voisi tehdä hyviä asioita. Lahjoituksia tarvitaan ympäri vuoden”, Maarit Kirkinen huomauttaa.

Lahjoita kohtaamista

Joululahja oman voi olla muutakin kuin rahan ojennus.

”Kannustan niitä ihmisiä, joilla elämän arki on hallinnassa, miettimään, mitä ihmisarvo, välittäminen ja yhteisvastuu merkitsevät. Katsomaan ympärille ja etsimään ihmisvilinässä lasten, koululaisten, nuorten, aikuisten, eläkeikäisten, vanhusten kasvoja. Lahjoittamaan aikaa, välittämistä, läsnäoloa, hyviä tapoja, inhimillisyyttä”, Birgitta Oksman kehottaa.

”Voit kutsua joulupöytäsi yksinäisyydestä kärsivän ihmisen tai perheen tai lähteä yksinäiselle ulkoilukaveriksi. Näe myös lähellä oleva avun tarve ja ole rohkea ja kysy, että kuinka voit auttaa”, Maarit Kirkinen kannustaa.

”Erityistä iloa koen, kun joskus tiukassa elämäntilanteessaan puoleemme kääntynyt ihminen hakeutuu itse muiden auttajaksi: lähimmäispalveluun, ryhmänohjaajaksi, keittiöön tai muihin vapaaehtoistehtäviin”, Liisa Tiilikainen kertoo.

SINI-MARJA KUUSIPALO

”Tunnen valtaosan ruoka-avun asiakkaista ja tiedän, että heillä on todellinen hätä. On surullista, että leipäjonot ovat vain kasvaneet”, Juha Willman toteaa.

TUURA HATTINEN

Joululahja yli rajojen

- ✚ Joululahjan voi antaa myös kauempana asuvalle lähimmäiselle. Eri lähetysjärjestöt järjestävät joulukeräyksiä, joilla autetaan erityisesti lapsia, nuoria ja perheitä. Järjestöiltä voi hankkia ystävälle myös aineetoman lahjan, jolla köyhissä maissa saadaan tuettua esimerkiksi terveyttä, koulutusta, elinkeinoa tai seurakuntatyötä.
- ✚ Työstä ulkomailla vastaavat Kirkon Ulkomaanapu, Lähetysyhdistys Kyliä, Medialähetys Sanansaattajat, Suomen Evankelisuterilainen Kansanlähetys, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Suomen Lähetysseura, Suomen Pipliaseura ja Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland.

Myötätunto on mullistava voima

Empatian lisäksi tarvitaan myös tekoja: myötätunto siivittää iloa ja intoa.

Joulun ajan muistamiset ja tuntemattomista välittäminen, hyvän mielen jakaminen ovat yksi tapa osoittaa myötätuntoa. ”Myötätunto ei ole koskaan vain tunnetta, empatiaa, vaan aina myös tekoja. Teossa se tulee todeksi, kosketeltavaksi, näkyväksi. Myötätunnon kautta yhteys toiseen ihmiseen rakentuu.”

Professori **Anne-Birgitta Pessi** Helsingin yliopistosta väitteli aikoinaan vapaaehtois- ja diakoniatyöstä ja on jatkanut työskentelyä välittämisen ympärillä Tekesin, Helsingin yliopiston ja yritysten yhteishankkeessa. Juuri päättyvässä oleva mittava, Pessin johtama monitieteinen tutkimushanke myötätunnosta (copassion.fi) on piirtänyt näkyviin, miten yllättäviä asioita myötätunton avulla saa aikaan.

”Myötätuntonaisuus on toisen näkemistä, tunteiden ja tarpeiden todesta ottamista ja toisen parhaaksi toimimista. Parhaimmillaan se on myös myötaintoa, toisen ilossa ja innossa mukana elämistä. Sen vaikutukset, tutkimustulokset ovat häkellyttävät: myötätunto edistää yksilössä muun muassa onnellisuuden tunnetta, terveyttä ja eliniän ennustetta. Myötätuntoinen ihminen voi sekä fyysisesti että psyykkisesti paremmin kuin vähemmän myötätuntoinen ja auttavainen.”

LINDA TAMMISTO

Anne Birgitta Pessi on Frank Martelan ja Miia Paakkasen kanssa koonnut tuoreimmat tutkimustulokset innostavaksi kirjaksi Myötätunnon mullistava voima, PS-Kustannus, Jyväskylä, 2017.

Ihminen tuo mukanaan tunteensa Myötätunto on myös työelämässä päivän sana.

”Työelämän murroksen vuoksi ihminen tulee työpaikalleen entistä kokonaisvaltaisemmin, nykyaikainen asiantuntija- ja palvelutyö tehdään koko persoonalla. Mukaan tulevat entistä vahvemmin tunteet, tarkoituksen etsiminen, kehitystoiveet, itsensä toteuttamisen haaveet ja monet muut.”

”Tuloksenteossa aiempaa olennaisem-

Auttaminen tekee hyvää

maksi nousee ihmisen kokonaistilanne, jonka huomioiminen on tärkeää työssä onnistumiseksi. Tulos tehdään luovuuden ja vuorovaikutuksen kehittämisen avulla”, Pessi kuvaa.

Työyhteisössä myönteinen ja kielteinen energia kertaantuvat, koska työ tehdään yhteisvoimin erilaisissa tiimeissä. Kun luovuutta ja tehokkuutta, kilpailukykyyn kulmakiviä kehitetään ja vahvistetaan, yhteiseksi nimitäjäksi nousevat Pessin ja uusien tutkimusten mukaan tunnetaidot, erityisesti myötätunto ja psykologinen turvallisuus.

”Myötätunto osuu tämän ajan arvoihin. Ihmiset hakevat inhimillisyyttä ja syvempiä merkityksiä. Yritykset etsivät muun muassa uutta arvoa ja arvoluontia ja työyhteisöt parempaa hyvinvointia, mutta nykyään kaivataan enemmän kuin lyhytnäköisiä virkistyspäiviä.”

Auttaminen tekee hyvää autettavan lisäksi myös auttajalle, jopa yhdessä auttavalle työyhteisölle. Miten ihmeessä?

”Mielekäs tekeminen vahvistaa ylipäätään elämän merkityksellisyyttä. Ilo syntyy, kun saa edistää tärkeitä asioita. Nämä kaksi asiaa nousevat erityisen keskeisiksi.”

ULLA REMES

Viisas puu ei kasva raja

Katsokaa pihlajaa ja haapaa. Moni pitää niitä roskapuina, mutta ne ovat metsän tärkeimmät puut. Tämä ei ole Jeesuksen sana vaan ekoteologi Pauliina Kainulaisen.

Raamattu vilisee puu-vertauksia. On Elämän puu. On hyvän ja pahan tiedon puu. On hedelmää tuottamaton viikunapuu.

Entä jos Pyhä kirja olisi kirjoitettu Suomessa, ja Jeesus olisi hakenut vertauksensa kuudessa keinuttelevia oravia katsellen – mitä Jeesus olisi sanonut?

”Hän oli vertausten mestari, joten en lähde keksimään, mitä hän sanoisi”, ekoteologi **Pauliina Kainulainen** toppuuttelee.

”Mutta ehkä hän saattaisi sanoa, että katsokaa pihlajaa ja haapaa. Niitä pidetään roskapuina, mutta ne ovat kaikkein tärkeimpiä kokonaisuuden kannalta.”

Kainulaiselle ne ovat metsän läheisimmät puut. Pihlaja on kaunis kaikkina vuodenaikoina, ja se on suomalaisille pyhä pihapuu. *Pyhät on pihlajat pihalla, pyhät oksat pihlajissa, pyhät lehdet oksasilla, marjaset sitäi pyhemmät, lukee Kalevalassakin.*

”Eniten ilahduttaa, kun näen metsässä ison kauniin haavan, jonka runko kasvaa keltaista jäkälää. Se on tärkeä metsän eliöiden elämälle, monimuotoisuuden ihmeellinen puu. Suomen metsien tila on mielestäni huono, ja lajien kato on suuri. Haavat pitäisi jättää pystyyn edistämään monimuotoisuutta.”

Vihapuhe, huono hedelmä

Hedelmistään puu tunnetaan, sanoi Jeesus. Pauliina Kainulainen löytää yhtymäkohdan vihapuheeseen, huonoihin hedelmiin.

”Me tarvitsemme hyviä hedelmiä, sanoja, jotka antavat elinvoimaa ja viisautta.”

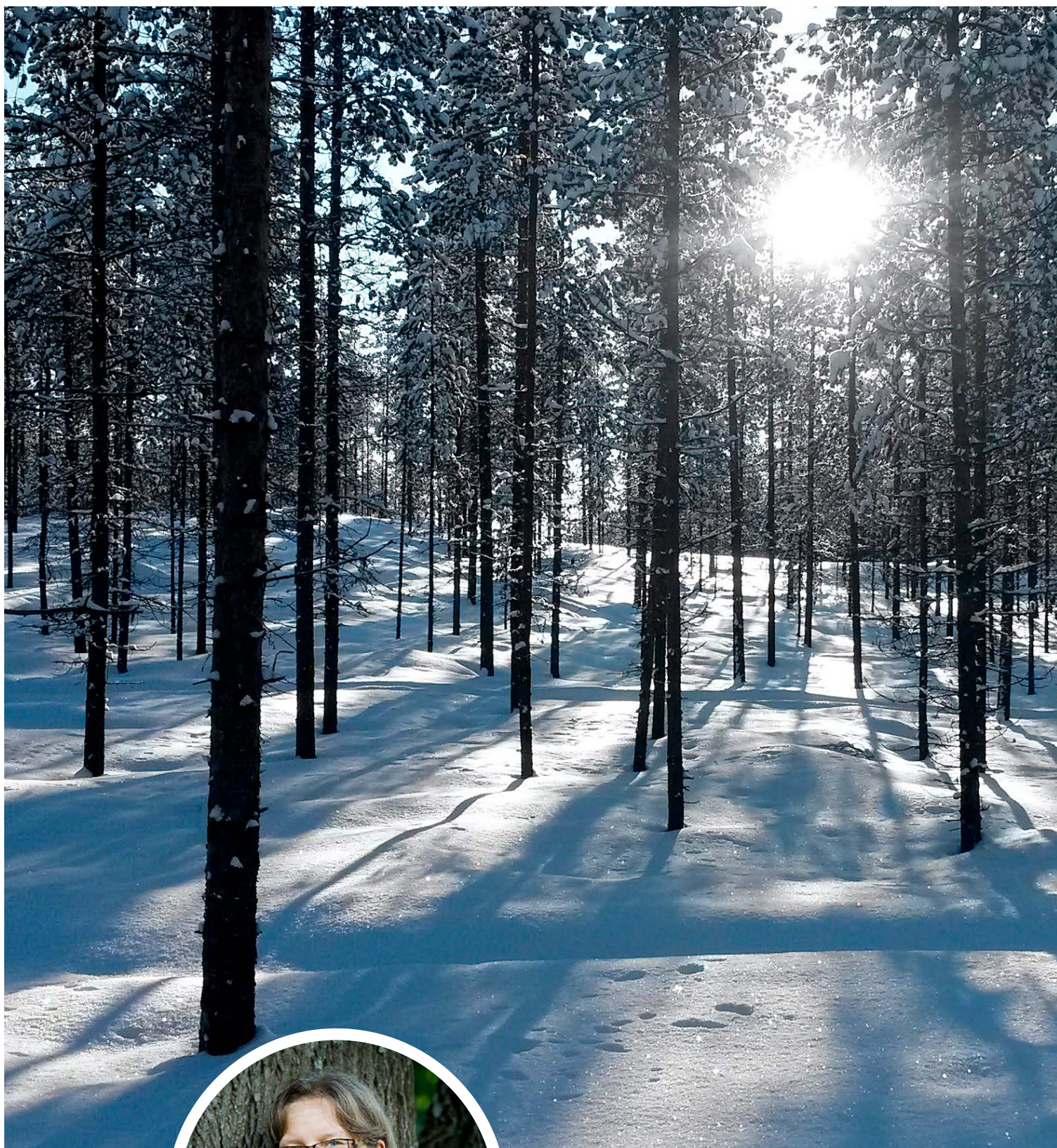
Jeesuksen vertauksessa puutarhan omistaja päätti antaa vuoden lisäämää hedelmää tuottamattomalle viikunapuulle.

”Vaikka ei kykene tuottamaan hyviä hedelmiä, saa silti uuden mahdollisuuden.”

Jeesus puhui itsestään viinipuuna ja seuraajistaan puun oksina. Se kuvastaa kiinteää yhteyttä voiman lähteeseen. Sama sanotaan Vanhassa testamentissa toisin: *Siunattu se joka luottaa Herraan. Hän on kuin puu, joka kurkottaa juurensa veteen eikä pelkää kuvuuden ja helteen tuloa, vaan tuottaa hedelmää aina.*

”Ihminen tarvitsee yhteyttä Jumalan voimälähteisiin ja oman mielensä syvyyksiin. Muuten emme jaksaa katsoa silmiin tämän ajan ongelmia ja omia vaikeuksiamme emmekä löydä keinoja kulkea eteenpäin.”

Kainulainen kaipaa kirkolta syviä hengellisyiden juuria ja hyviä hedelmiä. Ironista kyllä, reformaation merkkivuonna hän toteaa, että reformaatio katkoi juuria vanhaan ja koeteltuun hengellisytyteen. Protestanttiset kirkot ovat kadottaneet mystisen tradition, joka elää niin katolisessa kuin ortodoksissa luostarilaitoksessa sekä teksteissä, jotka ovat peräisin erämaaisilta ja -äideiltä jakamattoman kirkon ajoilta.

”Suomalaisessa hengellisytydessä on paljon juurevaa, mutta olemme menettäneet ihmismieltä ja ihmismielämän kokonaisuutta koskevaa viisautta.”

Protestanttinen kristillisyys on – ja taas puuvertaus – latvapainotteista.

”Vanha hengellisyys sanoo, että rukouksen tulee laskeutua päästä sydämeen. Hengellisytytemme on liian rationaalista, mutta uskon, että olemme menossa parempaan suuntaan.”

Kainulainen huomasi jo lapsena, että metsä rauhoittaa ja auttaa suhteellistamaan huolia. Monelle suomalaiselle metsä on Luojan kohtaamisen paikka.

”Olen halunnut silloittaa kristillisen tradition ja vanhan suomalaisen luontohengellisytyden.”

Omaan mittaansa kasvu

Jatkuva kasvu on puille vieras ajatus. Puu kasvaa määrämittänsä pituutta ja alkaa sen jäl-

leen kasvattaa järeyyttä.

”Se on kohtuullisen kasvun ja omaan mittaansa kasvamisen kuva. Jatkuva kasvu ei ole mahdollista rajallisella maapallolla.”

Kohtuullisuutta voi oppia mystiikan perinteestä. Mietiskelevä rukous opettaa kasvattamaan juuria syvemmälle. Mystiikka sisältää ajatuksen vapaaehtoisesta luopumisesta. Se on tärkeää, kun ihmisen toiminta voimistaa ilmastonmuutosta ja tekee osan planeetasta asuinkelvottomaksi. Ylikuluttaminen on koodattu elämäntapaamme.

”Emme tee sitä pahuuttamme. Emme vain näe sen seurauksia.”

Luopumisen tarpeen näkeminen vaatii siivilirohkeutta ja syviä hengellisiä juuria.

”Viisaat mystikot ovat tajunneet: Kristin-usko on luopumisen tie, ja sillä on paljon tekemistä elämäntapaamme ja globaalin vastuumme kanssa.”

Teksti: KAARINA HEISKANEN
Kuvat: PIXABAY, TUIJA HYTTINEN

Vaikka ei kykene tuottamaan hyviä hedelmiä, saa silti uuden mahdollisuuden

ttomasti

Metsäomaisuudesta pidetään hyvää huolta

Kuopion seurakuntayhtymän metsätalous- ja virkistyskäytössä olevien tilojen määrä on kaikkiaan 36 kappaletta. Tilojen yhteenlaskettu metsätalousmaan pinta-ala on 3293,4 hehtaaria.

Seurakuntayhtymä hoitaa metsiään yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsäsuunnitelma on aina metsänhoidon asiantuntemusta edustavan yhteisön tai henkilön laatima.

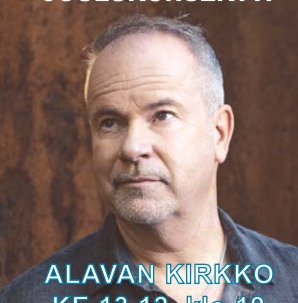
Seurakuntayhtymän metsätilat sijaitsevat kuuden kunnan alueella. Pääosa tiloista sijaitsee Kuopiossa (28), lisäksi tiloja on Kaavilla, Lapinlahdella, Rautalammillä, Rautavaaralla ja Tuusniemellä.

Seurakuntayhtymän tavoitteena on hoitaa ja käyttää metsiään pitkäjänteisesti ja kestävästi siten, että hyvän taloudellisen tuloksen lisäksi metsien käytössä otetaan huomioon myös metsien muut käyttömuodot ja virkistysarvot.

Vuosille 2016–2025 laadittu metsäsuunnitelma antaa seurakuntayhtymälle hyvät edellytykset metsäomaisuutensa käytön strategiseen suunnitteluun osana muuta omaisuudenhallintaa.

Taloudsmetsien luonnonhoidolla voidaan vaikuttaa monimuotoisuuden turvaamiseen, vesiensuojeluun, metsämaiseman hoitoon, kulttuuriperintökohteiden turvaamiseen ja monikäyttömahdollisuuksien edistämiseen.

PETRI LAAKSONEN
Lumivalkeaa
Suomi 100 juhlavuoden
JOULUKONSERTTI

ALAVAN KIRKKO
KE 13.12. klo 19
Liput 20€
Ennakkoon ticketmaster.fi
sekä ovelta alkaen tuntia ennen

Suomi 100 KUIPON EVLUT KOTIMAANAPU

Sähköasennus
Hannu Tuomainen
Puh. 050 553 8767
www.sahkoasennusht.fi

Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%
www.orden.fi
040 5844 045

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING
WWW.KEITTIOTUNING.FI

• Matot
• vuodevaatteet • ym.
PESULA
PYYKKISATAMA
Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

Anna tänä jouluna
Toisenlainen Lahja®

Vuohi 30€
Ammatti-koulutus 30€

Tee tilaus: toisenlainenlahja.fi
tai 020 787 1201

RAUHALLISTA JOULUA & MENESTYSTÄ VUODELLE 2018!

SUOMALAINEN
LEHTIPAINO OY

piplia.fi

JOULUN HENKÄYS

Kuljen kanssasi 51 €

Ikuinen ystävä, 41 €

RIIPUKSET

LAHJARAAMATTU -15%

Tyylikäs ja kestävä lahja!
Nahkakantinen Raamattu
lahjansaajan nimipainatuksella.
Tilaa ajoissa! pipliakauppa.fi

JOULUKORTTI PYHÄ PERHE 2 €

voimasanoja
PIPLIA.

Suomen Pipliaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

”

**Jumalaan turvautuva
luottaa, että hänen
asiansa ovat Jumalan
käsissä. Hyvä
kaikeus ohjaa
kaikkea. Kaikki
kääntyy lopulta
hyväksi.**

Uskotko Jumalaan?

Uskon toki, olenhan kristitty. Mutta kun miettii pitempään, vastaus ei olekaan niin selvä.

Joskus Jumala tuntuu hyvinkin todelliselta. Samanmielisten seurassa sunnuntaiaamun kirkossa on helppo liittyä uskon-tunnustukseen.

Perjantai-illan väsymys kääntää viisarin toiseen asentoon. Kaikki tuntuu tyhjältä. En tiedä uskonko mihinkään.

Mielentila ja kellonaika vaikuttavat elämäntunnetukseen.

En osaa selittää sitä

Jotkut vaivaantuvat, kun kysellään uskoa Jumalaan. Jos kerron uskovani, seuraa jatkokysymys. Miksi? Millä perusteella?

Tähän onkin vaikeampi vastata. En osaa perustella uskoani järkinäkökohdin. En voi kertoa tarinaa uskoontulosta. Eikä minulla ole selvää tuntua Jumalan läsnäolosta. Minä vain uskon, ei siihen ole mitään syytä.

Jotkut taas eivät usko mihinkään tuonpuoleiseen. Miksi olettaa jotakin sellaista, jota ei voi nähdä eikä kokea omakohtaisesti?

Siksi uskonsa tunnustavalle tulee helposti tuntu, että hänen täytyy perustella käsityksensä. Eihän hän voi tuosta vaan väittää Jumalaa todelliseksi.

Niinpä kysymys ”uskotko Jumalaan” lyö sisäisen lukon päälle. Uskon, jos en ajattele asiaa sen kummemmin. Mutta jos joudun kertomaan uskostani vähän enemmän, se ikäänkuin häviää minusta.

Ehkä tähänkin liittyy vanha ajatus uskon vertaamisesta aurinkoon. Aurinkoa itseään ei voi katsoa suoraan, joten sen tarkempi muoto jää meille arvoituksiksi. Sen valossa näkee kuitenkin kaiken muun.

Uskotko että...?

Oman uskon pohtiminen hämmentää siksi, että sanaa usko käytetään niin monessa merkityksessä.

Arkikielessä se tarkoittaa totenapitämistä. Uskon asioiden olevan niin kuin väitetään. Kristillisessä ajattelussa tätä kutsutaan että-uskoksi. Uskon että... ja sitten luetellaan ne asiat, jotka uskotaan.

Jonkun luettelo on lyhyt. Uskon että *Jotakin Suurempaa on*. Enempää en osaa sanoa.

Toisen uskontunnustus on pitkä ja harras. Uskon että Jumala on. Hän on hyvä, Raamatussa kerrotaan hänen teoistaan, Jeesus on Jumalan Poika, Pyhä Henki jumaluuden kolmas persoona. Ja niin edelleen.

Luettelon pituus riippuu ihmisen persoonasta ja elämänhistoriasta. Että-uskomme ovat erilaisia.

Äidin syliin turvaan

Syvämmässä mielessä usko on luottamista ja turvautumista. Pelästynyt lapsi juoksee äidin

luo ja käpertyy syliin. Hammaslääkärin tuolisesta luotetaan asiantuntijaan. Vaikka toimenpiteet sattuvat, ne ovat minulle hyväksi.

Jumalaan turvautuva luottaa, että hänen asiansa ovat Jumalan käsissä. Hyvä kaitseminen ohjaa kaikkea. Kaikki kääntyy lopulta hyväksi.

Jumala sallii myös kipuja ja kärsimyksiä. En tiedä miksi, enkä hyväksy niitä. Mutta otan nekin Jumalan kädestä. Joskus kiitän niistäkin.

Joskus taas purnaan, kiukkuan ja raivoan Jumalalle, kuten valituspsalmeissa tehdään. Sekin on Jumalaan turvautumista.

Usko tuo monelle tyyneyttä ja mielenrauhaa. Toisille taas ei. Korkeimpaan on vaikea turvautua suurten vastoinkäymisten keskellä. Ahdistus täyttää mielen rukouksista huolimatta.

Ihmisten turvautumisuskoakaan ole veistetty samasta puusta. Eikä tarvitsekaan. Tästäkin olemme yksilöitä. Jonkun mieli on levollisempi Jumalan edessä, toinen kipuilee ja kyselee.

Minua kätellään

Entä pelastava usko? Mitä se on? Nimi viittaa kaikkein tärkeimpään uskon muotoon. Siihen mikä kantaa ihmisen Jumalan sylissä tästä ajasta tulevaan.

Joskus pelastavasta uskosta puhutaan ihmisen ratkaisuna. Tein hyvän päätöksen, otin pelastuksen vastaan, nyt olen taivaan perillinen.

Näin moni varmasti kokee asian. Luterilainen teologia ei kuitenkaan tyydy pelkkään pintatason kokemukseen. Se kysyy, mistä kokemus nousee. Niin päästään pelastavan uskon ytimeen.

Tämä uskon laji ei ole jotakin, minkä minä teen ja kannattelen omalla toiminnallani. Siinä minulle tehdään jotakin. Minä olen Jumalan pelastustyön kohteena.

Kristus tulee luokseni ja ottaa minut omakseen. Silloin minussa tapahtuu uskoksi kutsuttu asia. Otan Kristuksen vastaan.

Vertaan tätä vastaanottamista aivan kätelyyn. Seison tönkkönä kirkon ovella. Äkkiä joku tarttuu käteeni ja kättelee pitkään. Huomaan että minua kätellään. Havahdun mietteistäni ja otan kätelyn vastaan. Toinen kuitenkin tekee siinä kaiken työn. Tarttuu ja ravistaa. Minä vain seuraan mukana.

Tätä mukanaseuraamista kutsutaan pelastavaksi uskoksi.

Keuhkot täyteen ilmaa

Usko kaikkein syvämmässä merkityksessä on siis Kristuksen vastaanottamista. Mutta passiivisessa mielessä. Kun Kristus tulee luokseni, minussa tapahtuu vastaanottaminen.

Tämä luokseni tuleva Kristus ei ole tie-

dollinen väitelause tai hyvä tunne asioiden järjestymisestä. Hän on elävä persoona, joskin aivan toisenlainen kuin kukaan meistä. Hän ei tule luokseni fyysisenä olentona vaan näkymättömänä tuonpuoleisena henkenä.

Siksi hänen läsnäolonsa on ei-sanallista ja ei-kokemuksellista. Sitä voi verrata hengittämään ilmaan. En ajattele sitä eikä se pääsääntöisesti tunnukaan miltään.

Minut vaan on tehty sellaisiksi, että vedän luonnostani ilmaa sisään. Ilma puolestaan on sellaista, että kun avaan putket, se virtaa keuhkoihin.

Samalla tavalla Kristuksen vastaanottava usko on pohjimmiltaan ei-sanallinen ja ei-kokemuksellinen tapahtuma. Se on totta silloinkin, kun ajatukset ja tunteet sanovat jotakin aivan muuta. Kristus asuu minussa, vaikka masentuneena epäilisin kaikkea suurta ja kaunista, Jumalaa mukaan lukien.

Ajatukseni ovat silloin sekaisin, mutta Kristus ei siitä pelästy.

Usko on sanatonta yhteyttä Jumalaan

Mikä siis olisi luterilainen vastaus kysymykseen uskotko Jumalaan?

Entä jos sanoisi, että minut on kastettu? Se tarkoittaa, että Kristus on ottanut minut omakseen. Hän asuu minussa ja vaikuttaa niin kuin tahtoo.

Herätys tulee jälkepäin

Toki jotkut tulevat hengelliseen herätykseen. Usko kolahtaa, Raamattua aletaan opiskella ja löytyy yhteys seurakuntaan.

Oikein hyvä. Mutta nämä asiat eivät tuo Jeesusta elämään.

Työjärjestys on päinvastainen. Ensin Jeesus tulee luokseni ja sydämen usko ottaa hänet vastaan.

Sitten usko alkaa etsiä sanoja ja ymmärrystä. Haluan myös ajatusten kautta saada otteen salaisuuteen, joka asuu jo sydämesäni. Silloin syntyy tietoinen rukouspyyntö. Herra Jeesus, tule luokseni, Hyvä Jumala, kan-

na minua.

Teologiassa tätä työjärjestystä kutsutaan ennättäväksi armoksi. Ensin armo tekee salatun työnsä, sitten ihmisessä syntyy tietoinen vastaus.

Ei omasta voimasta

Vähä katekismus selittää uskon synnyn näin: ”En voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraan Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa”.

Ihminen ei siis puserra itse itsestään uskoa. En käske omia ajatuksiani: Usko Jumalaan nyt, ota Jeesus vastaan nyt.

Jos usko olisi tätä, en pelastuisi armosta, vaan oman uskonratkaisuni ansiosta. Luterilaisuudelle on kuitenkin ensiarvoista se, että usko pysyy Jumalan lahjana, ei ihmisen omasta tekona.

Tästä seuraa lohdullinen johtopäätös.

Saan luottaa omaan uskooni. Jumala on antanut minulle juuri sellaisen uskonlahjan kuin minulla on.

Tiedoissani on toki puutteita. Ymmärrykseni jää keskeneräiseksi. Mutta tälläkin uskol- la otetaan vastaan Kristus ja hänen lahjansa. Se riittää kaikkein tärkeimpään.

Rauhassa eri mieltä

Luterilaisessa kirkossa sanotaan mielellään, että ihmiset uskovat omalla tavallaan. On kyllä olemassa kirkon sanoma, mutta kukin saa ottaa sen vastaan niin kuin itselle sopii. Oma usko ei tarvitse pakottaa yhteiseen muottiin.

Missä sitten on kristittyjen yhteinen usko, joku kysyy. Eikö kristittyjen pitäisi ajatella samalla tavalla?

Yhteinen usko on yhteisessä Kristuksessa. Kristus on mitä on riippumatta siitä, mitä kukin meistä tietää hänestä. Hänessä on kaikkien kristittyjen yhteinen uskon kohde.

Mutta me koemme ja sanoitamme tätä uskoa eri tavalla. Siihen vaikuttaa se, mitä meille on opetettu ja minkälaisessa ympäristössä olemme kasvaneet. Sama Raamattu avautuu meille eri tavalla.

Siksi yhteistä uskoa ei kannata etsiä pelkästään samanmielisyydestä. Se olisi nurinkurista.

Kun emme ole yksimielisiä tämän elämänkään suurista kysymyksistä, miten voisimme ymmärtää samalla tavalla tätä maailmaa suuremman todellisuuden, joka kaiken päälle salaa itsensä ihmisiltä?

Kristityt saavat siis olla kaikessa rauhassa eri mieltä uskonasioista. Erimielisyys kun koskee vain ajatuksiamme ja kokemuksiamme. Meitä kuitenkin kannattelee sama Kristus.

Neljä adventtia, neljä tarinaa

ENSIMMÄINEN ADVENTTI

Saako odottaa joulua, jos ei ole perhettä?

Ihana joulun odotus. Tänä vuonna rauhoittun. Laitan joulua, mutta annan myös tilaa itselle. En suostu kiireeseen ja vouhotukseen.

Näin **Anni** päättää mielessään. Viime vuoden adventtiaika hurautti sumussa. Oli liikaa kaikkea. Kirkkoonkaan ei ehtinyt.

Ensimmäisenä adventtina muistetaan Jeesusta aasin selässä matkalla kohti Jerusalemiä. Jumalan Poika suostuu ihmisen osaan ja nöyrytyy kärsimykseen ja kuolemaan saakka.

Tämä Jeesus tulee edelleen mukaan ihmisen hätään ja huoleen. Älä pelkää, minä olen pelännyt sinun puolestasi. Jos itket, minä itken kansasi.

Kuuluu minullekin

Joulun alla puhutaan paljon perheestä. Perhe tulee koolle. Perheenjäsenet muistavat toisiaan. Lapset nauttivat, aikuiset juhlivat.

Annia tällainen puhe ahdistaa, hänellä kun ei ole perhettä. Miksi lie? Ei vain ole sattunut tulemaan sopivaa miestä vastaan. Yksin on Anni kulkenut kaikki vuodet.

Niinpä Anni kuulee perhepuheessa kipeän piikin. Sinä et kuulu joukkoon. Joulun aika ei ole sinua varten. Tämä on perhejuhla.

Kas kun perhejuhlan toittotajat unohtavat, ettei joulun Herrallakaan ollut perhettä. Jeesus oli naimaton ja lapseton. Ei tainnut aina olla pysyvää kotiakaan.

Jeesuksen tie rohkaisee Annia. Oikeaa elämää on naimattomankin elämä. Perhe ei ole vain puoliso ja lapset. Myös ystävät, hengenheimolaiset ja naapuritkin voivat olla perhettä.

Ja seurakunta. Kristityillä on veljiä ja sisaria kaikkialla.

”**Kuulunko minä joukkoon?**”

TOINEN ADVENTTI

Harmittaa, kun ne eivät tajua!

Vihainen nuori mies. Tässä yksi uudempi epävirallinen kirkkososiologinen termi. Sillä tarkoitetaan terävästi uskosta syttynyttä kristittyä, jonka mielestä kirkko on kadottanut oikean suunnan.

Siksi he ovat vihaisia. Ja usein he ovat miehiä. Jotkut päätyvät kirkollisiin herätysliikkeisiin ja toiset jättävät äitikirjon kokonaan.

Jarkko kuuluu tähän joukkoon. Häntä harmittaa, ettei kaikkia hengellisiä totuuksia pidetä kirkkaasti esillä. Toisista totuuksista on suoraan livetty. Kirkko on kadottanut näyn sanomansa vakavuudesta.

Se tarvitsee kipeästi toisen adventin sanomaa. Sen muistamista, että kerran Kristus saapuu kunniassa. Silloin joudumme tilille teoista ja tekemättä jättämisistä.

On siis valvottava. On kirkastettava näky Jumalan tahdon mukaisesta elämästä.

Epäily haihtuu

Jarkko itse vierastaa leimatermiä ”vihainen nuori mies”. Se kun ei ole koko totuus hänestä. **Markku** tunnistaa itsessään myös epäilyn.

Entä jos uskonasiat ovatkin pelkkiä ihmisten luuloja? Uskon älylliseen pohdintaan antautuva altistaa itsensä myös kritiikille. Ateismillakin on hyvät perusteet.

Epäilyn hetkellä toinen adventti rohkaisee Markkua. Vasta historian lopussa Jeesus tekee itsensä kiistattoman todelliseksi. Silloin saamme vastaansanomattoman todistusaineiston uskomme puolesta.

Siihen asti elämme vain uskossa, emme näkemisessä. Siihen asti tietomme on vajaista.

Ja uskon kaverina epäily.

KOLMAS ADVENTTI

Miten lukisin Raamattua?

Raamattu on kristityn tärkein kirja. Sitä on hyvä lukea päivittäin.

Näin **Maisalle** oli opetettu. Siksi hän oli monta yrittänyt aloittaa Raamatun lukemisen, mutta aina se oli vähitellen jäänyt. Teksti ei vaan kosketa. Ja se on vaikeaselkoista. Miksi lukea, kun ei ymmärrä?

Ehkä auttaisi, jos olisi selvä kuva pyhän kirjan perusjuonesta. Tosin Raamatussa on useita erilaisia punaisia lankoja. Kolmantena adventtina katse kääntyy niihin.

Yksi Raamatun juoni rakentuu ennustusten ja täyttymysten vuorottelusta. Ensin ennustetaan Jumalan toiminnasta, sitten kerrotaan, kuinka se toteutuu. Kaikkein tärkeimmät ennustukset koskevat tietenkin Jeesusta.

Toinen tärkeä teema on Jumalan kohtaaminen. Raamatun kertomukset näyttävät, millä tavalla ihmiset ovat kohdanneet Jumalan ja mitä siitä on seurannut. Kohtaamiskertomukset huipentuvat siihen, kuinka Jumala kohtaa meidät Jeesuksessa.

Maisaa saattaisi auttaa sen oivaltaminen, että Jeesus tulee luoksemme monin eri tavoin. Hän kohtaa meidät, kun rukoilemme, kuulemme hengellistä opetusta tai otamme vastaan sakramentit.

Hitaasti mietiskellen

Jeesus voi tulla luokseni myös Raamatun kautta. Maisan kannattaa siis lukea sitä seuraavalla tavalla.

Ensin pyydetään, että Jumala puhuisi minulle ja antaisi sitä mitä minä tarvitsen. Sitten luetaan jokin Raamatun teksti. Sitten luetaan uudestaan. Ja mietiskellään. Makustellaan kuin purukumia. Mitä tämä puhuu minulle?

Tekstin äärellä viivytään tovi. Se painetaan muistiin. Sitten lukuhetki päättyy. Mutta teksti jää muistiin. Se palautetaan mieleen pitkin päivää.

Kun Raamattua luetaan näin, saattaa hyvinkin tulla tuntu pyhän kohtaamisesta. Ehkä lukemisen hetkellä, ehkä vasta seuraavana päivänä.

Mieleen nousee oivallus: tätä Jumala haluaakin antaa minulle.

NELJÄS ADVENTTI JA JOULUAATTO

Jumala syntyy ihmiseksi

Jouluaaton perhekirkko. Nukke makaa seinässä. Se esittää Jeesus-lasta.

Alma on nähnyt saman joulukuvaelman monta kertaa. Hän kun on jo vanha. Silti seimasetelma koskettaa häntä niin että kyynel tulee silmään.

Jeesus-nukkea katsoessa Alma nimittäin muistaa, mitä oli kerrottu hänen syntymästään.

Hän oli syntynyt ennenaikaisesti. Pienikokoinen räpäle hengitti huonosti eikä tahtonut millään ottaa vastaan maitoa. Ei tuo kauan elä, ihmiset sanoivat. Äitikin itki jo etukäteen.

Mutta niin vaan ihme tapahtui. Kolmen päivän ikäisenä Alma alkoi niellä ja henki kulkea.

Ei minusta tullutkaan elotonta nukkea. Vaan ihan oikea ihminen. Kiitos Jeesus, Alma huokaa joulukirkossa.

Lapsi on aarre

Joulukirkko on aivan oikea paikka kiittää Jumalaa omasta syntymästä.

Jumalan Pojan syntymässä tapahtui merkittävä ihme. Sekin oli pelastustapahtuma. Syntymällänsä hän toi oman pelastavan läsnäolonsa kaikkien ihmisten syntymään.

Samalla tavalla hänen elämänsä kutoi Jumalan läsnäolon kaikkien ihmisten elämään. Ja hänen kuolemansa ansiosta kukaan ei kuole yksin, vaan Jumalan sylissä.

Tätä tarkoittaa ehtoollisliturgian sanat ”*sinä et jättänyt meitä synnin ja kuoleman valtaan, vaan...lähetit Poikasi. Hänessä sinä teit rauhan kanssamme*”.

Kaikki nämä aarteet pienessä lapsessa.

Jouluevankeliumi

Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syyrian käskynhaltijana. Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukin omaan kaupunkiinsa.

Niin myös Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoj Herran enkeli, ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: ”Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä”. Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen: ”Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa”.

Kun enkelit olivat menneet takaisin taivaaseen, paimenet sanoivat toisilleen: ”Nyt Betlehemiin! Siellä me näemme sen, mitä on tapahtunut, sen, minkä Herra meille ilmoitti.” He lähtivät kiireesti ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. Tämän nähdessään he kertoivat, mitä heille oli lapsesta sanottu. Kaikki, jotka kuulivat paimenten sanat, olivat ihmeissään. Mutta Maria kätki sydämeensä kaiken, mitä oli tapahtunut, ja tutkisteli sitä.

Paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa siitä, mitä olivat kuulleet ja nähneet. Kaikki oli juuri niin kuin heille oli sanottu.

Luuk. 2:1-20

Maalit, tapetit, laatat, lattianpäällysteet

Kuopio: Tehdaskatu 8 Puh. (017) 550 2600
Palvelemme: ma-pe 7-18, la 9-15

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
ESA-MATTI KOPONEN
Puijonkatu 26, III kerros puh. 050 501 1110
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

TÄYDEN PALVELUN HAUTAUSTOIMISTO

EKOLOGINEN HAUTAUSPALVELU

Savon Kalla

Pohjois-Savon alueella
HAUTAUSPALVELU alk. 390,-

+ KULJETUKSET
+ ARKUT
+ UURNAT
+ KUKAT
+ PITOPALVELU
+ PERUNKIRJOITUKSET
+ HAUTAKIVET

p. 044 240 2202 + Pyörönkaari 26, Kuopio + www.savonkalla.fi

Juhlapalvelu Remar
Tyyllillä ja Taidolla

Kapteeninväylä 5,
70900 Toivala
juhlapalveluremar@kolumbus.fi
017 262 1130
www.remar.fi

Kotityöpalvelut
Hoivapalvelut
Kotisairaanhoidopalvelut
Lapsiperheiden kotipalvelut
Alina-lääkäripalvelut

Alina-palveluista on mahdollista saada kotitalousvähennystä!

Alina
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Alina Hoivatiimi Kuopiossa:
Kiekkotie 4 ja Maaherrankatu 15
Tilaa ilmainen kartoituskäynti!
Olemme palvelusetelituottajia!

Ota yhteyttä! Puh. 044 355 5451

Milloin viimeksi proteesisi on tarkastettu?

Hammasproteesit ovat osa terveyttäsi!

Suosittelen yli 40 vuoden kokemuksella tarkastusta
1-2 vuoden välein.

Tervetuloa tuttuun, turvalliseen ja ammattitaitoiseen hoitoon!
Jorma Päivinen
erikoishammasmekanikko, hammasmekanikkomestari

Kuopion Hammas Proteesiklinikka
Vuorikatu 36, 70100 Kuopio • Puh. (017) 262 2121 • info@kuopionhammasproteesiklinikka.fi

Lue lisää uusituilta nettisivuiltamme:
www.hammasproteesiklinikka.fi

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2018!

KOTIMAA

Ilmoitukset osoitteeseen
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

Sijoita nuoreen!
Anna joululahja,
joka auttaa
ehkäisemään
nuorten
syrjäytymistä.

Jo 10 eurolla lahjoitat nuorelle yrittäjäkoulutuksen.

Lähetä viesti JOULU10 (10€) numeroon 16155.

Laula ja lahjoita!
kauneimmatjoululaulut.fi

Keräysluvut: Manner - Suomi RA / 2016 / 517, voimassa 1.1.2017 - 31.12.2019, myönnetty 22.9.2016, Poliisihallitus.
Ahvenanmaa ÄLR 2016 / 6024, voimassa 2017, myönnetty 22.8.2016 Ahvenanmaan maakuntahallitus.
Kerätyt varat käytetään vuosien 2017 - 2019 aikana Suomen Lähetyksen ulkomaantyöhön.

Jumalan armo on ilmaista, muttei halpaa

Koulutuksen arvostus on yksi reformaation kestävimmistä vaikutuksista, sanoi Piispa Jolkkonen merkkivuoden pääjuhlassa Kuopiossa.

Tiistaina 31.10. tuli kuluneeksi päivälleen 500 vuotta siitä, kun nuori augustinolaismunkki **Martti Luther** julkaisi 95 aneeteesiään. Käynnistyi reformaatio.

Mikä on teesien merkitys tänä päivänä?

Kuopion hiippakunnan piispa **Jari Jolkkonen** totesi merkkivuoden hiippakunnallisessa pääjuhlassa tasan 500 vuotta teesien julkaisemisen jälkeen, että aneeteeseistä nousee tänä päivänä esille erityisesti kaksi asiaa:

”Ensiksi Jumalan armo on ilmaista, siksi sinun ei tarvitse sitä ostaa, myydä eikä ansaita. Tämä antaa elämällemme turvan, ilon ja vapauden.”

”Toiseksi vaikka Jumalan armo on ilmaista, se ei silti ole halpaa. Se ei anna lupaa porsastella eikä alibia antautua itsekkyyden valtaan. Se on elämää uudistava voima, joka jatkuvasi kutsuu meitä uudistumaan, korjaamaan elämää ja kasvamaan hyveissä. Se kutsuu myös ’kasvamaan pieneksi’, siis nöyrytymään ja tunnustamaan omat puutteet ja viat”, sanoi Jolkkonen.

Reformaation yksi kestävimmistä yhteiskunnallisista vaikutuksista on koulutuksen arvostus.

”Luther vaati perustamaan kouluja tytöille ja pojille ja kehittämään opettajankoulutusta. Peruskoulun alkuidea on helppo löytää hänen kirjoituksistaan.”

Nykyinen KELA jatkaa Lutherin tiellä: köyhien auttaminen on yhteiskunnan yhteinen tehtävä. Reformaation aikana perustettiin köyhien kassoja, Jari Jolkkonen avaa Elli Aaltoselle.

Köyhät kaikkien vastuulla

”Toinen kestävä korostus on oppi, jonka mukaan köyhien asiaa ei voi jättää vain rikkaiden hyväntahtisuuden varaan, vaan se kuuluu koko yhteiskunnan vastuulle. Reformaation aikana haluttiin kerjäämisestä eroon perustamalla yhteisistä varoista erityisiä köyhien kassoja. Ne olivat konkreettisia esineitä ja niiden idea oli sama kuin nykyisen KELA:n”, totesi Jolkkonen.

Reformaation hiippakunnallisessa pääjuhlassa Kuopiossa puhuivat myös ministeri, kansanedustaja **Seppo Kääriäinen** koulutuksen merkityksestä sekä Kelan pääjohtaja **Elli Aaltonen** sosiaalihuollon kehityksestä. Tilaisuudessa piispa Jolkkonen ojensi Alavan seurakunnan kanttorille **Ossi Uolevi Jauhiaiselle** avoimen kirjeen, jolla hänelle annetaan arvonimi *director cantus*. Tilai-

suudessa muistettiin myös neljää uutta ro- vastin arvonimen saanutta: **Oiva Malinen** (Keiteleen srk), **Jaana Marjanen** (Puijo), **Martti Sallinen** (Iisalmi) ja **Martti Turunen** (Polvijärvi). Lisäksi juhlassa muistettiin suurta joukkoa hiippakunnan uutteria yhteisvastuukerääjiä.

KARI TANSKANEN

Luther lohduttautui musiikilla

Musiikki karkottaa kiusauksia, opetti reformaation isä Martti Luther.

Aika ajoin **Martti Luther** oli alakuloinen ja kärsi masennuksesta. Silloin hän tarttui luuttuun tai pyysi ystäviään soittamaan ja laulamaan saadakseen mielen virvoitusta ja iloa. Musiikkia ei Luther väsynyt ylistämästä. Laulun ja soiton hän arvosti hyvin korkealle, heti evankeliumista seuraavaksi:

”Eräs Jumalan kauneimpia ja ihanampia lahjoja on musiikki. Saatana on musiikin suuri vihollinen. Musiikilla voidaan karkottaa monet kiusaukset ja pahat ajatukset. Perkele ei tätä kestä. Musiikki on murheellisen ihmisen paras virkistäjä. Se rauhoittaa, virkistää ja elvyttää sydämen ja on kaunis, suloinen Jumalan lahja ja se on hyvin lähellä teologiaa. Nuorisoo tulee alati harjoittaa tähän taiteeseen, sillä se kehittää siivoja ja kelpo ihmisiä.”

Tämä yllä oleva lainaus kertoo, kuinka korkealle Luther musiikin arvosti. Sivukaupalla hän jaksoi tästä aiheesta kirjoittaa ja korostaa sävelten merkitystä.

Poikakuorosta virsilauluun

Entisenä kirkon poikakuorolaisena Lutherille laulut ja virret olivat tuttuja. Ei ihme, että reformaattorimme tunnetaan virsilaulun isänä. Luther loi kansankielisen saarnan jumalanpalvelukseen ja yhteisen seurakunnan veisaaman virsilaulun. Hän laati jopa messujärjestyksen, missä kaikki osat saarnaa ja *Isä meidän* -rukousta lukuun ottamatta lauletaan.

”Musiikki on murheellisen paras virkistäjä

Luther muistetaan merkittävänä virsirunoilijana. Mistä hän löysi aiheet virsiinsä? Ensiksikin Luther käänsi saksaksi useita keskiaikaisia messulauluja ja toiseksi hän muokkasi Raamatun psalmeja virsiksi ja sai psalmeista innostuksen aivan uusiin virsisanoituksiin. Kolmanneksi uskonpuhdistaja hyödynsi kirjoittamia *Vähä* ja *Iso katekismuksia* ja laati niiden pohjalta ”opetusvirsiä”.

Lutherin virsiksi lasketaan yli 30 runo- muotoista tekstiä. Omasta virsikirjastamme löytyy 17 Lutherin virstä.

Jos jokin asia eri puolilla maailmaa sijaitsevia luterilaisia kirkkoja tänä päivänä yhdistää, niin se on vahva virsilauluperinne ja kirkkomusiikki.

Virsi on sananjulistusta, se on rukousta ja virren avulla pystymme ilmaisemaan hengellisiä kokemuksia. Virsi on laulettua evankeliumia, ilosanomaa, joka luo ja ylläpitää yhteyttä.

Enkeli taivaan 400 vuotta

Suomessa on kaksi Martti Lutherin laatimaa virstä, joiden merkitystä ei voi sivuuttaa. Virsi 21 eli *Enkeli taivaan* on ollut virsikirjoissamme jo yli 400 vuotta eikä sitä ole vielä kukaan puhki laulettu. Alkuaan sävelmän tähän jouluvirteeseen Luther nappasi kansanlaulusta. Voidaan kai sanoa, että tämä virsi on tuttu kaikille. Se on virsi, joka tuo joulun.

Toinen merkittävä virsi on virsi 170 eli *Ju-*

mala ompi linnamme, Ein feste Burg ist unser Gott. Tämän virren Luther loi psalmin 46 pohjalta, mutta runoilijan vapaudella muokkasi sitä ja antoi sulkakynän lentää inspiraation ohjaamana.

Tästä reformaattorin taisteluvirrestä on Suomessa tullut kansallinen juhla virsi, joka on rohkaissut mieliä ja valanut tulevaisuuden uskoa rakkaan isänmaamme kohtalonhetkinä. Sitä on laulettu Talvisodan kynnyksellä Helsingin rautatieasemalla. Tällä virrellä on lähetetty ensimmäiset suomalaiset lähetys- saarnaajat maailman ääriin.

Tällä virrellä ystäväkansa rohkaisi Kalajoen käreillä tuomittuja pappeja ja maallikoita. Ja joka kesä Herättäjäjuhilla veisataan juhla virrenä *Jumala ompi linnamme*.

Musiikki pelästyttää rehenteleviä

Luther ei ole mikään fossiili 500 vuoden takaa, vaan historian hahmo, hengellinen isä, ystävä, joka muun muassa virsiensä ja musiikillisten oivallustensa kautta ohjaa armollisen Jumalan, Taivaan Isän yhteyteen.

Saakoon Luther vielä suunvuoron:

”Maan päällä ei ole musiikkia suurempaa voimaa ilahduttamaan surullisia, pelästyttämään rehenteleviä, rohkaisemaan epätoivoisia, murtamaan ylpeitä, hillitsemään kiihtyneitä, vihaisia mieliä. Mikään ei sovi Jumalan sanan kanssa yhteen niin hyvin kuin musiikki.”

KARI IIVARINEN

Ensimmäinen joulu –musiikinäytelmällä

Joulu näkyväksi

Valmistellaanko seurakunnan joulu yhdessä? Totta kai!

Innostus oli melkoinen, kun Alavan seurakuntalaiset ja työntekijät päättivät syyskuussa 2017 ryhtyä yhteiseen projektiin. Syntyi Ensimmäinen joulu –musiikinäytelmä, joka tuo joulun sanoman näkyväksi laulun, tanssin ja kuvaelman myötä.

Jouluhartaus on koonnut yhteen monipuolisesti lahjakkaan seurakuntalaisten joukon. Osa on valinnut näyttelemisen, tanssimisen ja laulamisen. Puvustusryhmäläisten ompelukoneet ovat surranneet koko syksyn ja lavastajat ovat pohtineet, kuinka Betlehemin miljöö saadaan parhaiten rakennettua Alavan kirkkosaliin.

Makuja ja tuoksujakaan ei ole unohdettu. Emännät ovat kahlanneet läpi parhaat jouluseptinsä, sillä toisinaan esitysten yhteydessä pidetään joulumyyjäiset. Kirkon pihalle rakennetaan myös joulubasaari, joissa käsitöpiiriläis-

ten taidonnäytteitä voi ostaa joulumuistamiksi. Yhteensä Ensimmäistä joulua valmistelee noin 40 lapsen, nuoren ja aikuisen joukko.

Tietäjän kutsu

Yhtä tietäjistä näyttelee pian 10-vuotias pitkän linjan teatteriharrastaja **Jaakko-Juhani Kuokkanen**. Jaakko-Juhani kutsuu ihmisiä Ensimmäisen joulun pariin. ”Tästä tulee tosi hyvä! Puvut ovat hienoja ja näytteleminen on mahtavaa. Olin etsinyt itselleni uutta teatteriprojektia syksyksi ja tämä näytelmä on just mun juttu.”

Mariaa näyttelevä kanttoriopiskelija **Alina Berg** pitää kuvaelman vahvuutena sen monipuolisuutta. ”Tekijöinä on lahjakasta porukkaa, musiikki on korkeatasoista ja täällä on hyvä yhdessä tekemisen meininki. Lähdin mielelläni mukaan!”

Musiikista vastaavat Alavan seurakunnan kanttorit **Ossi Jauhainen** ja **Leila Savolainen** sekä Alavan kuorot.

Näytelmän tuottajana toimii Alavan seurakunnan kappalainen **Pirjo Kuula**. Hänen mukaansa Ensimmäinen joulu tarjoaa mah-

Jaakko-Juhani Kuokkanen ja Alina Berg kutsuvat ihmisiä Ensimmäisen joulunäytelmään katsomaan.

dollisuuden uuden kokemiseen.

”Monia meistä kiinnostaa esiintyminen vaikkapa laulaen tai näytellen. Sopivia paikkoja sellaiselle on kuitenkin harvassa. Tämä musiikinäytelmä antaa tilan haastaa itseään ja kokea jotain uutta. Yhdessä tekemisessä on voimaa! Suurin merkitys on kuitenkin sillä, että näytelmä tuo joulun sanoman eläväksi. Kristus syntyy arjen keskelle, meitä kaikkia varten”, Pirjo Kuula sanoo.

Ihmisten kokoontuminen pyhän eteen onkin seurakunnan perusmerkitys. ”Missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään” Jeesus sanoo Matteuksen evankeliumissa.

ANU KIVIRANTA

Kaikille avoimet Ensimmäisen joulun esitykset:

- ✦ ti 12.12. klo 13.00 Joulubasaari
- ✦ pe 15.12. klo 18.00 Joulubasaari
- ✦ su 17.12. klo 16.00 Joulumyyjäiset
- ✦ Adventinaikana Ensimmäisestä joulusta on omat näytöksensä myös Alavan seurakunnan alueen päiväkodeille ja kouluille.

Salibandya palestiinalaislapsille

Kuopion seurakuntien, hiippakunnan, Lähetysseuran ja paikallisten tahojen kumppanuussopimus avasi myös nuorille mahdollisuuden tutustua arabikristittyjen oloihin.

Retki Pyhälle maalle avasi nuorten silmiä.

Pyhä maa, tuo ajatuksia herättävä sanapari, oli tutustumisen kohde viidelletoista nuorelle ja kolmelle matkanjohtajalle. Alavan seurakunnan nuorisopappi **Anu Kiviranta** ja tuomiokirkkoseurakunnan nuorisotyönohjaaja **Jarkko Voutilainen** olivat pyytäneet minut oppaaksi mukaan, olinhan ollut alueella kolme kuukautta kirkkomusiikin kehitystyössä. Nuoria matkalle saatiin kolmen eri seurakunnan alueelta, joten matka oli myös seurakuntarajat ylittävää tutustumista toisiimme.

Pyhää ja vähemmän pyhää tuli nähtyä. Nuorten sanoin kerrottuna ”juutalaisuus yllätti enemmän kuin islam”. Yllätyin itse nuorten tiedonhalusta ja innosta, joka kesti viimeiseen iltaan asti. Olimme vielä lähtöpäivänä vieraillessa Lähetysseuran Shalhevetja-keskuksessa Jerusalemissa. Ajattelin, että kaikki ovat varmaan jo tiukasta matkajohdosta täysin väsyneitä, mutta mitä vielä – he kyselivät innoissaan Lähetysseuran **Maria Paulasaarelta**, mitä kaikkea hän tiesi kertoa pitkän kokemuksensa pohjalta.

Onko sota vai rauha pyhää?

Matkan yksi tavoite oli laajentaa nuorten ymmärrystä alueesta, jota kutsutaan Pyhäksi maaksi. Alue koostuu Israelin valtiosta ja palestiinalaisalueista ja halusimme, että nuoret saavat käsityksen muurin molemmiin puolin elävien ihmisten todellisuudesta. Matkajohdossa valikoitui siis kohteita laidasta laitaan: uintia kaikissa paikallisissa järjissä, vaelusretki erämaassa, raamatulliset kohteet, kuten Nasaret, kirkastusvuori ja paimenten keto. Mutta mikä on pyhää? Sota vai kenties mieluummin uskontojen välinen rauhallinen yhteiselo? Jokin tietty uskonto vai kenties uskovat ihmiset? Elävät kivet, kuten arabikristityt itseään nimittävät?

Mailalahjoja tarvitaan

Parhaiten oppii kokemalla ja itsensä likoon laittamalla. Vierailimme kahdella ystävyyskoululla, eli Toivon koululla Ramallah'ssa ja Beit Sahourin koululla Betlehemin lähellä jäivät mieleen kenties matkamme kohokohtina. Jo tutuksi tullut Ramallah'n luterilaisen seurakunnan pappi **Imad Haddad** otti meidät vastaan ja ohjasi antoisan kouluvierailun.

Joukkomme salibandytaiturit saivat myös erityistehtävän opettaessaan pelin saloja palestiinalaislapsille. Riemu oli rajaton, kun heille uusi peli lähti sujumaan. Jätimme tietysti mukanaamme tuodut mailat ja pallot heidän ilokseen. Innosta päätellen käyttöä tulee olemaan runsaasti ja uusia mailakeräyksiä tarvitaan jatkossakin.

Suomi-Palestiina -jalkapalloa

Nuoret osasivat heittäytyä retken suomiin mahdollisuuksiin täysin siemauksin ja vieläpä spontaanisti. Hauskaa oli katsoa Betlehemin keskusaukiolla sattumalta alkanutta Suomi-Palestiina -jalkapallo-ottelua moskeijasta kuuluvan rukouksutsun kaikuessa. Retkemme onnistumisesta kertonevat myös nuorten lukuisat kysymykset niin bussissa kuin kirkko-, ja kouluvierailuilla. Mikä vaate on milloinkin sopiva ja miksi? Miksi palestiinalaisalueet on erotettu muurilla? Miksi muslimipojat eivät kohtaa tyttöjä samalla tavalla kuin suomalaiset? Syvällistä pohdintaa kolmen uskonnon rinnakkaiselosta riitti vielä jälkitapaamiseen Suomessa: mitä vaikutuksia sillä olisi, jos Suomeen rakennettaisiin moskeija? Eikä siinä vielä kaikki: nuoret on kutsuttu kertomaan kokemuksistaan ensi keväänä Kuopiossa pidettävälle Lähetysjuhille.

Yhteydet Kuopion hiippakunnan, Suomen lähetysseuran ja paikallisen kirkon (ELCJHL) kanssa saivat siis tulevaisuuteen tähtäävän jatkoon. Näin innokkaiden nuorten kyseessä ollessa ei voi edes ennustaa, mitä kaikkea ystävyystoiminnan saralla tuleekaan vielä tapahtumaan.

Matkanvetäjä JOONA SARASTE
Puijon seurakunnan kanttori

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Leina Alissa Oinonen, Rosa Hilla Ilona Lähdesmäki, Mailis Lilian Jauhiainen, Helmi-Ilona Eevintytär Ojala, Severi Eikka Ilmari Suhonen, Maël Eemil Ferrario

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Tero Tapani Suhonen ja Salla-Maari Nousiainen

KUOLLEET

Elina Turunen 90, Jukka Albert Horto 88, Sirkka Katri Kinnunen 88, Jukka Tapani Itkonen 67, Leila Kaarina Hartikainen 62, Pauli Pietari Pylkkönen 89, Helvi Maria Siponen 91, Martti Olavi Tiuhonen 75, Senja Anita Ylimäki 63, Anna Kustaava Rissanen 102, Iris Marja Ilona Törnroos 95, Helga Irene Happonen 79, Aino Irene Sahlman 92, Liisa Marjatta Majuri 90, Jaakko Ilmari Asikainen 76

ALAVA

KASTETUT

Voitto Vilhelm Putkonen, Alpo Kalevi Asikainen, Atte Aleksanteri Katajamäki, Jare Aleksanteri Tapio Toivanen, Kerttu Linnea Kukkonen, Jenna Emilia Aurora Korhonen, Rosa Selina Sarang Kukkonen, Emma Ellen Olivia Tanskanen, Helmi Ilona Laakso, Niilo Jussi Kristian Sinervirta

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Jani Kristian Sinervirta ja Julia Tytti Carita Pekkalin

KUOLLEET

Matti Einar Kekäläinen 88, Toini Maria Rissanen 93, Juha Kaarlo Henrik Porkola 43, Enni Johanna Kukkonen 87, Ilmari Kalevi Lappalainen 91, Jorma Kalevi Heiskanen 79, Pekko Lauri Henriikki Penttilä 39, Vuokko Mirjam Kaukorinne 88

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Tiitus Petteri Hiltunen, Juankoski, Janni Riia Emilia Mustonen, Kaavi, Ville Veikko Matias Kokkonen, Tuusniemi, Nooa Aimo Ilmari Käsnänen, Nilsä, Niklas Antero Hämäläinen, Nilsä, Leevi Veikko Mikael Koljonen, Nilsä, Jasmin Jokivuori, Juankoski, Anni Katri Helena Räsänen, Tuusniemi, Aino-Maria Josefiina Viinikainen, Kaavi, Amanda Rauha Tuulikki Hiltunen, Nilsä, Sofia Lilja Lydia Pulkkinen, Vehmersalmi, Lilja Aurora Vilhelmiina Muraja, Riistavesi

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Heimo Ari Kämäläinen ja Eija Hannele Lappalainen, Nilsä

KUOLLEET

Aila Inkeri Huusko 65, Juankoski, Hilikka Esteri Korhonen 90, Vehmersalmi, Aune Mirjam Keinänen 90, Särneinen, Kaino Annikki Niskanen 82, Särneinen,

Ukko Pekka Aatami Asikainen 73, Tuusniemi, Toivo Aapeli Mönkkönen 83, Vehmersalmi, Jorma Pekka Räsänen 69, Kaavi, Elvi Inkeri Räsänen 87, Tuusniemi, Valto Toimi Olavi Riekkinen 84, Juankoski, Venla-Inkeri Merja Hyvärinen 47, Kaavi, Liisa Taskinen 78, Nilsä, Heimo Johannes Miettinen 61, Vehmersalmi, Taimi Marjatta Niiranen 64, Nilsä, Leena Kaarina Kokkarinen 67, Nilsä, Voitto Kalevi Virtanen 74, Juankoski, Martti Pietari Harjunen 86, Nilsä, Aili Sohvi Koponen 89, Riistavesi, Yrjö Antero Keinänen 81, Tuusniemi, Eino Jahvetti Kokkonen 83, Nilsä, Lasse Juha Antero Hartikainen 38, Nilsä, Aune Helmi Hillevi Nykänen 86, Vehmersalmi, Pentti Ensio Vartiainen 74, Nilsä, Kaija Tellervo Spooft 88, Nilsä, Elvi Elina Hartikainen 85, Nilsä, Irja Annikki Riihimäki 81, Vehmersalmi, Aini Ilta Mustonen 94, Kaavi, Hilikka Tuulikki Leskinen 83, Juankoski, Anna Hämäläinen 96, Juankoski, Aaro Juho Happonen 83, Tuusniemi, Vilho Johannes Hämäläinen 79, Nilsä

KALLAVESI

KASTETUT

Heidi Johanna Holopainen, Inna Aada Koli, Eeli Jyrki Jamiel Putkonen, Aaron Lauri Armas Pitkänen, Ossi Heikki Tapani Vornanen, Eino Erik Risto Heimonen, Leevi Aarne Isakki Kotiluoto, Aada Helmi Alina Häkkinen, Elli Vilhelmiina Lappalainen, Aliisa Tilda Maarit Kaukokuori, Jussi Raimo Räihä, Linnea Inna Adele Niskanen, Väinö Vennu Valtteri Hätinen, Siru Lotta Alexandra Vartiainen, Otto Emil Alexander Leskelä, Martta Aini Aurora Kärkkäinen, Hilla Saimi Susanna Jääskeläinen, Matias Antero Mäkitupa, Aino Helmiina Ludwig, Joonas Henrik Kalevi Ruponen, Enni Vanessa Turunen, Caspian Patrick Aaron Reittu, Siru Seija Ilona Stark, Egil Johannes Kyllönen, Erkki Pauli Juhani Mertanen, Safina Ellen Aleksandra Väänänen, Aarre Siyabonga Letlabusa Vento, Onni Eemil Viljami Jakorinne, Eero Juhani Havula, Elmeri Matti Olavi Karhunen, Sami Olavi Johannes Pitkänen, Hilma Aino Sofia Bolodin

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Antti Oskari Metsola ja Iris Maria Lahtela, Simo Pellervo Pellinen ja Sonja Leena Monika Mustonen

KUOLLEET

Kari Eelis Kalevi Holopainen 59, Hilja Dagmar Huttunen 92, Hilikka Leena Karhunen 85, Matti Nenonen 84, Veikko Aulis Voutilainen 92, Timo Lars Juhani Bergman 30, Helga Saari 93, Mirja Rauni Parviainen 86, Arto Kalevi Juvonen 66, Marjatta Elina Miettinen 84, Leena Annikki Nevala 87, Tuula Annikki Hämäläinen 62, Mirja Helena Krusberg 76, Matti Pekkarinen 75, Anja Tuulikki Holopainen 75, Veijo Vihtori Bergroth 86

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Rebekka Alma-Adelie Marie Miettinen,

Anna Sofia Eveliina Sorsa, Anna Fredrikka Vehniäinen, Noel Eemil Oliver Uotinen, Leevi Eino Kalevi Kainulainen, Masi Juhani Järvinen, Olavi Markus Tapani Ovaskainen, Minna Van Anh Nguyen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Janne Tuomas Mikael Ahola ja Teresa Agnes Cecilia Keränen

KUOLLEET

Ilona Vornanen 98, Kaisa Hyvärinen 82, Aino Anna Kannassalo 99

PUIJO

KASTETUT

Otava Eerik Alvar Aho, Mimosa Lilia Serafia Tujamo, Kaarlo Johannes Villiam Halonen, la Eimi Maria Kiiski, Iiro-Pekka Ilmari Koski, Aulis Unto Himanen, Hertta Ilona Toivanen, Teea Seija Susanna Hiltunen, Mikael Martti Juhana Ruotsalainen, Lassi Pekka Samuli Happonen, Roope Joakim Petteri Jormanainen, Rasmus Risto Poutiainen, Linnea Pihla Mirjam Kastikainen, Elias Alexander Allan Ahonen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Aapo Oskari Hintsala ja Salome Erika Tölli

KUOLLEET

Jouko Aulis Asikainen 90, Katariina Marketta Vainio 68, Marja-Leena Rissanen 83, Reino Jaakko Antero Husso 84, Alma Eskelinen 97, Leila Marjatta Kuokkanen 82, Aili Elina Keränen 89, Irja Kaija Ailio 90, Helvi Vanamo Puustinen 85

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Ilari Onni Aapeli Miettinen, Iiro Armas Olavi Miettinen, Kalle Samuli Apajalahti, Miisa Hellin Kokkarinen, Eevi Meimi Mirjami Pennanen, Arvo Aleksanteri Paananen, Jeela Alina Tiilikainen, Väinö Tapio Tuhkanen, Vilma Alina Airaksinen, Eevi Anniina Pitkänen, Isla Alisa Hyttinen, Tytti Katri Elina Eskelinen, Jesper Lauri Erik Korhonen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

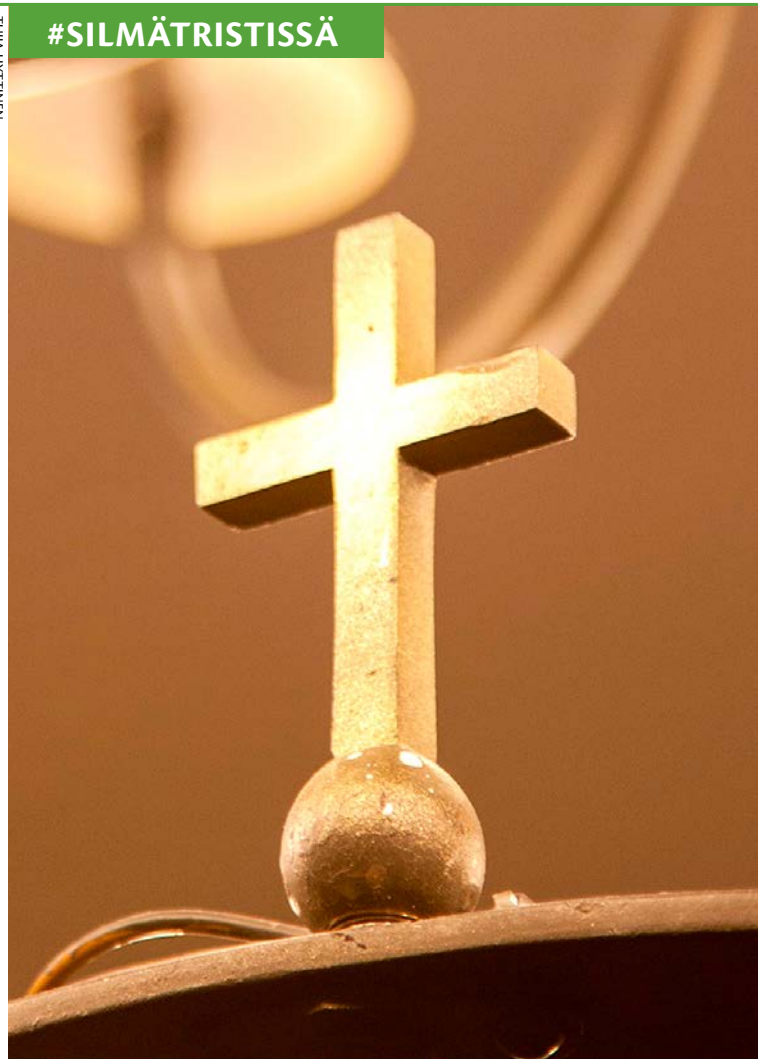
Atte Kalevi Tukiainen ja Niina Annikka Kautto

KUOLLEET

Matti Olavi Savolainen 53, Sirkka Kaarin Hiltunen 93, Lauri Olavi Karvonen 87, Ville Petter Kilpeläinen 22, Hannu Olavi Ruotsalainen 62, Matti Antero Turunen 70, Jouko Lennart Väänänen 59, Mauri Kalevi Väisänen 54, Saara Elisabet Pitkänen 79, Juha Kalle Aukusti Petelius 56, Mainio Taavetti Nuutinen 93, Rauha Ilona Oinonen 86, Toivo Kusti Miettinen 78, Risto Tapio Ollikainen 64

TUJA HYTTINEN

#SILMÄTRISTISSÄ

SANALLISTA

Ensimmäinen adventtisunnuntai

Luuk. 19: 35-38

He toivat varsan Jeesukselle, heittivät vaatteitaan sen selkään ja aut-toivat Jeesuksen ratsaille. Kun hän sitten ratsasti, opetuslapset levittivät vaatteitaan tielle.

Jeesuksen lähestyessä sitä paikkaa, mistä tie laskeutuu Öljymäen rinnettä alas, koko opetuslasten joukko alkoi riemuissaan suureen ääneen ylistää Jumalaa kaikista niistä voimateoista, jotka he olivat nähneet. He huusivat:

"Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä! Taivaassa rauha, kunnia korkeuksissa!"

Kuninkaasi tulee nöyränä

Ensimmäisen adventin teema on oikeastaan rauha, eikä nöyryys. Jeesus saapuu aasilla ratsastaen. Kyseessä ei ollut ihan äärimmäisen nöyrä eikä varsinkaan nöyristelevä ele. Hevosella ratsastaminen olisi viitannut valloittajan tuloon. Aasilla tuli ihmisiä kuunteleva kuningas tuomaan rauhan kansalleen.

Jeesuksen saapuminen Jerusalemiin aasilla ei ole vain yksi tapahtuma historiassa. Jeesus saapuu joka hetki kristittyjen elämäänsä rauhan ruhtinaana: "Oman rauhani minä annan teille, en sellaista jonka maailma antaa" (Joh 14:27).

Tämä jokahetkinen saapuminen näkyy kirkkovuodessa erityisen hyvin siinä, että adventtina näemme saman kohtauksen kuin pääsiäisenä. Adventtina Jeesus ratsastaa kohti syntymäänsä ja pääsiäisenä kohti kuolemaansa. Teologisesti tämä ajallisesti omituiselta kuulostava asia käy jotenkin järkeen: si-kiämisestään asti Jeesus on tosi Jumala ja tosi ihminen.

Ihminen on elävää historiaa koska Jeesuskin on sitä. Si-kiäminen ja syntyminen, kuoleminen ja ylösnouseminen on meille mahdollista koska Jeesuskin tekee niin. Adventti muistuttaa meitä oman historiamme alusta, jossa saamme joka hetki turvautua Jumalan rauhaan ja elää yhdessä rauhan ruhtinaan kanssa.

Siunattua adventinaikaa!

MARKKU VIRT
Kirjoittaja on pappi ja perheneuvoja

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkossa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10. Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

www.virtuaalikirkko.fi

KUOPION EV. LUT. SEURAKUNNAT

Pitopalvelua

Ilon ja surun hetkellä
olemme palveluksessanne

- Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotiinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

puh. 050 305 1737

tai s-posti

piirakkapulikka@luukku.com

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO

Tervetuloa tutustumaan

myyntinäyttelyyn!

Puh. (017) 282 9000

www.puijonkivi.fi

LÄNSIVUOREN HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)

www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

Puijon Maja palvelee lämmöllä

arjessa ja juhlassa
niin ilon kuin
surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
puh. 044 552 4810
myynti@puijo.com

Puijon torni
Hotelli Puijon maja
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

Ilmoitusmarkkinointi

Pirjo Teva

040 680 4057

pirjo.teva@kotimaa.fi

- HAUTAKIVET
- KAIVERRUKSET
- KULTAUKSET
- ENTISÖINTITYÖT
- KIVILYHDYT

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

Myös lisänimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

HAUTAKIVET LISÄKAIVERRUKSET

sekä kaikki hautakivityöt

KIVILÄHDE
KAAVIN KIVI

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimma ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

KIRJASTA LÖYDETTYÄ

Jeesus itki

Paras tiivistelmä kristinuskosta: Jeesus itki. Mikä on kaiken lyhin Uuden testamentin jae?

"Jeesus itki" (Joh. 11:35).

Tilanne oli seuraava. Jeesuksen ystävä **Lasarus** oli kuollut ja haudattu. Kun Jeesus näki läheisten surun, syvä liikutus valtasi hänet ja hänen itki.

Jeesuksen itku oli niin painava tapahtuma, että evankelista **Johannes** kertoi sen lyhyellä kahden sanan virkkeellä.

Jaenumeroita ei tietenkään tuohon aikaan vielä ollut. Lukujako ilmaantui koko Raamattuun 1200-luvulla. Vanhan testamentin jaejako perustuu vanhaan juutalaiseen käytäntöön.

Lyhyin jae löytyy kymmenestä käskystä: "Älä tapa".

Uuden testamentin jaenumerointi on kirjapainaja **Robert Stephan Estienne** käsialaa 1500-luvulta. Hän sijoitti jaenumerot julkaisemaansa kreikankielisen Uuden testamentin laitokseen, jotta tekstistä olisi helpompi keskustella.

Lukiessaan kertomusta kuolleesta Lasarusesta Estienne tunnisti Jeesuksen itkun merkityksen. Tässä on jotain tärkeää. Niinpä hän numeroi sen omaksi jakeekseen. Näin syntyi kaikkein lyhyin Uuden testamentin jae.

"Jeesus itki" on valtavan hieno tiivistelmä kristinuskon ydinideasta.

Jumalan Poika syntyy ihmiseksi ja saa nimekseen Jeesus. Hän elää ihmisen elä-

män ja kuolee ihmisen kuoleman.

Ja hän tuntee ihmisen tuskan ja ikävän. Niin syvästi, että itkee meidän kanssa.

Jeesuksen itku ei ole vain Jeesuksen itkua. Oppi kolminaisuudesta kertoo, että Isä, Poika ja Henki ovat yhtä. Siksi itkukin on yhteinen.

Jeesuksen itkussa näkyy itse isän Jumalan myötätuntoinen ihmisrakkaus. Noissa kyynelissä Pyhä Henki huokaa meidän ihmislasten tähden.

Opetan tämän rippikoululaisille piirtämällä kuvan.

Kolmio on kolminaisuuden merkki. Sen sisälle kaikinäkevä silmä. Silmän yläpuolelle silmäripset kertomaan Pojan ihmiseksitulemisesta. Ja kulmaan kyynel myötätunnon merkiksi.

Tällainen on kristittyjen Jumala.

Eräänä päivänä Jumala saa pelastustyönsä täyteen päätökseen. Silloin ihmisten silmistä pyyhitään ainoan kyynel, kuten Ilmestyskirjan tavaskuvassa sanotaan.

Ja Jumalan Pojan itku lakkaa. Vihollisista viimeinen, kuolema on lopullisesti voitettu.

Kaikki tämä sanotaan kahdella sanalla. "Jeesus itki".

KARI KUULA

Teologian tohtori Kari Kuula

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Parasta paikallista palvelua

Meiltä täydenpalvelun

hautajaisjärjestelyt Kuopion,

Siilinjärven ja lähikuntien alueille.

Yhteistyössä:

19 53

KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN

Savonkatu 24
017 261 3686

www.hautaustoimistoniiranen.fi

KOIVUMAEN
KARTANO

Koivumäenkuja 18
017 361 4291

www.koivumaenkartano.com

Palvelemme teitä kaikissa
hautausjärjestelyihin liittyvissä
käytännön asioissa yksilöllisesti
ja ammattitaidolla.

Iltaisin ja viikonloppuisin:

Kari Väänänen

puh. 040 585 0456

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymässä on haettavana

PUISTOPÄÄLLIKÖN VIRKA

Hakuaika päättyy 15.12.2017.

Lisätietoja: puistopäällikkö Aarne Laukkanen puh. 040 4848 237
ja hallintojohtaja Timo Korhonen puh. 040 4848 200.

Hakuilmoitus kokonaisuudessaan ja sähköinen hakulomake osoitteessa
www.evl.fi/rekrytointi tai www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNTAYHTYMÄ
HAUTAUSTOIMI

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymässä on haettavana

TIEHOHALLINTOPÄÄLLIKÖN VIRKA

Itä-Suomen IT-aluekeskuksessa.

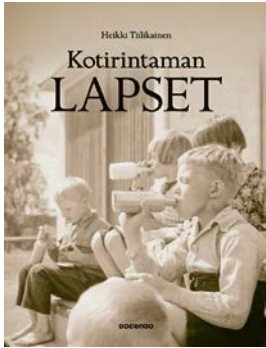
Viran kelpoisuusehtona on soveltuva korkeakoulututkinto tai muu soveltuva tutkinto. Hakuaika päättyy 1.12.2017 klo 13.00.

Tarkempi hakuilmoitus ja sähköinen hakulomake osoitteessa
www.evl.fi/rekrytointi tai www.kuopionseurakunnat.fi

Itä-Suomen
IT-aluekeskus

KIRJALLISTA

Heikki Tiilikainen:
Kotirintaman lapset.
Docendo. 2017. 342 s.

Pelon päivät

Kirjan nimi *Kotirintaman lapset* on kuvaava: lapsetkin taistelivat talvi- ja jatkosodassa, vaikka kuolemasta puhuttiinkin vain kuiskaten. Teoksen lähes 80 haastateltua ovat valikoituneet sattumalta ja ympäri Suomea. Se ei kuitenkaan haittaa, päinvastoin. Sodan kokemus, ennen kaikkea pelko – mutta myös tapahtumien jännittävyys – ovat läsnä, oli kyse sitten Kone oy:n Herlinien kartanolla Kirkkonummella leikkineistä tai tuhoutuneeseen kotiin palanneesta rovaniemeläislapsesta tai evakkonuoresta – ei kun siirtolaisnuoresta, kuten sivistynyt ilmaus kuului. Evakkonuori, joka Loimaalla paistoi karjalanpiirakkansa sulassa so-

vussa kakon kanssa tai huutolaistytö, joka on jo unohtanut hänestä huolehtineen veljen nimen.

Muuan inkeriläissyntyinen mies puolestaan muistelee lämmöllä erästä erittäin avuliasta lottaa, Kuopion tuomiorovasti **Jooseppi Simeliuksen** tytärtä **Liisa Tenkkua**.

”En koskaan unohda sitä tunnetta, joka minut täytti, kun isän sotaan vievän junan viimeinen vaunu katosi metsän taakse”, kiteyttää emeritusarkkipiispa John Vikström. **Heikki Tiilikaisen** vahva tietokirjailija- ja päätoimittajatausta näkyy haastattelujen runkotarinoista ja tiivistä tietopaketeista, ratkaisu toimii hienosti.

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

Tällä palstalla seurakunnan luottamushenkilöt kirjoittavat vuorollaan.

Kärsikää toinen toistanne

Kopautan nuijan pöytään – päätös on tehty ja se pitää – tai sitten ei. Hyvään hallintoon kuuluu hyvien ja tulevaisuuteen kantavien päätösten tekeminen. Hyvä hallinto ei poukkoile eikä souda ja huopaa, vaan etenee palvelen niitä, joita se on kutsuttu palvelemaan.

Näinkö tämä toimii seurakunnissamme ja kirkossa?

Pääsääntöisesti kyllä, mutta ei aina, eikä kaikilta osin. Valtaosa seurakunnan päätöksenteosta on tarkkaan säänneltyä ja strategioihin, johtosääntöihin ja muuhun säädäntöön sidottua. Useimmiten päätösesitykset on myös helppo perustella niin, että päätöksenteko sujuu jouhevasti ja yksituumaisesti.

Mutta ei se aina niin mene. Joskus joudumme tilanteeseen, jossa asiat riitelevät, toisinaan tuntuu, että ihmisetkin. Tämä tunteeseen koskettava päätöksenteko on sitten joskus vähän kiusallista. Saattaa tulla sanotuksi jotakin, jonka takana ei aina myöhemmin voi seisoa.

Huolestuneena joutuu välillä kuuntelemaan sitä kiihkoa, jolla tätä meille rakasta kirkkoa halutaan ohjata kohti ainoaa oikeaa totuutta. Yhden mielestä tuo totuus löytyy taiten valituista raama-

TUIJA HYTINEN

tunjakkeista, toinen taas perustaa kantansa yleisesti hyväksyttuihin kansainvälisiin sopimuksiin ja ihmisoikeuksiin. Niin tai näin, tiukasta tulkinnasta, puolin ja toisin ei voi syntyä kuin sovitattamaton ristiriita.

Kirkkoa tai kristillistä seurakuntaa ei kuitenkaan ole luotu pioneeriksi tähän maailmaan – siltojen räjäyttäjäksi, jotta vihollisen kulku vaikeutuisi. Kristuksen kirkon tehtävänä on toimia siltanrakentajana, yhteyden luoja, niin suhteissa Luojaamme kuin lähimmäisemmekin.

Meitä tämän päivän kirkon rakentajia kutsutaan etsimään sitä, mikä meidät yhdistää ja hyväksymään se, että veljinä ja sisarina olemme erilaisia ja kuitenkin saman Isän lapsia.

Sen kuka sitten lopulta on oikeassa, ei siitä päätetä kokouksen nuijan kopautuksella, ei yleisellä mielipiteellä, ei edes äänestysmenestyksellä. Tässä maailmassa vilja ja luste, oikea ja väärä tulkinta, kasvavat samassa pellossa. Meitä ei ole kutsuttu pellon perkaajiksi, sillä jos siihen puuhaan ryhtyisimme, olisi viljava peltö pian mustalla mullalla, ilman satoa ja kasvua. Luojan kädessä on lusteen ja viljan erottaminen sitten, kun korjuupäivä koittaa. Siihen asti meidät on kutsuttu yhdessä rakentamaan maailmanlaajaa Kristuksen kirkkoa, toinen toistamme kärsien ja rakastaen.

REIJO LEINO
Yhteisen kirkkoneuvoston pj.

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin

Tapionkatu 5–9 Kuopio

(myös Siilinjärvi, Nilsijä)

Tilisara p. 040 140 3262

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio

(017) 262 5300, esa.airaksinen@kolumbus.fi

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO. OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO

(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.

www.kolari-co.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio

puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101

www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

Lähetä surunvalittelusi.

punaisenristinkauppa.fi

→ Adressien tekstausta

tai puh. 020 701 2211

Punainen Risti

Kuopiossa
96,3 MHz
#kuuluujouluun

Joulu
RADIO.FI

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
104. vuosikerta.
Seuraava numero ilmestyy 27.12.2017

Julkaisija Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, puh. 017 158 111, www.kuopionseurakunnat.fi

Toimitusneuvosto Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Niko Noponen, Marketta Rantama **Painos** 73 670 kpl **Toimitus** Kirjastokatu 5 A 1, 70100 Kuopio **Viestintäpäällikkö, Kirkko ja Koti -lehden päätoimittaja** Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi **Tiedottaja** Tuija Hyttinen, ma. puh. 040 4848 236 **Tiedottaja** Ulla Remes, osa-aik. puh. 040 4848 234 **Tiedottaja** Heli Haring, puh. 044 414 4801 **Taitto** Kotimaa Oy **Ilmoitukset** Pirjo Teva, puh. 040 680 4057, pirjo.teva@kotimaa.fi **Tilaukset** 20 €/vuosikerta **Jakelu** Suora Lähetys Oy **Jakelupalaute** www.suoralahetys.fi tai jani.lankinen@suoralahetys.fi tai puh. 017 264 7800.

[kirkkojakoti.fi](https://www.facebook.com/kirkkojakoti) www.facebook.com/kirkkojakoti

@Kirkkojakoti

Heikkisen Kukkatarha

Jokipellontie 96, Vehmasmäki • p. 017 3623 215

MA-PE 9-18, LA-SU 9-16 • www.kukkatarha.fi • myynti@kukkatarha.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45 • p. 046 921 4720

• JOKA PÄIVÄ 8-18 • linjurinkukka.com • info@linjurinkukka.fi

Tarhurin Kukka ja sidonta

Kalevalankatu 23 A 2, Männistön ostoskeskus, apteekin ja pikapankin vieressä • p. 262 2821 • MA-PE 9-17, TI sulj. LA-SU 9-14

"Kaikkea muuta, kunhan ei vaan puoli-kuollutta elämää",
Leila Savolainen siteeraa ohjenuoranaan pitämäänsä Minna Canthin lausahdusta.

Lapsuuden kokemukset opettivat Leila Savolaiselle, että lähimmäisistä on pidettävä huolta. Huolenpito on kantanut häntä itseäänkin elämän vaikeina hetkinä.

Leijonaemo ja osa-aikaerakko

Leila on 4-vuotias pikkutyttö, kun hän eräänä aamuna herää johonkin pelottavaan. "Isäni teki matkatöitä ja olimme äidin kanssa kahdestaan kotona. Havahduin unestani siihen, että ambulanssimiehet ovat viemässä äitiä. Hän oli saanut massiivisen aivoverenvuodon."

Leila jää kotiin, jossa hän on yksin kaksi yötä.

"Naapureilta kävin pyytämässä ruokaa. Lopulta luonani tuli käymään seurakunnan diakoni. En tiedä, kuka hänet oli hälyttänyt, sillä äiti makasi tajuttomana sairaalassa. Diakonilta saamani puinen kampa on minulla vieläkin."

Yksin ollessaan Leila päättää opetella lukemaan.

"Palattuaan kotiin isäni ihmetteli lukemisintoani. Olin vastannut hänelle, että minun on saatava tietoa maailmasta."

Tuo tiedonjano ei ole sammunut vielä. Maahanmuuttajien terveydenhoitajana ja pitkän linjan kaupunginvaltuutettuna ahkeroina Leila on valmis oppimaan koko ajan uutta ja ottamaan asioista selvää.

Äidin syli

Leilan äiti vietti sairaalassa kaikkiaan seitsemän kuukautta.

"Sisäistin tuolloin, että läheisistä on huolehdittava. Minulle oli esimerkiksi hyvin tärkeää pitää omia lapsiani mahdollisimman paljon sylissä silloin, kun he olivat pieniä. Meillä on edelleen tapana halailla paljon vielä nykyäänkin, kun lapseni ovat jo aikuisia. Olen varsinainen leijonaemo."

Äidin sairastaminen vaikutti lopulta myös Leilan ammatinvalintaan. Hänestä ei tullutkaan äidinkielen opettajaa vaan terveydenhoitaja.

"Pidin lukion jälkeen väli vuoden ja sain työkokemusta sekä koulu- että sairaalamaailmasta. Olin valmistautunut yliopiston pääsykokeisiin, mutta terveydenhoitoala vetikin enemmän puoleensa."

Nyt Leila on vastannut lähes 25 vuoden ajan kiintiöpakolaisten terveydenhuollosta Kuopiossa.

"Minulla ei ole varsinaista työaikaa. Kun kutsu tulee vaikkapa mukaan synnytukseen tai saattohoitoon, niin minähän lähten."

"Asiakkaani ovat kokeneet rankkoja asioita enkä halua, että he joutuvat pelkäämään minua. Siksi en esimerkiksi käytä työasua vaan olen ihan siviilivaatteissa."

Mustaa huumoria

Leila kertoo oppineensa paljon asiakkailtaan.

"Vaikka he ovat käyneet läpi vaikeita tapahtumia, he osaavat suhtautua niihin mustalla huumorilla. Se on upea taito, jota olen itsekin saanut työn kautta opetella. Työhuoneessamme nauretaan paljon."

Mutta kyllä siellä Leilan mukaan myös itketään.

"Joidenkin mielestä kyynelehtivä sairaanhoitaja osoittaa epäammattimaisuutta. Koen kuitenkin, että jos minulta loppuisivat kyynleet, en enää olisi kelvollinen tähän työhön. Sydän puuttuisi."

Monet ovat ihmetelleet, miten Leila on jaksanut työssään näinkin pitkään. Epämääräiset työajat, rankat ihmiskohtalot ja valitettavasti myös aika ajoin vihapuheen kohteeksi

”Jos kyyneleni loppuisivat, minusta ei enää olisi työhöni

joutuminen ovat omiaan nakertamaan vahvimman ihmisen kestäkykyä.

"Luottamustehtävät ovat oivaa vastapainoa työlle. Siinä ollaan tekemisissä aivan erilaisten asioiden kanssa kuin töissä."

"Mutta siinäkin on oltava sydän mukana. Jos intohimo häviää ja tulee tunne, että on jo oppinut kaiken, ei enää kannata jatkaa politiikassa."

Leila osaa ottaa myös aikaa itselleen.

"Koen olevani vähän sellainen osa-aikaerakko. Tarvitsen välillä yksinäisyyttä ja hetkiä omien ajatusteni järjestelyyn. Lenkkeily luonnossa lataa akkuja, silloin käyn usein myös keskustelua Jumalan kanssa ja pyydän voimia."

Suurempien suojassa

Vuonna 2009 elämä kolautti Leilaa kovalla kädellä. Aivoinfarkti iski ensimmäisenä työpäivänä kesäloman jälkeen.

"Se pysäytti totaalisesti. Koko vasen puoleni halvaantui. Minulle ei uskallettu tehdä liuotushoitoa, koska pelättiin, että olen perinyt äitini taipumuksen aivoverenvuotoihin."

Leila muistelee liikuttuneena, kuinka hänen asiakkaansa kantoivat hänestä huolta sairastamisen aikana. He olivat muun muassa

järjestäneet Leilan puolestaan rukoushetkiä – kukin oman uskontonsa mukaan.

"Jossain vaiheessa lääkäri ihmetteli hyvää toipumistani. Sanoin hänelle, että jos minua ovat suojelleet Jumala, Allah ja Buddha, niin onhan se ihme, ellen sellaisten avustuksella selviä takaisin tolpilleni."

Jouluperinteet arvossaan

Leila myöntää olevansa jouluihminen, joka arvostaa juhlapyhien traditioita.

"On aivan ihanaa saada kaikki läheiset koolle. 4-vuotiaan lapsenlapsen myötä myös joulupukki on palannut osaksi joulunviettoa", Leila hymyilee.

"Lapsuudenkodissani oli tärkeää, että pöydässä on perinteiset jouluruuat. Olen jatkanut samaa käytäntöä ja tykkään itse tehdä laatikot ja piparit sekä paistaa kinkun. Tyttärelleni olen parhaan kykyni mukaan yrittänyt siirtää näitä perinteitä."

Joulumusiikki virittää Leilan oikeanlaiseen tunnelmaan.

"Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuksissa saa laulaa sydämensä kyllyydestä."

"Jouluperinteisiini kuuluu ehdottomasti myös korttien lähettäminen. En voisi kuvitellaakaan kuittaavani asiaa somessa tai tekstiviesteillä. Minusta korttien lähettäminen viestii ihmisille, että ajattelen heitä."

Leila haluaa jouluna myös hiljentyä.

"Yhteisen aterian ja joulupukin käynnin jälkeen alkaa oma aikani, kun lähten Alavan kirkon iltamessuun. On mukava huomata, että samat ihmiset vuodesta toiseen tapavat siellä joulusanoman äärellä."

KIRKKO & KOTI

Joulun tapahtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 29.11.–27.12.2017

kirkkojakoti.fi

**Ota
talteen!**

Löydä jouluilo

Suomi 100 vuotta
→ 2

Hiljenny joulukirkossa
→ 8

Tule mukaan laulamaan
→ 5

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto
040 4848 248, ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

KUOPION TUOMIOKIRKKO
Vuorikatu

040 4848 256. Avoinna talvikaudella
ma–pe klo 10–15 sekä lisäksi vapaaeh-
toisten Kirkonvartioiden toimesta per-
jantaisin klo 18–22.

Virtuaalikirko voit seurata Kuopion
tuomiokirkon sunnuntai messuja
netin kautta reaaliaikaisesti joka sunnun-
tai klo 10. Lähetykset tallennetaan ja
niitä voi katsoa myöhemminkin.
www.virtuaalikirko.fi

Viikkomessu ke 29.11. klo 18. Ilpo
Rannankari, Anu Pulkkinen.

Samuli Edelman & Jukka Perko
to 30.11. klo 19. Oi muistatko vielä sen
virren -konsertti. Liput: lippu.fi.

Perjantaimessu pe 1.12. klo 19.
Satu Karjalainen, Jarkko Maukonen.

Messu 1. adventtisunnuntai
su 3.12. klo 10. Satu Karja-
lainen, Lauri Kastarinen,
Ilpo Rannankari, Hanna
Vasiljev, Riikka Haapa-
mäki, Anu Pulkkinen.
Tuomiokirkon Kamari-
kuoro. Messun jälkeen
Adventtimarkkinat.

Adventtimarkkinat
Kirkonmäellä su 3.12.
klo 11.30 messun jälkeen.
Tarjolla puuroa, glögiä ja
pipareita. Lapsille omaa ohjelmaa.
Tiernapapit. Musiikkia. Myyntipöytä.
International English service on Sun-
day 3th December at 2pm in the Kuopio
Cathedral Chapel Panu Pohjolainen,
Jarkko Maukonen.

Maasalon adventtivesper su 3.12.
klo 18. Ilpo Rannankari, Olli Viitaniemi,
Riikka Haapamäki, Anu Pulkkinen.
Tuomiokirkkokuoro.

Suomi 100 -juhla konsertti ti 5.12.
klo 19. Suomalaista musiikkia mm. Oskar
ja Aarre Merikannon teoksia sekä Jean
Sibeliuksen Finlandia. Kuopion yksikön
kamarikuoro, joht. Heikki Liimola sekä
Sibelius-Akatemian opiskelijat, Mari-Anni
Hilander, sopraano, Anu Pulkkinen, Arttu
Selonen ja Laura Hintsala, urut, Seppo
Kirkinen, käsikellot satavuotiaan Suomen
kunniaksi. Ohjelma 10 € kirkon ovelta.
Sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10.
Saarna piispa Jari Jolkkonen, liturgi Ilpo
Rannankari, Ilmavoimien soittoakuntaa
johtaa musiikkimajuri Juha Ketola.
Kanttori Riikka Haapamäki, urkuri Anu
Pulkkinen. Sibelius-Akatemian Kuopion
yksikön kuoroa johtaa Heikki Liimola.
Nähtävillä myös virtuaalikirko.fi.

**Kauneimmat joululaulut bändisäes-
tyksellä** pe 8.12. klo 19. Satu Karjalainen,
Jarkko Maukonen.

**Mieskuoro Kuopio-Kvartetin joulu-
konsertti** la 9.12. klo 18. Anu Pulkkinen.
johtaa Pekka Kilpeläinen, solistina Ville

Rusanen, urkurina Anu Pulkkinen. Ohjel-
ma kirkon ovelta ennen konserttia 15 €.
Messu 2. adventtisunnuntai su 10.12.
Kirsi Perämaa, Olli Viitaniemi, Riikka
Haapamäki, Anu Pulkkinen. Kirkonvar-
tijoiden kirkkopyhä. Vahtivuoren Kama-
riyhtye.

**Tuomiokirkon kamarikuoron konsert-
ti** su 10.12. klo 18. Lasse Heikkilän Suoma-
lainen messu. Kamarikuoro, soitinyhtye,
solistina Mirrka Paajanen, johtaa Riikka
Haapamäki. Ohjelma 15/10€.

Jarkko Ahola joulukonsertti ti 12.12.
klo 19. Liput: lippu.fi

Hiljaisuuden messu ke 13.12. klo 18.
Kirsi Perämaa, Anu Pulkkinen.

Lasten ja perheiden joulujuhla to 14.12.
klo 18. Riikka Haapamäki. Paula Raatikai-
nen, Elina Hakkarainen.

Eläkeläisjärjestöjen kirkkojuhla
pe 15.12. klo 13. Kirsi Perämaa.

**Jouluinen musiikkituokio suomalaisin
silmin** la 16.12. klo 16. Johannes ja Ilpo
Rannankari, baritoni. Anu Pulkkinen,
urut. Vapaa pääsy.
Messu 3. adventtisunnuntai su 17.12.
klo 10. Kirsi Perämaa, Ilpo Rannankari,
Valtteri Tuomikoski. Kirkkokahvit.
Mieskuoro Kuopio-Kvartetti.

Kauneimmat joululaulut su 17.12.
klo 15. Kirsi Perämaa, Riikka
Haapamäki, Valtteri Tuo-
mikoski. Tuomiokirkko-
kuoro.

**Kauneimmat joululau-
lut** su 17.12. klo 18. Kir-
si Perämaa, Riikka Haapamäki, Valtteri Tuo-
mikoski. Itä-Suomen yli-
opiston Kuopion ylioppi-
laskunnan kuoro.

Kauneimmat joululaulut
ma 18.12. klo 18. Kirsi Perämaa,
Ilpo Rannankari, Riikka Haapamäki.
Yksinlaulua Ilpo Rannankari.

**Joulu yhdessä - Jean S rakkaimmat
joululaulut** ti 19.12. klo 19. Liput: ticket-
master.fi

Viikkomessu ke 20.12. klo 18.
Lauri Kastarinen, Anu Pulkkinen.

Kolme yötä jouluun - konsertti pe 22.12.
klo 18. Kuopion nuorisokuoro, johtaa Jus-
si Mattila. Emmi Virtanen sopraano. Eetu
Joukainen tenori. Anu Pulkkinen, urut.

Jouluaaton perhejumalanpalvelus
su 24.12. klo 15. Satu Karjalainen, Riikka
Haapamäki. Alli Haapamäki, laulu, Oiva
Haapamäki, trumpetti.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 17. Lauri
Kastarinen, Anu Pulkkinen. Saarna piispa
Jari Jolkkonen. Sopraano Tintti Tinkala.

Jouluyön messu su 24.12. klo 23. Riikka
Haapamäki, Anu Pulkkinen. Saarna Han-
na Vasiljev, liturgi piispa Jari Jolkkonen.
Tuomiokirkon kamarikuoro. Käsikello-
kuoro, Tapani Heiskanen, trumpetti.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus
ma 25.12. klo 7. Kirsi Perämaa, Olli Viita-
niemi, Riikka Haapamäki, Anu Pulkki-
nen. Tuomiokirkkokuoro, Tapani Heiska-
nen, trumpetti.

Kauneimmat joululaulut messu ti
26.12. klo 10. Ilpo Rannankari,
Olli Viitaniemi, Anu Pulkkinen.

Viikkomessu ke 27.12. klo 18.
Satu Karjalainen, Riikka Haapamäki.

KESKUSSEURAKUNTATALO
Suokatu 22

040 4848 256

Herättäjäyhdistyksen Jouluseurat
su 10.12. klo 18. Virsikuoro.
**Lähimmäistoimijoiden ja lähimmäis-
ten joulujuhla** ma 11.12. klo 11 kahvios-
sa. Puuro ja torttukahvit. Päiväkerholai-
set laulaa.

MUUT

**Kauneimmat joululaulut, lounasravini-
tola Aika** ti 19.12. klo 18. Kirsi Perämaa,
Anu Pulkkinen. Inkiläntie 7.

ALAVA

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

ALAVAN KIRKKO
Keihäskatu 5 B

040 4848 300

**Haapaniemen koulun Suomi 100
vuotta -konsertti** ke 29.11. klo 18.
Hoosianna! Adventin perhemessu
su 3.12. klo 11. Anu Kiviranta, Anna Vää-
täinen, Leila Savolainen. Lapsikuoro, AR-
MO-bändi. Messun jälkeen seurakuntasä-
lissa riisipuuro ja kakkukahvit. Hinta 5/3 €,
4-vuotiaat ja sitä nuoremmat ilmaiseksi.
Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus
ke 6.12. klo 11. Hannu Koskelainen, Pirjo
Kuula, Leila Savolainen. Mieskuoro Kuo-
pio-Kvartetti, johtaa Pekka Kilpeläinen.

2. adventtisunnuntain messu su 10.12.
klo 11. Anu Kiviranta, Pirjo Kuula, Leila
Savolainen. Nähdään messussa -kuoro,
johtaa Alina Berg.
Kauneimmat joululaulut su 10.12.
klo 18. Hannu Koskelainen, Ossi Jauhiai-
nen. Kirkkokuoro.

Ensimmäinen joulu -musiikkinäytelmä
ti 12.12. klo 13. Joulukuoro. Näytelmän yh-
teydessä Käsityöbasaari klo 12.30
kirkkoaukiolla. Tuotto lähetystyölle.
The Greatest Christmas Carols ti 12.12.
klo 18. Anna Väätäinen, Ossi Jauhiai-
nen. **Lumivalkeaa – Petri Laaksosen joulu-
konsertti** ke 13.12. klo 19. Liput 20 €,
ennakkoon ticketmaster.fi, sekä tuntia
ennen konserttia ovelta.

Ensimmäinen joulu -musiikkinäytelmä
pe 15.12. klo 18. Joulukuoro. Näytelmän
yhteydessä Käsityöbasaari klo 17.30
kirkkoaukiolla. Tuotto lähetystyölle.
**3. adventtisunnuntain Kauneimmat
joululaulut -messu** su 17.12. klo 11. Anu
Kiviranta, Pirjo Kuula, Ossi Jauhiai-
nen. Seniorikuoro. Pirjo Kuulan lähtösaarna ja
lähtöjuhla. Pyhäkoulu alasalissa.

**Minna Canthin musiikkiluokkien
joulukonsertti** ke 20.12. klo 18.
Anu Kiviranta.
Jouluaaton sanajumalanpalvelus
su 24.12. klo 13. Pirjo Kuula, Juha Välimä-
ki, Ossi Jauhiai-
nen.

Jouluyön sanajumalanpalvelus
su 24.12. klo 13. Pirjo Kuula, Juha Välimä-
ki, Ossi Jauhiai-
nen.

su 24.12. klo 23. Anu Kiviranta, Hannu
Koskelainen, Leila Savolainen. Zippo-
rim-kuoro

Joulupäivän sanajumalanpalvelus
ma 25.12. klo 11. Juha Välimäki, Anna
Väätäinen, Ossi Jauhiai-
nen.

Tapaninpäivän messu ti 26.12. klo 11.
Anu Kiviranta, Anna Väätäinen, Leila
Savolainen. Seniorikuoro.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS
Keihäskatu 5 B

040 4848 300

**Kuopion ev.lut.seurakunnan Lähim-
mäistoimijoiden jatkokoulutus** ke
29.11. klo 17. Alavan kirkon alasali, Keihäs-
katu 5. Käynti Valkeisenlammen puolel-
ta. Kuoleman kahdet kasvot-Näkökul-
mia ruumiin kuolemasta ja sielun toi-
vosta jäähyväisten aikaan. Lääkäri Han-
na Seppä ja pappi Tuula Paul. Lisätiedot:
Varpu Ylhäinen 040 4848 255.

A child is born -joulukonsertti la 9.12.
klo 18. seurakuntasalissa. Jenni Kuronen-
Nucci, laulu, Marian Petrescu, piano ja
Mihai Petrescu, kontrabasso.

NEULAMÄEN KIRKKO
Vesurikuja 4

040 4848 300

1. adventtisunnuntain messu su 3.12.
klo 16. Juha Välimäki, Anna Väätäinen,
Leila Savolainen. Zipporim-kuoro.

Kauneimmat joululaulut su 10.12.
klo 16. Juha Välimäki, Leila Savolainen.
Lapsikuoro, ARMO-bändi
Jouluaaton sanajumalanpalvelus
su 24.12. klo 15. Pirjo Kuula, Juha
Välimäki, Ossi Jauhiai-
nen.

MUUT

**Adventtihartaus Särki-
niemen torilla** pe 1.12. klo
9. Leila Savolainen. Sirpa
Pesonen. Tuo mahdoli-
suuksien mukaan mukana
kynttilälyhty.

Hiljaisuuden talo -ilta ma 4.12.
klo 18 Vanha Pappila. Tänään aiheena:
"Avaja porttit, ovesi". Lisätietoja: Marja
Leena Virolainen, 044 062 7751, marja-
leena.virolainen@saunalahti.fi.

**Jouluaskartelut Lehtoniemen kerhoti-
lassa** to 7.12. klo 18.

**Kauneimmat joululaulut Särkiniemen
koululla** ma 18.12. klo 18. Anna Väätäi-
nen, Ossi Jauhiai-
nen.

**Jouluhartaus Särkiniemen kerhotilas-
sa** to 21.12. klo 13. Anna Väätäinen,
Ossi Jauhiai-
nen.

**Saaristokaupungin joulurauhan julis-
tus Keilantorilla** to 21.12. klo 18. Anu
Kiviranta, Ossi Jauhiai-
nen. Piispa Jari
Jolkkonen. Yhteistyössä Saaristokaupun-
gin asukasyhdistyksen kanssa.

**Kauneimmat joululaulut Ravintola
Rio Grandessa** to 21.12. klo 19. Anu
Kiviranta, Jarkko Maukonen, Leila Savo-
lainen. Hanna Eskel, viulu, Ari Lahtinen,
lyömäsoittimet.

JÄRVI-KUOPIO

Järvi-Kuopion seurakunnan toimisto
040 4888 602 ja 040 4888 611
ma–pe klo 9–15

**Huom. Nilsin seurakuntatalo on
remontissa.** Pienryhmät ja piirit ko-
koontuvat osittain Vanhassa pappilassa,
Pappilankuja 7.

JÄRVI-KUOPION YHTEISET

**Järvi-Kuopion mielenterveysväen
yhteinen joulujuhla** to 14.12. klo 11.
Riistaveden seurakuntatalolla. Ilmoittau-
tumiset oman alue seurakunnan dia-
koniatyöntekijälle pe 8.12. mennessä.

**Järvi-Kuopion nuorten retki hiippa-
kunnan kerhonojajaapäivään Kuopi-
oon** 20.1.2018.

Retki on tarkoitettu kerhonojajille ja
isoskoulutettaville. Kuljetus Järvi-Kuo-
piosta ja retki on maksuton. Sähköinen
ilmoittautuminen 20.11.2017 – 7.1.2018
www.kuopionseurakunnat.fi/jarvi-
kuopion-seurakunta/ilmoittautumiset.
Lisätietoja alueen nuorisotyöntekijöiltä.

JUANKOSKEN
YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO
Tehtaankirkontie 5

Messu su 3.12. klo 10. Miia Gabel, Mat-
ti Saarela. Aholansaari 2 -rippikouluryh-
män aloituspyhä.

Adventtivesper su 3.12. klo 18. Miia Ga-
bel, Matti Saarela. Jukka Leuto-
nen, kirkkokuoro.

**Lapsiperheiden ja päi-
vähoidon joulukirk-
ko** ma 4.12. klo 9.30.
Miia Gabel, Taru
Parviainen. Mer-
vi Rajahalme, Atte
Kääriäinen.

**Suomi 100 -itse-
näisyyspäivän sa-
najumalanpalvelus**
ke 6.12. klo 10. Miia
Gabel, Matti Saarela.

Juantehtaan soitattajat.
Seppelienlasku sankarihaudoilla
klo 9.30. Jumalanpalveluksen jälkeen
juhlatilaisuus srk-salissa. Yhteistyös-
sä Juankosken alue seurakunta, Kuopion
kaupunki ja Veteraanijärjestöt.

Messu su 10.12. klo 10. Miia Gabel,
Matti Saarela.

Kauneimmat joululaulut su 10.12.
klo 18. Miia Gabel, Matti Saarela.

Messu su 17.12. klo 10. Eino Keihänen,
Taru Parviainen.

Suomi 100- ja joulukonsertti ma 18.12.
klo 18.30. Juantehtaan Soittajat, joht.
Raimo Maaranen. Vapaa pääsy.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 15.
Miia Gabel, Matti Saarela. Kukilan perhe.

Jouluaamun sanajumalanpalvelus
ma 25.12. klo 10. Miia Gabel, Aliisa
Lukkari-Syrjäniemi.

**Tapaninpäivän joululaulukirkko,
sanajumalanpalvelus** ti 26.12. klo 10.
Eino Keihänen, Matti Saarela. Juankos-
ken ja Muuruveden yhteinen.

SUOMI 100 VUOTTA

Juhlavuoden
huipennus

**Suomen satavuotista itsenäisyys-
päivää** 6.12. juhlistetaan monissa
seurakunnissa muun muassa
kirkonkellojen juhlasoitolla ja
liputuksella.

Diakoniakeskus järjestää Vuori-
kadulla 5.12. klo 10 pullakahvit.

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA
Sanajumalanpalvelus

klo 10. Saarna piispa Jari Jolkkonen,
Ilmavoimien soittoakunta
johtajanaan musiikkimajuri
Juha Ketola, Sibelius Akatemian
Kuopion yksikön kuoro
johtajanaan Heikki Liimola.
Nähtävillä myös netissä
virtuaalikirko.fi

ALAVAN SEURAKUNTA

Sanajumalanpalvelus Alavan
kirkossa klo 11. Mieskuoro Kuopio-
Kvartetti.

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNTA

Sanajumalanpalvelus Juankosken
Ylösnousemuksen kirkossa
klo 10. Juantehtaan soitattajat.

Seppelienlasku sankarihaudoilla
klo 9.30. Juhlailaisuus seurakunta-
salissa.

Sanajumalanpalvelus Kaavin
kirkossa klo 13. Sankarihaudoilla
käynti ja itsenäisyyspäivän juhla
koulukeskuksessa.

Sanajumalanpalvelus
Muuruveden kirkossa klo 13.
Hautalyhtyjen käyttöönotto.
Kirkkokahvit.

Sanajumalanpalvelus Nilsin
kirkossa klo 10.

Seppelienlasku sankarihaudoille
klo 9.30. Linja-autokuljetus
halukkailla Kuopion juhliin.

Sanajumalanpalvelus Riistaveden
kirkossa klo 10. Sankarihaudoilla
käynti. Juhlakahvit seurakunta-
talossa. Suomi 100 esitys Kari
Tuovinen.

Sanajumalanpalvelus Säyneisen
kirkossa klo 13. Seppelienlasku
sankarihaudoille. Kirkkokahvit.
Marttojen kirkkopyhä.

Sanajumalanpalvelus Tuusniemen
kirkossa klo 10. Sankarihaudoilla
käynti ja juhla koulukeskuksella.

Sanajumalanpalvelus Vehmer-
salmen kirkossa klo 12. Juhla-ateria
seurakunta-kodissa klo 13–15.

Partiolaisten lupausten anto.
Seppelienlasku sankarihaudoilla
Puutosmäen hautausmaalla klo 11
ja kirkonkylän hautausmaalla klo 11.30.

Juhla-ateria klo 13-15 seurakunta-
kodissa. Juhlailaisuus klo 15,
juhlakahvit klo 16.30 ja juhlatulet
klo 17 Majakalla.

KALLAVEDEN SEURAKUNTA

Hartaus ja seppelienlasku
Hirvilahden kappelissa klo 13.

Sanajumalanpalvelus Kallaveden
kirkossa klo 10. Petosen polun
etsijät. Partiolaisten lupauksenanto.

Hartaus Sankarihaudalla klo 9.

Hartaus, seppelienlasku ja juhla
Vehmasmäen kappelissa klo 16.
Partiolaisten lupauksen anto.

Sanajumalanpalvelus Karttulan
seurakuntakodilla klo 10.

Seppelienlasku sankarihaudoille.

Juhla Karttulan seurakuntakodilla:
soppaa ja täytekakkukahvit.

Juhlapuhe Erkki Laitinen. Karttulan
kirkkokuoro.

Sanajumalanpalvelus Maaningan
kirkossa klo 10. Messun jälkeen
itsenäisyyspäivän juhla
Maaninkatalolla.

MÄNNISTÖN SEURAKUNTA

Sanajumalanpalvelus Pyhän
Johanneksen kirkossa klo 10.

Kirkkokuoro. Juhlakahvit.

PUIJON SEURAKUNTA

Jumalanpalvelus Puijon kirkossa
klo 10. Kuopion Sotaveteraanien
mieskuoro. Puijon Pakertajien
lupauksen anto.

SIILINJÄRVI

Juhlajumalanpalvelus Siilinjärven
kirkossa klo 10. Lauluveikot,
Kuulun Kulkijoiden lupauksenanto.

Seppelienlasku sankarihaudoilla
klo 9.30. Juhla srk-talossa.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Tehtaankirkontie 5

Lasten kauneimmat joululaulut to 7.12. klo 18. Matti Saarela.
Liikunta- ja näkörajoitteisten ryhmä pe 8.12. klo 12. Jouluruokailu, ilmoittautuminen 1.12. mennessä Leila 040 4888 620. Omavastuu 15 €.
Joulupuuro ja lähetysmyyjäiset su 10.12. klo 16. Miia Gabel.
Päivä- ja perhekerhon yhteinen joulujuhla ma 11.12. klo 18. Miia Gabel, Matti Saarela. Lastenohjaajat
Aikuisväen seurakuntakerho ke 13.12. klo 11. Miia Gabel, Matti Saarela. Joululauluja, riisipuroa ja kahvit.
Hyvän sanoman ilta ke 13.12. klo 18.30. Puhujana Jouko Kauhanen Suomen Raamattiotestolta. Luentosarjan päätöskerta ja joulujuhla.
Siioninvirsiseurat su 17.12. klo 18. Isäntinä Komulaiset.
Raamattupiiri ke 20.12. klo 11. Miia Gabel. Vuoden viimeisellä kokouksella kerralla olemme joulun tunnelmissa.

JUANKOSKEN SEUTU – MUUT

Juantehtaan koulun seppeleenlaskutilaisuus sankarihautoilla ti 5.12. klo 12. Miia Gabel, Matti Saarela. Kaikille avoin.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Vanhemman väen kirkkopyhä su 3.12. klo 13. Eino Keihänen, Taru Parviainen. TM, Milla Huttunen. Pirjo Sonninen Leijonat ja Ladyt. Adventtijuhla seurakuntatalissa.
Sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 13. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. TM, Milla Huttunen. Sankarihautoilla käynti ja itsenäisyyspäivän juhla koulukeskuksessa jumalanpalveluksen jälkeen.
Lasten jouluajan hartaus pe 8.12. klo 9.30. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. TM Milla Huttunen, Mervi Rajahalme.
Messu ja rippikoulun aloitus, su 10.12. klo 13. Reijo Leino, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. TM, Milla Huttunen. Poukama 2 -rippikouluryhmän aloituspyhä.
Kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 16. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Pirjo Sonninen. Mukana Kansalaisopiston kuoro.
Joulun valo -konsertti pe 15.12. klo 18. Tiina Jormanainen, 2017 Tangoseniorikilpailun voittaja. Ohjelma 5 €, Vapaa pääsy. Tuotto diakoniatyölle.
Perheiden joululaulukirkko su 17.12. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Joulupuuro ja kahvi seurakuntatalossa.
Jouluuaton hartaus su 24.12. klo 14. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. TM, Milla Huttunen.
Kynttiläkirkko ma 25.12. klo 19. Taru Parviainen. TM, Milla Huttunen.

KAAVIN SEURAKUNTATALO Kirkkorannantie 1

Vanhemman väen joulujuhla, su 3.12. klo 14.30. Jouluista ohjelmaa, puuro ja torttukahvit. Kaavin Lions Club ja ladyt avustavat järjestelyissä. Kansalaisopiston kuoro.
Vapaaehtoisten, vastuuryhmän ja omaishoitajien joulujuhla ma 11.12. klo 11. Ilm. Pirjolle 1.12. mennessä

puh. 040 4888 627.
Raamattupiiri ma 18.12. klo 13. TM Milla Huttunen.

KAAVIN SEUTU – MUUT

Kaikille avoin vanhemman väen lauluhetki ke 29.11. ja ke 13.12. klo 13. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Palvelukeskuksen aulassa.
Tapaninpäivän Kaavin ja Tuusniemen alueiden yhteinen kirkko ti 26.12. klo 10. TM, Milla Huttunen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Haurangin nuorisoseuran talossa. Kaavintie 1017.

MUURUVEDEN KIRKKO Kustilankuja 1

Joulukirkossa-konsertti pe 1.12. klo 19. Arja Koriseva, laulu ja Jouni Somero, piano. Ohjelma 25 €.
1. adventtisunnuntain messu su 3.12. klo 13. Miia Gabel, Matti Saarela.
Uusien hautalyhtyjen sytyttäminen ja käyttöönotto sankarihautausmaalla ti 5.12. klo 17. Eino Keihänen. Veteraanijärjestöjen puolesta puhe Antti Ahonen.
Sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 13. Eino Keihänen, Matti Saarela. Kunniakäynti sankarihautausmaalla. Kirkkokahvit.
Messu su 10.12. klo 13. Miia Gabel, Matti Saarela.
Konservatorion oppilaskonsertti ke 13.12. klo 18. Vapaa pääsy.
Kauneimmat joululaulut ja pyhäpäivän hartaus su 17.12. klo 19. Eino Keihänen, Pauliina Vuorinen. Hanna Kokkonen.
Aattohartaus su 24.12. klo 13. Eino Keihänen, Matti Saarela. Joulukuvaelma.
Jouluyn messu su 24.12. klo 23. Eino Keihänen, Matti Saarela. Hanne Lappalainen, huilu. Messun päätyttyä kynttilävaellus vanhan pappilan seimelle (omat kynttilät mukaan).
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8. Miia Gabel, Matti Saarela. Kirkkokuoro.
Ei jumalanpalvelusta ti 26.12. klo 13. Muuruveden ja Juankosken yhteinen tapaninpäivän joululaulukirkko Juankoskella klo 10.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO Kustilankuja 2

Lasten kauneimmat joululaulut pe 8.12. klo 18.30. Matti Saarela.
Jouluateria ja juhla veteraaneille ja tukihenkilöille, seurakuntakerholaisille, Eläkeliiton jäsenille, tiekirkkopäivystäjille, kuorolaisille ja kaikille vapaaehtoistyöntekijöille ti 12.12. klo 12. Eino Keihänen, Matti Saarela.
Päiväkerholaisten ja kaikkien lapsiperheiden yhteinen joulujuhla ti 12.12. klo 18.30. Matti Saarela. Lastenohjaajat.
Joulupuuro ja arpajaiset su 17.12. klo 17. Eino Keihänen. Otetaan vastaan arpajaispalkintoja. Arpajaisutolot lähetystyölle, vapaaehtoinen lahja puurosta kummilapsien tukemiseen Kolumbiassa ja Kiinassa.

MUURUVEDEN SEUTU – MUUT

Adventtihartaus seimen äärellä pe 1.12. klo 9 Muuruveden vanhan pappilan ai-

tan edessä, Papintie 16. Muuruveden koululaiset. Mehutarjoilu.
Aattohartaus Vuotjärvellä su 24.12. klo 14.30. Eino Keihänen.

NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1

Messu su 3.12. klo 10. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen. Mukana laulavia lapsia Lehtomäen kodilta. Aholansaari 1 -rippikouluryhmän aloituspyhä.
Savolaisen Osakunnan Laulajien konsertti su 3.12. klo 17. Annette Kärppä-Leskinen. Perinteisiä ja uudempiä suomalaisia sävelmiä, sekä kansainvälisiä joulun ajan helmiä. Johtaa Sabrina Ljungberg. Vapaa pääsy, ohjelma 10€.
Kynttilävaellus ja adventtihartaus su 3.12. klo 18.30. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen. Lähtö kynttiläkulkueeseen klo 18.30 vanhalta tapulilta, adventtihartaus kirkossa klo 19.
Sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen. Kirkkokuoro. Seppelenlasku sankarihautoille klo 9.30. Jumalanpalveluksen jälkeen linja-autokuljetus halukkaitte Kuopion Itsenäisyyspäivän juhlaan.
Siioninvirsiseurat to 7.12. klo 18. Simo Korkalainen.
Messu su 10.12. klo 10. Raili Pursiainen, Taru Parviainen. Pystykahvit.
TangoMaestro -joulukonsertti su 10.12. klo 18. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.
Kuopion konservatorion Nilsin toimipisteen oppilaiden Joulukonsertti ma 11.12. klo 18.
Nukketeatteri Sytyt, Suomi 100 lapsen silmin ti 12.12. klo 12. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen. Kuopion Isänmaallisen seuran lahja Nilsin lapsille ja aikuisillekin.
Lasten joulukirkko ke 13.12. klo 10. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen. Päivähoidon ja kaikkien lasten yhteinen joulukirkko.
Kaiken kansan joulujuhla ke 13.12. klo 12. Annette Kärppä-Leskinen.
Perheiden joululaulumes- su 17.12. klo 10. Simo Korkalainen, Annette Kärppä-Leskinen. Gospelkuoro VOX PULINA.
Talviloma- sekä Poukama 3 -rippikouluryhmien aloituspyhä.
Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 19. Annette Kärppä-Leskinen.
Mieskuoro Kuopio-Kvartin Joulukonsertti ke 20.12. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.
Aattohartaus su 24.12. klo 15. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen.
Jouluuamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen.
Joululaulumessu ti 26.12. klo 10. Simo Korkalainen, Annette Kärppä-Leskinen.

NILSIÄN SEUTU – MUUT

Vuotjärven kauneimmat joululaulut ke 29.11. klo 18.30. Raili Pursiainen. Vuotjärven kylätalolla, Hipantie 668.
Kauneimmat joululaulut Siikajärvellä la 2.12. klo 14. Simo Korkalainen, Annet-

te Kärppä-Leskinen. Siikajärven ns-talolla, Karintie 103.
Kynttilät syttyvät sankarihautausmaalla ma 4.12. klo 13. Raili Pursiainen. Uusien kynttilälyhtyjen käyttöönotto. Koululaiset ja maanpuolustusnaiset sytyttävät lyhyt.
Siionin virsien veisuut ti 5.12. klo 14. Iso Pappila, Mailan kammari.
Murtolahden kauneimmat joululaulut to 7.12. klo 18. Raili Pursiainen. Liukkusilla, Soipuntie 95.
Palonurmen kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 13. Raili Pursiainen. Nuorisoseurantatalolla, Palonurmentie 646.
Reittiö-Lehtomäen kyläseurat ja kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 16. Simo Korkalainen. Lehtomäen kodilla, Lehtomäentie 211.
Lastulahden kyläseura ja jouluiset Siionin virret pe 15.12. klo 18. Simo Korkalainen. Aholansaaren hyväksi Eeva ja Tapio Vätäisellä Hauta-ahontie 28 B.
Aattohartaus Tahkolla su 24.12. klo 14. Simo Korkalainen. Tahko Span liikuntasalissa, Keitaankatu 1.
Aattohartaus Murtolahdessa su 24.12. klo 15.30. Simo Korkalainen, Taru Parviainen.
Kauneimmat joululaulut Tahkolla ma 25.12. klo 18. Raili Pursiainen, Matti Saarela. Joululauluja TahkoSpan liikuntasalissa, Keitaankatu 1.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505

Sanajumalanpalvelus su 3.12. klo 10. Paula Hagman-Puustinen, Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura. Päivärippikoulun ja Aholansaari 3 -rippikouluryhmän aloituspyhä.
Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Reijo Leino, Marjaana Mäkinen, Taru Parviainen. Sankarihautoilla käynti. Juhlahahvit seurakuntatalossa. Suomi 100 -esitys Kari Tuovinen.
Lasten kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 16. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Kauneimmat joululaulut ja hartaus su 10.12. klo 18. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Messu su 17.12. klo 10. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Lasten aattohartaus su 24.12. klo 13. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Jouluuaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 15. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Kynttiläkirkko su 24.12. klo 23. Kirsi Leino, Reijo Leino. Jorma Koponen.
Jouluuamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Joululaulukirkko ti 26.12. klo 10. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Partioilta ma 4.12. klo 18. Marjaana Mäkinen. Valmistellaan Itsenäisyyspäivän juhlaa. Askarrellaan Suomi 100 -havut sankarivainajillemme. Glögiä ja pipareita.
Seurakuntapiirien, -kerhojen ja kirkkokuoron joulujuhla ti 12.12. klo 18. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Järvi-Kuopion mielenterveysväen

yhteinen joulujuhla to 14.12. klo 11. Paula Hagman-Puustinen, Riikka Tuura. Riistaveden seurakuntatalolla, Keskustie 2. Ilmoittautumiset oman alueseurakunnan diakoniatyöntekijälle 8.12. mennessä.

RIISTAVEDEN SEUTU – MUUT Keskustie 2

Kauneimmat joululaulut Museopirtillä la 2.12. klo 14. Riikka Tuura.
Kauneimmat joululaulut Neuron ti 12.12. klo 12.30. Riikka Tuura. Vehmersalmentie 735.
Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 12. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura. Kurkiharjun koulu, Kurkiharjuntie 78.
Kauneimmat joululaulut ma 18.12. klo 15. Markku Holopainen, Leena Vartiainen. Kahvila Kotikeidas, Keskustie 18.
Jouluuaton hartaus Hussonmäessä su 24.12. klo 16.30. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.

SÄYNEISEN KIRKKO Kirkkoharjuntie 2

Suomalainen rukous -konsertti ke 29.11. klo 18.30. Annette Kärppä-Leskinen, Taru Parviainen, Matti Saarela. Isänmaallisia kuorolauluja ja yhteisvirsiä Nilsin, Säyneisen, Muuruveden ja Juankosken kirkkokuorojen voimin. Vapaa pääsy.
Messu su 3.12. klo 13. Simo Korkalainen, Annette Kärppä-Leskinen.
Sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 13. Simo Korkalainen. Kanttorina Arja Linnea Ahonen. Seppelenlasku sankarihautoille. Marttojen kirkkopyhä. Kirkkokahvit.
Sanajumalanpalvelus su 10.12. klo 13. Simo Korkalainen, Taru Parviainen.
Nilsin Pussihousukerhon joulukonsertti su 10.12. klo 19. Raili Pursiainen, Taru Parviainen. Vapaa pääsy.
Messu su 17.12. klo 13. Simo Korkalainen, Annette Kärppä-Leskinen.
Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 19. Simo Korkalainen, Taru Parviainen.
Aattohartaus su 24.12. klo 13. Raili Pursiainen, Taru Parviainen.
Jouluuamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10. Raili Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen.
Joululaulukirkko, sanajumalanpalvelus ti 26.12. klo 13. Simo Korkalainen, Annette Kärppä-Leskinen.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI Kirkkoharjuntie 2

Seurakuntaväen joulujuhla to 7.12. klo 12. Simo Korkalainen. Myyjäiset yhteisvastuun hyväksi.

TUUSNIEMEN KIRKKO Keskitie 21

Suomi 100 - Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Sankarihautoilla käynti ja juhla koulukeskuksella.
Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 16. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Juontaa Minna Puustinen. Joulupuurotarjoilu lähetystyön hyväksi seurakuntatalon monitoimitalissa.
Suomalaiset joululaulut -konsertti ke 20.12. klo 18. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Jorma

JOULUKONSERTTEJA TUOMIOKIRKKOSEURAKUNNASSA JA ALAVAN SEURAKUNNASSA

Adventtimarkkinat kirkonmäellä

Ensimmäisenä adventtina 3.12.

järjestetään messun jälkeen jo perinteeksi muodostuneet adventtimarkkinat Tuomiokirkon mäellä.

■ **Eri järjestöjen myyntipöydät** avataan klo 11.30. Myynnissä on monenlaisia tuotteita joulupöytään ja pukinkonttiin. Jouluiheen tunnelmaan voi virittäytyä nauttimalla puuroa, glögiä ja pipareita. Vapaaehtoisen maksun tuotto menee Kirkon Ulkomaanavun hyväksi.
■ **Klo 11.45** ääneen pääsevät Tiernapapit ja markkinaväki saa kuulla, antaako murjaanien kuninkaan miekan mahti jälleen periksi Herodeksen voimalle.
■ **Lapsille** on järjestetty ulkona omaa ohjelmaa. Adventtimarkkinat ovat avoimna klo 13.30 saakka.

■ **Suomi 100 -juhlakonsertti**
Tuomiokirkossa ti 5.12. klo 19. Suomalaista musiikkia mm. Oskar ja Aarre Merikannon teoksia sekä Jean Sibeliuksen Finlandia. Mezzosopraano Marjatta Airas ja piano Tero Valtonen. Kuopion yksikön kamarikuoro, johtaa Heikki Liimola sekä Sibelius-Akatemian opiskelijat, sopraano Mari-Anni Hilander, urut Anu Pulkkinen, Arttu Selonen ja Laura Hintsala, käsikellot Seppo Kirkinen. Ohjelma 15/10 € kirkon ovelta.
■ **Mieskuoro Kuopio-Kvartetin joulukonsertti** Tuomiokirkossa la 9.12. klo 18. Kuoroa johtaa Pekka Kilpeläinen, solistina Ville Rusanen, urkurina Anu Pulkkinen. Ohjelma ennen konserttia kirkon ovelta 15 €.
■ **Tuomiokirkon kamarikuoron konsertti** Tuomiokirkossa su 10.12. klo 18. Lasse Heikkilän Suomalainen messu. Kamarikuoro, soitinyhtye, solistina Mirka Paajanen, johtaa Riikka Haapamäki. Ohjelma 15/10€.
■ **Jouluinen musiikkituokio suomalaisin**

silmin Tuomiokirkossa la 16.12. klo 16. Johannes ja Ilpo Rannankari, baritoni. Anu Pulkkinen, urut. Vapaa pääsy.
■ **Kolme yötä jouluun -konsertti** Tuomiokirkossa pe 22.12. klo 18. Kuopion nuorisokuoro, johtaa Jussi Mattila. Sopraano Emmi Virtanen. Tenori Eetu Joukainen. Urut Anu Pulkkinen.
■ **Kamarikuoro Loimun hyväntekeväisyys-joulukonsertti** Alavan kirkossa ma 11.12. klo 19. Ohjelma 5 €.
■ **Lumivalkeaa - Petri Laaksosen joulukonsertti** Alavan kirkossa ke 13.12. klo 19. Liput 20 €, ennakkoon ticketmaster.fi sekä tuntia ennen konserttia ovelta.
■ **A child is born -joulukonsertti** la 9.12. klo

Ville
Rusanen

18 Alavan seurakuntatalossa. Laulu Jenni Kuronen-Nucci, piano Marian Petrescu ja kontrabasso Mihai Petrescu.
■ **KNOT- Nuorisokuoron joulukonsertti** Kallaveden kirkossa la 16.12. klo 18.
■ **Joulukonsertti** Karttulan kirkossa ma 4.12. klo 18. A cappella lauluyhtye The Case of Six. Rakastetuimpia joululauluja sekä lauluyhtye Rajattoman ajatonta tuotantoa. Sopraano Ella Vähäpassi, mezzosopraano Reetta Karhunen, alto Anni Rissanen, tenori Samuli Pajunen, baritoni Niko Kuusela, basso Elias Laiho. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Koponen ja Tuustytöt laulavat suomalaisia joululauluja. Vapaa pääsy. Kahvitarjoilu.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 16. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Kuvaelma. Tuustytöt.
Jouluaamun kynttiläkirkko ma 25.12. klo 8. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Joulun Sävel -konsertti, Eino Grön ja Mika Tarkkosen soitinyhtye ti 26.12. klo 15. Ohjelma 15 €.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTAKOTI Koivukuja 2

Lähetyspiiri pe 1.12. klo 12. Paula Hagman-Puustinen. Minna Puustinen. Vierailijana Riikka Halme-Bernecking.
Koko perheen jouluaskartelu la 2.12. klo 11. Paula Hagman-Puustinen. Sirpa-Liisa Pelkonen, Minna Puustinen ja Piia Tanskanen. Havutonttu askartelu ja joulukorttien tekoo. Kakkupajaiset 2 €. **Messu** su 3.12. klo 10. Eino Keihänen, Taru Parviainen. TM, Milla Huttunen. Kirkkokahvit.
Syntymäpäiväseurat 70 v, Sollo Irmii pe 8.12. klo 12. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Messu ja rippikoulun aloitus su 10.12. klo 10. Reijo Leino, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. TM, Milla Huttunen. Kirkkokahvit. Aholansaari 4-rippikouluryhmän aloituspyhä.
Lasten ja perheiden jouluhartaus ti 12.12. klo 9.30. Paula Hagman-Puustinen, Taru Parviainen. Sirpa-Liisa Pelkonen.
Brief Case-englannin kerho ti 12.12. klo 18.
Virkistyspäivä ke 13.12. klo 10. Lahja mukaan, hinta max 5 €.
Sanan ja yhteyden ilta, mukana Kansanlähetys ke 13.12. klo 18.
Eläkejärjestöjen yhteinen joulujuhla to 14.12. klo 12. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Piirakkakalot pe 15.12. klo 8. alkaen.
Naisten ilta jouluisissa tunnelmissa pe 15.12. klo 18.
Lähetysmyyjäiset la 16.12. klo 10. Piirakoita ym. herkkua myytävänä lähetystyön hyväksi.
Perheiden joululaulukirkko ja joulupuuro su 17.12. klo 10. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Alakoulun joulukirkko pe 22.12. klo 11. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Yläkoulun joulukirkko pe 22.12. klo 12. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

TUUSNIEMEN SEUTU – MUUT Keskustie 2

Virkistyspäivä Eräveikkolassa to 30.11. klo 10. Ruokailu 5 €/hlö
Kauneimmat joululaulut pe 15.12. klo 18. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Kojanlahdessa Villa Rysselissä.
Kauneimmat joululaulut Koivukodilla to 21.12. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Tapanipäivän Kaavin ja Tuusniemen alueiden yhteinen kirkko ti 26.12. klo 10. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. TM, Milla Huttunen. Haurangin nuorisoseuran talossa. Kaavintie 1017.

VEHMERSALMEN KIRKKO Lempeläntie 17

Minun maani -juhlakonsertti pe 1.12. klo 18. Uwe Mäkinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi, Riikka Tuura. Suomi 100 -konsertti. Suomalaista kuoromusiikkia juhluvuoden kunniaksi kolmen kirkkokuoron ja Tuustytöjen voimin, sekä kanttoreiden esittämänä. Vapaa pääsy.
Sanajumalanpalvelus, Poukama 1 rippikouluryhmän aloitus su 3.12. klo 13. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Joulukuusen koristelu. Glögi ja piparit.
Suomi 100 - Itsenäisyyspäivän kansanjuhlan jumalanpalvelus - partiolaisten lupauksen anto ke 6.12. klo 12. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Seppelen lasku sankarihaudoilla klo 11 Puutosmäen hautausmaalla ja klo 11.30 kirkonkylän hautausmaalla. Juhla-ateria klo 13-15 seurakuntakodissa. Juhlatilaisuus Vehmersalmi eilen, tänään ja huomenna klo 15, juhlahahvit klo 16.30 ja juhlatulet klo 17 Majakalla.Vehmersalmen alueeseurakunta, kaupunginosayhdistys Vehmersalmi ry. **Messu** su 10.12. klo 13. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Koko perheen joulujuhla to 14.12. klo 18. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Esikoululaisten joulukuvaelma kirkossa ja sen jälkeen Majakalla joulupuuro, joulupukki. Vehmersalmen alueeseurakunta, koulu, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, partiolaisten, nuorisotalo Majakka ja VehVe.
Perheiden kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 16. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Joulupuuro, myyjäiset diakoniatyölle ja pika-arpajaiset klo 16.45 lähtien seurakuntakodissa.
Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 18. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.
Koulun ja kylän kaikkien lasten joulukirkko pe 22.12. klo 8.45. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.
Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 15. Uwe Mäkinen, Pauliina Vuorinen.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Lempeläntie 15

Puurokammari to 30.11. klo 11. Uwe Mäkinen.
Kokki-ukot ti 12.12. klo 17. Uwe Mäkinen. Laitamme miesten jouluruokaa.
Varttuneen väen, lähimmäisen kammarin ja sydänkerhon yhteinen joulujuhla ke 13.12. klo 11. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Joulupuuro ja joulupukki. Ota mukaan pikku paketti.
Joululaulukirkko ti 26.12. klo 13. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.

VEHMERSALMEN SEUTU – MUUT

Adventtilaulajaiset Mustinlahden kylälätkä to 7.12. klo 18. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Mustinlahdenranta 10, joulupuuro.
Adventtilaulajaiset Puutosmäessä pe 8.12. klo 18.30. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura. Kaija ja Tapio Kekäläisellä, Mäenseläntie 90, kahvitarjoilu.
Jouluaaton hartaus Puutosmäen hautausmaalla su 24.12. klo 13. Uwe Mäkinen, Pauliina Vuorinen.

KALLAVESI

Kallaveden seurakunnan toimisto
040 4848 327, ma–pe klo 9–15
kallavesi@evl.fi

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

040 4848 336
Perinteiset Lähetysmyyjäiset la 2.12. klo 11. Anni Tanninen. Myynnissä tuoreita leivonnaisia, porkkana- ja lanttulaatikoita, käsitoita. Ohjelmassa hartaus, arpajaiset sekä ruokailu ja kahvila. Tuotto Kallaveden lähetystyölle.
1. adventin messu su 3.12. klo 10. Sirpa Nummenheimo, Anni Tanninen, Anna-Mari Linna. Kirkkokuoro. Torttumyyjäiset.
Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Sirpa Nummenheimo, Richard Nicholls. Petosen polun etsijät. Partiolaisten lupauksenanto.
Messu su 10.12. klo 10. Veli Mäntynen, Sirpa Nummenheimo, Mari Vuola-Tanila.
Perheiden kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 16. Anni Tanninen, Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro, Nuorten lauluryhmä. Viulu Aliisa Pehkonen ja sello Nelli Pehkonen. Sari Ahonen ja Joona Kujanpää, rytmisoittimet.
Kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 19. Anni Tanninen, Richard Nicholls. KNOT-nuorisokuoro.
Lasten ja perheiden jouluhartaus ke 13.12. klo 9.30. Sirpa Nummenheimo, Richard Nicholls. Tuula Hoffrén ja Varpu Jääskeläinen.
Varttuneen väen joulujuhla ke 13.12. klo 12. Matti Pentikäinen, Anna-Mari Linna. Hartaus joulupuuro ja torttukahvit. Lauletaan joululauluja.
Vapaaehtoisten joulujuhla ke 13.12. klo 18. Sanna Alanen, Juha Määttä, Matti Pentikäinen, Anni Tanninen, Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro ja nuorten lauluryhmä. Viulu Aliisa Pehkonen ja sello Nelli Pehkonen. Sari Ahonen ja Joona Kujanpää, rytmisoittimet.
KNOT-Nuorisokuoron joulukonsertti la 16.12. klo 18. Richard Nicholls.
3. adventtisunnuntain messu su 17.12. klo 10. Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila.
Kuusi tuntia joululauluja su 17.12. klo 11.30. Klo 11.30–13.30 Mari Vuola-Tanila, Lapsikuoro ja Nuorten lauluryhmä ja nuoret soittajat. Klo 13.30–15.30 Anna-Mari Linna. Klo 15.30–17.30 Richard Nicholls.
Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 10. Oona Huttunen, Richard Nicholls.
Jouluaaton perhekirkko su 24.12. klo 15. Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro ja Nuorten lauluryhmä. Joona Kujanpää, rumpu.
Jouluaaton kynttiläkirkko su 24.12. klo 22. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna, Richard Nicholls.
Jouluaamun kirkko ma 25.12. klo 8. Anni Tanninen, Anna-Mari Linna.

Tapaninpäivän kauneimmat joululaulut messu ti 26.12. klo 10. Sanna Alanen, Mari Vuola-Tanila.

PETOSIN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

Koko perheen jouluaskarteluilta ke 29.11. klo 18. Richard Nicholls. Katri Heikkinen, Jari Alanen, Marita Jaatinen, Marjaleena Eronen ja Riitta Reima. Illassa hartaus, erilaisia askarteluja sekä pieni tarjoilu. Varaa mukaan omat nimikoidut sakset ja pussi.
Kolmen sukupolven Mukulamessu su 3.12. klo 17. Oona Huttunen, Mari Vuola-Tanila. Juontajina vanhemmat Heidi & Pekka Räsänen ja isovanhemmat Kaija & Pekka Jokiranta. Petosen srk-talon päiväkerholaiset ja iltapäiväkerholaiset. Lapsityöntekijät Varpu Jääskeläinen, Minna Komulainen ja Katri Heikkinen. Lapsikuoro ja Mari-kanttori.
Sari Ahonen ja Joona Kujanpää, rytmisoittimet. Emäntänä Pia Nousiainen. Ilta-palatarjoilu.
Nuorten joulujuhla ti 5.12. klo 17. Oona Huttunen, Richard Nicholls. KNOT-Nuorisokuoro.
Kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 18. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna. Kirkkokuoro.
Joulupuurojuhla ti 12.12. klo 12 seura-kuntasalissa. Sirpa Nummenheimo. Järj. diakoniatyö.
Lasten ja perheiden jouluhartaus ke 13.12. ja to 14.12. klo 9.30. Juha Määttä, Anna-Mari Linna. ja Katri Heikkinen.

KALLAVEDEN SEUTU – MUUT

Hyvän hoidon päivä ke 29.11. klo 10. Anna-Mari Linna. Omaishoitajille, hoitettaville ja kuljetuspalvelun piireissä oleville. Ilmoittautumiset diakoniatöimistoon 040 4848 332 ma klo 10–11. (Voit jättää myös viestin vastaajaan).
Koko perheen jouluaskarteluilta to 30.11. klo 18. Mari Vuola-Tanila. Maarit Kirkinen ja Marita Jaatinen. Jynkänvuoren kerhohuoneella, Isännäntie 22. Illassa hartaus, erilaisia askarteluja sekä pieni tarjoilu. Varaa mukaan omat nimikoidut sakset ja pussi.
Miesten sauna- ja sanailta pe 1.12. klo 17.30. Poukaman leirikeskuksessa. ”Jumalan sanan voima” Timo Salmela. Seuraavan kerran 15.12. klo 17.30. ”Sana elää”, Jarmo Oksanen.
Metsänväen joulurauhan julistus su 3.12. klo 18. Matti Pentikäinen. Lamperilan laavulla, Länsirannantiet 732. Tarjolla glögi ja piparit.
Leväsen kammarin ma 4.12. klo 13. Adventin aikaan/ jouluiset toivelaulut/ Erkki Holopainen ja Arja Mielikäinen. Seuraavan kerran 11.12. silloin ”Tuikkikaa oi joulun tähtöset” ja kammarin puurojuhla.
Itsenäisyyspäivän hartaus Sankarihaudalla ke 6.12. klo 9. Matti Pentikäinen. Sankarihaudalla.
Piirien yhteinen joulujuhla to 7.12. klo 18. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna. Rytkyn leirikeskuksessa.

Haminalahden eränkävöiden puurojuhla alueella asuville su 10.12. klo 14. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna. Eräkalliolla, Annikki-Veturintie 119.
Kauneimmat joululaulut to 21.12. klo 18. Matti Pentikäinen, Richard Nicholls. Ravintola Käskenkä.

VEHMASMÄEN KAPPELI Sotkanniemi 15, Hiltulanlahti

Koko perheen jouluaskarteluilta to 30.11. klo 18. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna. Pekka Asumaa ja Martti Olsen. Hartaus, askarteluja sekä tarjoilu. Varaa mukaan omat nimikoidut sakset ja pussi.
1. adventin perhekirkko su 3.12. klo 15. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna. Vehmasmäen ja Kurkimäen päiväkerholaiset. Laura Kesti Marita Jaatinen ja Leena Ollikainen.

Itsenäisyyspäivän hartaus, seppelenlasku ja juhla ke 6.12. klo 16. Matti Pentikäinen, Richard Nicholls. Partiolaisten lupauksenanto. Kahvit.
Lasten ja perheiden jouluhartaus ti 12.12. klo 9.15. Sanna Alanen, Mari Vuola-Tanila. Tuula Hoffrén ja Leena Ollikainen.

Kauneimmat joululaulut to 14.12. klo 18. Sanna Alanen, Richard Nicholls. Dolce Minores.
Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 14. Sirpa Nummenheimo, Richard Nicholls.
Joulupäivän Jumalanpalvelus ma 25.12. klo 10. Veli Mäntynen, Anna-Mari Linna.

HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410

Itsenäisyyspäivän hartaus ja seppelenlasku ke 6.12. klo 13. Sanna Alanen, Anna-Mari Linna.
Kauneimmat joululaulut to 14.12. klo 18. Veli Mäntynen, Anna-Mari Linna.
Jouluaaton hartaus kaiken ikäisille su 24.12. klo 14. Veli Mäntynen, Anna-Mari Linna.

KARTTULAN KIRKKO Kirkkotie 23

1. adventin messu su 3.12. klo 10. Johanna Porkola, Anne Keränen. Karttulan-kvartetti. Messun jälkeen Lähetysmyyjäiset seurakuntakodilla. Myytävänä käsitoita ja leivonnaisia. Puuro ja torttukahvit lähetysten hyväksi. Iiris Huttunen.
Joulukonsertti ma 4.12. klo 18. Anne Keränen. A Cappella lauluyhtye The Case of Six. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.
Joulutulet ja lyhtyjen sytytys sankarihaudoille ti 5.12. klo 18. Johanna Porkola. Hartaus ja joululauluja, joulupuuro sop-patykistä. Yhteistyössä Karttulan reservilaisten ja veteraanien kanssa.
Itsenäisyyspäivän Sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Johanna Porkola, Anne Keränen. Karttulan kirkkokuoro. Saarnaa rovasti Raimo Jalkanen. Jumalanpalveluksen jälkeen seppelenlasku sankarihaudoille. Itsenäisyyspäivän juhla Karttulan seurakuntakodilla: Tarjolla keitto ja täy-

Kuusi tuntia joululauluja Kallaveden kirkossa 17.12. klo 11.30.

JOULUKONSERTTEJA JÄRVI-KUOPION SEURAKUNNASSA

■ **Suomi 100- ja joulukonsertti** Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa ma 18.12. klo 18.30.
■ **Joulun valo -konsertti** Kaavin kirkossa pe 15.12. klo 18. Vuoden 2017 Tangoseniorikilpailun voittaja Tiina Jormanainen laulaa joululauluja. Ohjelma 5 €. Tuotto diakoniale.
■ **Joulukirkossa-konsertti** Muuruveden kirkossa pe 1.12. klo 19. Laulu Arja Koriseva ja piano Jouni Somero. Ohjelma 25 €. Muuruveden Kylätalossa konserttikahvit

Tiina Jormanainen

(maksullinen) klo 17 alkaen.
■ **Savolaisen Osakunnan Laulajat** Nilsin kirkossa su 3.12. klo 17. SOL on vuonna 1932 perustettu Helsingin yliopiston Savolaisen Osakunnan sekakuoro. Kuoroa johtaa Sabrina Ljungberg.
■ **TangoMaestro -joulukonsertti** Nilsin kirkossa su 10.12. klo 18. Vapaa pääsy, ohj.10€.
■ **Mieskuoro Kuopio-Kvartetin joulukonsertti** Nilsin kirkossa ke 20.12. klo 18. Vapaa pääsy, ohjelma 10€.

Jouni Somero ja Arja Koriseva

■ **Suomalainen rukous -konsertti** Säyneisen kirkossa ke 29.11. klo 18.30. Isänmaallisia kuorolauluja ja yhteisvirsä Nilsin, Säyneisen, Muuruveden ja Juankosken kirkkokuorojen voimin. Vapaa pääsy.
■ **Nilsin Pussihousukerhon joulukonsertti** Säyneisen kirkossa su 10.12. klo 19. Vapaa pääsy.
■ **Suomalaiset joululaulut -konsertti** Tuusniemen kirkossa ke 20.12. klo 18. Jorma Koponen ja Tuustytöt laulavat suomalaisia joululauluja. Vapaa pääsy. Kahvitarjoilu seurakuntatalon monitoimitilassa.
■ **Joulun Sävel -konsertti, Eino Grön ja Mika Tarkkosen soitinyhtye** Tuusniemen kirkossa ti 26.12. klo 15. Ohjelma 15 €.
■ **Minun maani -juhlakonsertti** Vehmersalmen kirkossa pe 1.12. klo 18. Suomi 100 -konsertti. Suomalaista kuoromusiikkia kolmen kirkkokuoron ja Tuustytöjen voimin sekä kanttoreiden esittämänä. Vapaa pääsy.

Puijon kirkkomuskarit

Puijon seurakunnan musiikkikerhon ja kirkkomuskareiden kevätkauden ilmoittautuminen on alkanut. Musiikkikerho kokoontuu torstaisin 11.1. alkaen ja kirkkomuskarit perjantaisin 12.1. alkaen. Osallistumismaksu on 75 euroa, sisarukset 50 euroa. Paikat täytetään ilmoittautumist järjestyksessä. Lisätiedot www.kuopionseurakunnat.fi/puijon-seurakunta/ilmoittautumiset.

Kaikki joulunajan tapahtumat verkossa: kuopionseurakunnat.fi/joulu

KAUNEIMMAT Joululaulut

TUOMIOKIRKKO

pe 8.12. klo 19 (bändisäestyksellä)
su 17.12. klo 15 ja 18
ma 18.12. klo 18
ti 26.12. klo 10 (messu)

SUOKADUN PALVELUTALO

ma 18.12. klo 13.

LOUNASRAVINTOLA AIKA

ti 19.12. klo 18

ALAVAN KIRKKO

su 10.12. klo 18
su 17.12. klo 11 (messu)

NEULAMÄEN KIRKKO

su 10.12. klo 16

SÄRKINIEMEN KOULU

ma 18.12. klo 18

RAVINTOLA RIO GRANDE

to 21.12. klo 19

JUANKOSKEN

YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO

su 10.12. klo 18

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO

to 7.12. klo 18 (lapsille)

KAAVIN KIRKKO

su 10.12. klo 16

MUURUVEDEN KIRKKO

su 17.12. klo 19

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO

pe 8.12. klo 18.30 (lapsille)

NILSIÄN KIRKKO

su 17.12. klo 19

PAJULAHDEN KOULU

su 26.11. klo 15

VOOTJÄRVEN KYLÄTALO

ke 29.11. klo 18.30

SIIKAJÄRVEN NUORISOSEURAN TALO

la 2.12. klo 14

MURTOLAHTI

to 7.12. klo 18 Liukkusilla, Soipuntie 95

PALONURMEN NUORISOSEURAN TALO

su 10.12. klo 13

LEHTOMÄEN KOTI

su 10.12. klo 16 Lehtomäentie 211

TAHKO SPAN SALI

ma 25.12. klo 18

RIISTAVEDEN KIRKKO

su 10.12. klo 16 (lapsille) ja klo 18

MUSEOPIRTTI

la 2.12. klo 14

NEURON

ti 12.12. klo 12.30

KURKIHARJUN KOULU

su 17.12. klo 12

KAHVILA KOTIKEIDAS

ma 18.12. klo 15.

SÄYNEISEN KIRKKO

su 17.12. klo 19

TUUSNIEMEN KIRKKO

su 17.12. klo 16

KOJANLAHTI

pe 15.12. klo 18 Villa Rysselissä

KOIVUKOTI

to 21.12. klo 13

VEHMERSALMEN KIRKKO

su 17.12. klo 16 (lapsille) ja klo 18

HIRVILAHDEN KAPPELI

to 14.12. klo 18

KALLAVEDEN KIRKKO

su 10.12. klo 16 (perheille) ja klo 19
ti 26.12. klo 10 (messu)

PETOSSEN SEURAKUNTAKOTI

su 10.12. klo 18

RAVINTOLA KÄSKYNKKÄ

to 21.12. klo 18

VEHMASMÄEN KAPPELI

to 14.12. klo 18

AUTUAANLAMMEN KOTA

su 10.12. klo 13

HIRVIJÄRVEN LEIRIKESKUKSEN KOTA

to 14.12. klo 18 (koiraväelle)

SYVÄNNIEMEN KIRKKO

su 17.12. klo 19

MAANINGAN KIRKKO

su 17.12. klo 15 (lapsille) ja klo 18

HANNOLANTIE 9

to 14.12. klo 12 (Haikosilla)

TUOVILANLAHTI

la 6.1. klo 12

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO

su 17.12. klo 16 ja 18.
ti 26.12. klo 18 (kirkko)

MELANKADUN TOIMINTAKESKUS

su 10.12. klo 13

RAVINTOLA AMPIAINEN

ke 13.12. klo 18

MÄNTYLÄN PALVELUTALO

to 14.12. klo 13.30

MÄNNISTÖN TEBOIL

ti 19.12. klo 6.30

ASUKASTUPA KOILLISTUULI

ke 20.12. klo 12

PUIJON KIRKKO

su 17.12. klo 13 (perheille),
su 17.12. klo 15 (ruotsiksi)
su 17.12. klo 19 (viittomakielinen
tulkkaus)
ma 18.12. klo 19 (viittomakielinen
tulkkaus)
ti 26.12. klo 19

HONKAPIRTTI

to 7.12. klo 18

ULLAN KROUVI

to 7.12. klo 18

PÄIVÄRANNAN PYSÄKKI

to 14.12. klo 18

POUKAMA

su 17.12. klo 13

SIILINJÄRVEN KIRKKO

su 10.12. klo 16 (lapsiperheille)
su 10.12. klo 19
su 17.12. klo 16 ja klo 19

VUORELAN KIRKKO

su 10.12. klo 19
ke 13.12. klo 18 (lapsiperheille)
su 17.12. klo 16 ja klo 19

PÖLJÄN KOULU

ma 11.12. klo 18

KUNNONPAIKKA, VUORELA

ti 12.12. klo 19

KUUSLAHDEN KOULU

to 14.12. klo 18

RUOKONIEMEN LEIRIKESKUS

ke 20.12. klo 18

SIMPAN BAARI, VUORELA

to 21.12. klo 19

Anna joululahjaksi tulevaisuus!

Tänä vuonna Kauneimmat Joululaulut soivat kehitysmaiden
syrjäytymisvaarassa olevien nuorten hyväksi.
Voit osallistua keräykseen laulutilaisuuksissa, tekstiviestillä
tai osoitteessa www.kauneimmatjoululaulut.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

tekakkukahvit. Juhlapuhe Erkki Laitinen, Terttu Nenonen lausuu A-M Kaskisen Veteraaniliitolle laatiman runon ”Puolesta Isänmaan”. Järj. Kallaveden srk/ Karttulan alue, Karttulan RES ja Karttulan sotaveteraanit.

Messu su 10.12. klo 10. Matti Pentikäinen, Richard Nicholls. Käsikelloyhtye.

Aattokirkko su 24.12. klo 14. Johanna Porkola, Anne Keränen. Kaisa ja Reetta Karhunen.

Aattokirkko su 24.12. klo 15. Johanna Porkola, Anne Keränen. Ilkka Rissanen.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14

Koko perheen jouluaskarteluilta to 30.11. klo 18. Johanna Porkola, Anne Keränen. Illassa hartaus, erilaisia askarteluita sekä pieni tarjoilu. Varaa mukaan omat nimikoidut sakset ja pussi.

Kids Action Night jouluisissa tunnelmissa pe 15.12. klo 18. Toiminnallinen ilta 1-6 -luokkalaisille (nuoremmat huoltajan kanssa). Jättinytär (tuo hieman naposteltavaa yhteiseen pöytään), musiikkia, kilpailuja, paljon erilaisia toimintapisteitä ja kivaa tekemistä. Järj. yhteistyössä Kuopion kaupungin nuorisopalvelujen kanssa.

KARTTULAN SEUTU – MUUT

Karttulan alueen miesten saunailta to 30.11. klo 17.30. Hirvijärven leirikeskuksessa.

Joululaulutuokio to 7.12. klo 13.30. Anne Keränen. Jaakkolan kerhohuoneella.

Kauneimmat joululaulut Autuaanlammen kodalla su 10.12. klo 13. Mikko Väisänen.

Koiraväen kauneimmat joululaulut to 14.12. klo 18. Johanna Porkola, Anne Keränen. Hirvijärven leirikeskuksen kota, Hirvitie 50. Joulupuuro + sekamateriaalia pa ja torttukahvit hinta 10 €/hlö.

Aattohartaus Karttulan sairaalassa su 24.12. klo 12. Johanna Porkola, Anne Keränen.

Tapaninpäivän Sanajumalanpalvelus ti 26.12. klo 13.30 Jaakkolan kerhohuoneella. Johanna Porkola, Anne Keränen.

SYVÄNNIEMEN KIRKKO

Kuttajärventie 117

Perhekirkko ”Kuningas saapuu” su 17.12. klo 12. Johanna Porkola, Anne Keränen. Marja-Leena Eronen. Voit tuoda mukana itse tekemäsi joulukoristeen kirkon kuuseen joulun ajaksi. N. klo 12.30 lähtö kirkon pihasta metsään ja Joulurauhan julistus metsän väelle. Glögit ja piparit. Yhteistyössä Syvänniemen kyläyhdistyksen kanssa.

Kauneimmat joululaulut su 17.12.

klo 19. Johanna Porkola, Anne Keränen, Mari Vuola-Tanila. Karttulan kirkkokuoro ja solisteja.

Joulukirkko ma 25.12. klo 8. Sirpa Nummenheimo, Anne Keränen. Kirkkokuoro.

MAANINGAN KIRKKO

Maaningantie 33

Joulukonsertti ja uuden levyn julkaisu la 2.12. klo 18. Talvikki Attila-Pekonen.

Adventtimessu su 3.12. klo 10. Raija Jokela, Mari Vuola-Tanila.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Raija Jokela, Anna-Mari Linna. Jumalanpalveluksen jälkeen Itsenäisyyspäivän juhla Maaninkatalolla.

Messu su 10.12. klo 10. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Sydämillä-lauluryhmä.

Lasten jouluhartaus ti 12.12. klo 10.

Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen, Heli Kyhyräinen ja Johanna Taipale.

Messu su 17.12. klo 10. Oona Huttunen, Talvikki Attila-Pekonen.

Lasten kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 15. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen, Heli Kyhyräinen, lapsikuoro Ilon Säteet ja nuorten musApaja.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 18. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Maaningan kirkkokuoro.

Koulujen joulukirkko pe 22.12. klo 9.30. Sirpa Nummenheimo, Talvikki Attila-Pekonen ja Heli Kyhyräinen.

Jouluaaton messu su 24.12. klo 10.

Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 14. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen ja kirkkokuoro.

Jouluaamun messu ma 25.12. klo 8. Oona Huttunen, Talvikki Attila-Pekonen. Soitinmusiikkia.

MAANINKATALO

Maaningantie 32

Koko perheen jouluaskarteluilta ke 29.11. klo 17.30. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen. Hartaus, askarteluita sekä tarjoilua. Varaa mukaan omat nimikoidut sakset ja pussi.

Olkari ma 4.12. klo 17. Raija Jokela. Vorloksossa.

Ruokajakolaisten puurojuhla ke 13.12.

klo 10. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen ja Hanna Rasa

Varttuneen väen Joulupuuro ke 13.12. klo 12.

Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen ja Hanna Rasa.

Vapaaehtoisten Joulujuhla ke 13.12. klo 18. Raija Jokela ja Hanna Rasa.

MAANINGAN SEUTU – MUUT

Crux cafe -nuortenilta to 30.11.

klo 18.30. Komppikassa.

Heli Kyhyräinen. Seuraavan kerran 14.12.

Reipas perhekahvila to 7.12. klo 9. Käärmelahden koululla. Heli Kyhyräinen. Seuraavan kerran 21.12.

Pohjois-Haatalan seurakuntapiiri to 7.12. klo 12. Tuovilanlahden ns-talolla pikkujoulun merkeissä.

Kauneimmat joululaulut Haikosilla to 14.12. klo 12 Hannolantie 9. Talvikki Attila-Pekonen.

Jouluaaton hartaus Ainolassa su 24.12. klo 12.30. Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

Tapaninpäivän messu Viljamilassa ti 26.12. klo 14. Sanna Alanen, Mari Vuola-Tanila.

MUUT

Kallaveden kirkon ja Petosen diakonia-

toimistojen puhelinpäivystykset 27.11. - 22.12.17 ma ja ke klo 10-12 040 4848 333. Viikolla 52 ei ole päivystystä. Muina aikoina voit jättää vastaajan viestin tai lähettää tekstiviestin. Vastaamme yhteydenottoopyyntöihin mahdollisimman pian. Voit täyttää myös yhteydenottolomakkeen nettisivullamme.

Männistön seurakunnan toimisto
040 4848 379, ma–pe klo 9–15
mannisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Ampujanpolku 2

040 4848 386

Suomi 100 -juhlavuoden musiikkinäytelmä ”Elettiin sitä ennenkin”

ke 29.11. klo 12 ja 18 sekä to 30.11. klo 12 ja 18. Kalevalan koulun Pohjantien yksikkö ja Männistön seurakunta juhlistavat Suomi 100 -juhlavuotta suurproduktiolla, jonka käsikirjoitus on kirjoitettu alueen ikäihmisiltä kerätystä tarinoista 1930-1950 -luvulta. Näyttelijöinä on 83 Pohjantien koulun oppilasta sekä 20 pappia, kanttoria, senioriseurakuntalaisia ja kirkkokuorolaisia. Vapaa pääsy.

Lasten adventtipolku kirkon pihalla to 30.11. klo 10.

1. adventtisunnuntain perhemessu su 3.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Elina Knuuttila, Aulikki Mäkinen, Salla Tyrväinen, Johanna Isokangas, Heikki Mononen. Lapsikuoro. Tule laulamaan Hoo-sianna. Pyhän Johanneksen kirkko 25-vuotaa. Riisipuuro ja torttukahvit.

Iloinen joulu lapselle ja vanhukselle -joululahjakampanja alkaa su 3.12. klo 10. Hae kirkon joulukuudesta joululahjatoive, joka

lahjoitetaan yhteistyökumppaneiden (Kuopion Hope ry ja Kuopion kaupungin sosiaalitoimi) kautta alueella asuville lapsille ja vanhuksille. Lahjan voi tuoda lahjapakettina tai -korttina seurakunnan työntekijälle 17.12. klo 18 mennessä. Lahjat toimitetaan eteenpäin viikolla 51.

Jan Lehtola, urut: Johann Sebastian Bachin Clavier-Übung III – reformaation juhlateos ma 4.12. klo 19.

Vapaa pääsy.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Elina Knuuttila, Aulikki Mäkinen, Johanna Isokangas. Kirkkokuoro. Juhlahahvit.

2. adventtisunnuntain messu su 10.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Salla Tyrväinen, Heikki Mononen.

Kuopion mieslaulajien ja Helsingin Suomalaisen klubin kuoron joulu-konsertti su 10.12. klo 18.

Lasten joulukuvaelma ke 13.12. klo 10.

Messu su 17.12. klo 10. Elina Knuuttila, Aulikki Mäkinen, Johanna Isokangas.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 16. Aulikki Mäkinen, Johanna Isokangas.

Lapsikuorot.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 18. Aulikki Mäkinen, Johanna Isokangas.

Kuopion mieslaulajat.

Lasten ja perheiden jouluhartaus, jossa joulukuvaelma su 24.12. klo 15.

Jouluyön messu su 24.12. klo 23.

Elina Knuuttila, Aulikki Mäkinen, Salla Tyrväinen.

Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10. Heikki Hyvärinen, Aulikki Mäkinen.

Kauneimmat joululaulut -kirkko ti 26.12. klo 18. Elina Knuuttila, Johanna Isokangas.

Ikoninmaalauskurssi vasta-alkajille sunnuntaisin 14.1., 11.2., 25.2., 18.3., 8.4. ja 29.4. klo 17–20 takkahuoneessa. Hinta 60 € + tarvikkeet. Ilmoittautuminen 1.–31.12. www.kuopionseurakunnat.fi/

manniston-seurakunta/ilmoittautumiset. Salla Tyrväinen, 040 4848 320.

Ikoninmaalauskurssi vähintään yhden ikonin maalanneille tiistaisin 9.1., 23.1., 6.2., 20.2., 20.3., 3.4. ja 17.4. klo 17–20 takkahuoneessa. Hinta 70 € + tarvikkeet. Ilmoittautuminen 1.–31.12. www.kuopion-seurakunnat.fi/

manniston-seurakunta/ilmoittautumiset. Salla Tyrväinen, p. 040 4848 320.

MUUT

Kauneimmat joululaulut Melankatu 10 toimintakeskuksella su 10.12. klo 13.

Heikki Hyvärinen, Heikki Mononen.

Kauneimmat joululaulut ravintola Ampiaisessa, Lönnrotinkatu 32, ke 13.12. klo 18. Elina Knuuttila.

Kauneimmat joululaulut Mäntylän palvelutalolla to 14.12. klo 13.30.

Kauneimmat joululaulut Männistön Teboililla, Kullervonkatu 1, ti 19.12. klo 6.30.

Kauneimmat joululaulut asukastupa Koillistulessa, Saarijärventie 9, ke 20.12. klo 12. Elina Knuuttila, Johanna Isokangas.

Jouluhartaus Mäntylän palvelutalolla pe 22.12. klo 13.30. Heikki Hyvärinen, Heikki Mononen.

PUIJO

Puijon seurakunnan toimisto
040 4848 410, ma–pe klo 9–15
puijo@evl.fi

PUIJON KIRKKO

Taivaanpankontie 3

040 4848 419

1. adventtisunnuntain messu su 3.12. klo 10. Jaana Marjanen, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Sibelius-Akatemi-

an liturgisen laulun opiskelijat. Lapsille pyhäkoulu.

Lumen Valo -lauluhytteen konsertti su 3.12. klo 15. Liput 20 € sis. ohjelman. Liput ennakoon Puijon seurakunnan toimistosta 040 4848 410. Lippuja ovelta rajoitetusti.

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus ke 6.12. klo 10. Kari Kuula, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen, Joona Saraste. Kuopion Sotaveteraanien Mieskuoro. Puijon Pakertajien partiolupausten anto.

Suomalais-unkarilainen jouluhartaus to 7.12. klo 18. Raili Pursiainen. Glögitarjoilu.

Sibelius-konsertti pe 8.12. klo 18. Kuopion konservatorion ja ammattikoreakoulun opiskelijat: Henna Korkalainen, viulu, Anni Kutvonen, viulu, Hanna Raittila, laulu, Kaisa Tanskanen, piano, Johannes Ruotsalainen, piano. Ohjelma 5 €.

Adventtiseurait la 9.12. klo 18. Järjestäjänä Kuopion ja ympäristön rauhanyhdistys.

Adventin perhemessu ja kaikenikäisten kekkerit su 10.12. klo 10. Kari Kuula, Teemu Voutilainen, Mari Voutilainen, Anna Antikainen. Niklas Grönholm, Susanna Pakkala-Koskelainen. Rajalan koulun musiikkiluokkalaista, Taina Tammekann ja Tommi Markkanen. Joulupuuro ja torttukahvit.

Kuopion Seniorikuoron joulukonsertti su 10.12. klo 10. Kari Kuula, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Yksinlaulu Juhani Sivenius, duetto Marja-Leena Vuori ja Unto Holopainen, säestykset Vahtivuoren kamariyhtye. Ohjelma 10 €.

Lasten jouluhartaus ke 13.12. klo 9.15. Mari Voutilainen, Anna Antikainen.

Christmas Carols -messu to 14.12. klo 19. Panu Pohjolainen, Jarkko Maukonen. Tuomas Mäkipää, Anglican Church in Finland. Glögitarjoilu.

Aavistus joulua -konsertti la 16.12. klo 15. Sirpa Sola, laulu, Marko Tuovinen, laulu ja Tapio Nykänen, piano. Kolehti Puijon seurakunnan lähetystyön hyväksi.

3. adventtisunnuntain messu su 17.12. klo 10. Jaana Marjanen, Mari Voutilainen, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Erkki Holopainen, laulu.

Perheiden kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 13. Mari Voutilainen, Joona Saraste. Susanna Pakkala-Koskelainen, Pia Sahi Sousa. Musiikkikerholaiset, tyttöleiriläiset.

De vackraste julsångerna su 17.12. klo 15. Jaana Marjanen. Tintti Tinkala.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 19. Jaana Marjanen, Anna Antikainen. Puijon kamarikuoro. Opiskelijat tulkkavat viittomakielelle.

Kauneimmat joululaulut ma 18.12. klo 19. Anna Antikainen. Pia Sahi Sousa. Nuorten musiikkiryhmä.

Opiskelijat tulkkavat viittomakielelle.

Lauluyhtye Vox Nova suomalainen joulukonsertti Kinosten suojassa ti 19.12.

Kuusen koristelu ja hartaus Puijon kirkon pihalla ke 29.11. klo 9

JOULUKONSERTTEJA MÄNNISTÖN JA PUIJON SEURAKUNNISSA

■ **Jan Lehtola, urut: Johann Sebastian Bachin Clavier-Übung III - reformaation juhlateos** Pyhän Johanneksen kirkossa ma 4.12. klo 19. Konserttiin on vapaa pääsy.

■ **Kuopion mieslaulajien ja Helsingin Suomalaisen klubin kuoron joulukonsertti** Pyhän Johanneksen kirkossa su 10.12. klo 18.

■ **Lumen Valo -lauluhytteen konsertti** Puijon kirkossa su 3.12. klo 15. Lumen Valo on yksi suomalaisen vanhan musiikin kantava voima. Säestyksetöntä renessanssimusiikkia sekä keskiajan, barokin ja oman aikamme musiikkia. Liput 20 € sis. ohjelman, ennakkoon Puijon seurakunnan toimistosta 040 4848410. Lippuja ovelta rajoitetusti.

■ **Kuopion Seniorikuoron joulukonsertti** Puijon kirkossa su 10.12. klo 18. Johtaa Miia Liukka. Yksinlaulu Juhani Sivenius, duetto Marja-Leena Vuori ja Unto Holopainen. Säestykset Vahtivuoren kamariyhtye. Ohjelma 10 €. 50-jäseninen kuopion Seniorikuoro on toiminut yli 45 vuotta ja on

Lumen valo

osa Kuopion seudun seniorit ry:n toimintaa.

■ **Aavistus joulua -konsertti** Puijon kirkossa la 16.12. klo 15. Herkkää ja valoisaa tunnelmaa luomassa Sirpa Sola, Marko Tuovinen ja Tapio Nykänen. Tuoreempia ja perinteisiä joululauluja. Kolehti Puijon

seurakunnan lähetystyön hyväksi. Ennen konserttia mahdollisuus nauttia joulupuuroa ja rusinasoppaa, aikuiset 5 €, lapset ilmaiseksi.

■ **Lauluyhtye Vox Nova: Kinosten suojassa** Puijon kirkossa ti 19.12. klo 19. Johtaa Heikki Halme. Pia Cantiones -kokoelman lauluja sekä Jean Sibeliuksen, Merikannon, Helan, T. Kuusiston, Sonnisen ja Linjamen sävellyksiä. Konsertin tunnuslaulu, Melartinin Kinosten suojassa uutena sovituksena. Konserttiin on vapaa pääsy, ohjelma 10 €. Järjestävät Puijon seurakunta, Kuopion konservatorio ja Kamarikuoro Vox Nova.

Sirpa Sola

Lahjoita joululoa

Iloinen joulu lapselle ja vanhukselle -joululahjakampanja käynnistyy Männistön seurakunnassa sunnuntaina 3.12.

Kampanjan tarkoituksena on tuoda iloa seurakunnan alueella asuville lapsille ja vanhuksille.

Tule mukaan tuottamaan hyvää joulumieltä ja hae Pyhän Johanneksen kirkon joulukuudesta lahjatoive. Seurakunta toimittaa yhteistyökumppaneidensa Kuopion Hope ry:n ja Kuopion kaupungin sosiaalitoimen kautta lahjat alueella asuville lapsille ja vanhuksille.

Joululahjatoiveet ovat noudettavissa kirkolta 3.12. klo 10 alkavan messun jälkeen ja lahjat voi tuoda joko lahjapakettina tai -korttina seurakunnan työntekijälle 17.12. klo 18 mennessä.

Lahjoitukset toimitetaan eteenpäin viikolla 51.

klo 19. Johtaa Heikki Halme. Lauluja Piaa Cantiones -kokoelmasta ja uudem-
paa suomalaista joulumusiikkia. Ohjel-
ma 10 €.

Jouluaaton perhejumalanpalvelus ja jouluseimen rakentaminen su 24.12. klo 15. Jaana Marjanen, Joona Saraste.

Jouluyön messu su 24.12. klo 23. Kari Kuula, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Kati Jansa. Lauluryhmä Verso.

Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8. Jaana Marjanen, Joona Saraste. Puijon kirkkokuoro.

Tapaninpäivän messu ti 26.12. klo 10. Kari Kuula, Anna Antikainen.

**Tapaninpäivän kauneimmat joulu-
laulut** ti 26.12. klo 19. Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Atte Santala, kitara.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS Taivaanpankantie 3

Adventtikuusen koristelu ja hartaus kirkon pihalla ke 29.11. klo 9. Mari Vouti-
lainen, Anna Antikainen. Tuula Pitkänen.

**Puijon seurakunnan historian julkis-
taminen** pe 15.12. klo 16. Jaana Marjanen. Jaro Julkunen, lauluryhmä. Glögitarjoilu.

**Joulupuuroa ja rusinasoppaa lähetyk-
sen hyväksi** la 16.12. klo 12. Aikuiset 5 €, lapset ilmaiseksi.

MUUT

Laulava joulukortti myynnissä Puijon seurakunnan alueelle ke 29.11. klo 9. alkaen seurakunnan toimistossa 040 4848410 arkisin klo 9–15. Laulava joulukortti kiertää Puijon seurakunnassa pe 15.12. klo 17–19. Teemu Voutilainen, Anna Antikainen, seurakunnan nuoret. Nuorten laulujoukko toimittaa kortin ja laulun sen saajalle kotiovelle. Korttien tuotto lähetyselle tai diakoniale anta-
jan valinnan mukaan. Kortin hinta 8 €.

**Hartaus ja adventti- ja jouluvirsi-
en laulajaiset Puijonlaakson toimintakes-
kuksen juhlasalissa** to 30.11. klo 10.45, os. Sammakkolammentie 12. Kari Kuula, Joona Saraste.

**Kauneimmat joululaulut Honkapir-
tissä** to 7.12. klo 18, os. Kouluraitti 56, Ranta-Toivala. Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Puijon kirkkokuoro.

**Kauneimmat joululaulut Ullan Krou-
vissa** to 7.12. klo 18, os. Puijonsarventie 27. Kari Kuula, Anna Antikainen. Laulu-
ryhmä.

Ranta-Toivalan seurakuntapiiri, Aune Kumpulaisella ti 12.12. klo 18.30, os. Ranta-Toivalantie 248. Kari Kuula.

Takkailta Poukamassa ke 13.12. klo 19, os. Poukamantie 105. Lucianpäivä. Mistä todellinen valo elämään? Heli Nuutinen.

Kauneimmat joululaulut Päivärannan Pysäkillä to 14.12. klo 18, os. Lakeissuon-
tie 1. Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Puijon kirkkokuoro.

Lähetyksen myyjäiset Puijon torilla la 16.12. klo 10.

Kauneimmat joululaulut Poukamassa su 17.12. klo 13, os. Poukamantie 105. Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Vaskiyhtye.

Jouluaaton hartaus (suomi-englanti) Puijon mäellä su 24.12. klo 13. Kari Kuula. Puijon kamarikuoron kvartetti. Puijon joulurauhan julistus.

DIAKONIAKESKUS

Vuorikatu 21, Kuopio

Diakoniakeskuksen aulatilalla avoinna ma, ke ja pe klo 10–12. Aulatilassa on luettavissa lehtiä ja asiakkaiden on mah-
dollista varata aikoja eri viranomaisille asiakastietokoneen kautta. Aulatilassa on avoin WiFi-verkko vierailijoita varten.

**Diakoniakeskuksen aulatilajoulu-
tauolla 20.12.–15.1.**

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna arkisin klo 9–11 ja 12–14 p. 017 288 4600 (khranvirasto), 017 288 4620 (talouststo). Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi.

Diakoniatyöntekijät ovat varattavissa ennen joulua viikoilla 49-50 (4.-15.12.). Viikkoa ennen joulua ei enää ole dia-
koniatyöntekijöiden vastaanottoja.

**www.siilinjarvenseurakunta.fi, Face-
bookissa @siilinjarvenseurakunta, Instagramissa siilinjarvenseurakunta**

SIILINJÄRVEN KIRKKO Haarahongantie 2

Keskipäivän rukoushetki ke 29.11., 13.12., 20.12., 27.12. klo 12.

Adventtikonsertti la 2.12. klo 17. Savo-
laisen Osakunnan Laulajat (SOL) esiintyy Sabrina Ljungbergin johdolla. Jouluista ja isänmaallista kuoromusiikkia. Vapaa pääsy, käsiohjelma 10 €.

Messu su 3.12. klo 10. Väätäinen, Laurinkari, Heiskanen. Gospel-kuoro Lähde, Rami Tuomikoski klarinetti.

Armas Maasalon adventtivesper su 3.12. klo 18. Haimilahti, Kaisto, Kajava ja Sola Gratia -kuoro.

Itsenäisyyspäivän juhla jumalanpal-
velus ke 6.12. klo 10. Laitanen, Hoffrén, Kajava, Kaisto, Lauluveikot, Kuilun Kulki-
jat. Partiolaisten lupauksenanto. Ennen jumalanpalvelusta klo 9.30 seppelienlasku sankarihaudoilla. Jumalanpalveluksen jäl-
keen kahvitilaisuus ja juhla Isossa salissa.

Messu su 10.12. klo 10. Niskanen, Marin, Kajava.

**Kauneimmat joululaulut lapsiperheil-
le** su 10.12. klo 16.

Kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 19. Sola Gratia -kuoro.

**Eläkeikäisten joulujuhlan kauneim-
mat joululaulut -viikkomessu** ti 12.12. klo 12. Marin, Väätäinen (av.), Kajava, Tiilikainen, Launonen. Messun jälkeen puurojuhla seurakuntatalolla.

Messu su 17.12. klo 10. Laurinkari, Niska-
nen, Heiskanen.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 16. Musiikkiopiston orkesteri.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 19. Naiskuoro TriAngeli.

Joulukonsertti pe 22.12. klo 19. Suomalaista joulumusiikkia, yksinlauluja, duettoja ja urkumusiikkia. Tapani Maju-
ri, baritoni, Marjaana Kaisto, sopraano ja

Vesa Kajava,urut/piano.

Jouluaaton perhekirkko su 24.12. klo 10. Hoffrén, Laurinkari, Kajava, lasten lauluryhmä.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 12. Lau-
rinkari, Kajava, yksinlaulu Erkki Väänänen.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 13.30. Väätäinen, Kajava, nuorten kuoro.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 15. Väätäinen, Kajava, Sola Gratia -kuoro.

Jouluaamun jumalanpalvelus ma 25.12. klo 8. Laitanen, Väätäinen, Kaisto.

Messu ti 26.12. klo 10. Marin, Laurinka-
ri, Kajava.

SIILINJÄRVEN SEURAKUNTATALO Haarahongantie 4

Kahvila Huili perjantaisin klo 9–12 alakerran kerhotila.

Perjantakahvila pe 1.12., 8.12., 15.12., 22.12. klo 18 nuorten kerhotila.

Kirkonmäki kuhisee VALOA ma 4.12. klo 17.30–20. Tulitaidetta. Eläinten joulu. Revontulikuvia. Enkeli-, kynttilä-, tähti- ja piparipaja. Joululauludisko. Hiljentymistä kirkossa. Rentoa joulun odotusta eri-
ikäisten kesken.

Tanssia ja liikettä la 9.12. Armollista tanssia naisille! Klo 9–10 Afrikkalainen tanssi, klo 10–11 Gospel-lattarit, klo 11.15–12.15 Gospel-jumppa ja kehon-
huolto. Hinta 6 €/t (käteinen, tasaraha). Ilmoittaudu verkossa. Lisätiedot jenni.shakya@evl.fi, 044 728 4647.

Joulumyyjäiset su 10.12. klo 11.30–
13.30 Iso sali. Myynnissä mm. piirakoita, joululaatikoita, pullia, käsitöitä ja kortte-
ja. Tarjolla joulupuuro ja torttukahvit 6 € tai torttukahvit 2,50 €. Tuotto lä-
hetystyöhön. Voit varata pöydän myy-
däksesi omia tuotteitasi myyjäisissä, ei elintarvikemyyntiä, pöytävuoakra 10 € (käteinen). Lisätiedot jenni.shakya@evl.fi. Huom. myös Senegalin terveiset.

Terveisiä Senegalista su 10.12. klo 11.45–12.15 Päätysali. Lähetyssihteeri kertoo kuulumiset Senegalin matkal-
taan. Seurakunta on tukenut Senegalin luterilaista kirkkoa jo 30 v.

Sanan ja yhteyden ilta ma 11.12. klo 18.30 pieni sali. Matti Hoffrén, Eero Heikkinen ja Välke.

Adventtiseurat to 14.12. klo 14. Pieni sali. Veisataan Siionin virsiä. Väätäinen.

Siiliperheiden joulujuhla to 14.12. klo 18 Nuorisotila.

Vanhemmouden Palikat su 17.12. klo 16. Lastenhoito ja iltapala. Ilmoi-
tathan lastenhoitotarpeesi ennakoon: 044 728 4646.

VUORELAN KIRKKO Rissalantie 2

Messu su 3.12. klo 13. Väätäinen, Laurin-
kari, Heiskanen.

Kahvila Kuppunen tiistaisin klo 9–14 alakerrassa.

Vuorelan lähetyspiiri ti 5.12. klo 10. Niskanen.

Kirkonmäki kuhisee VALOA ti 5.12. klo 17.30–20. Tulitaidetta. Eläinten joulu. Revontulikuvia. Enkeli-, kynttilä-, tähti- ja piparipaja. Joululauludisko. Hiljentymistä kirkossa. Rentoa joulun odotusta eri-
ikäisten kesken.

Arjen Ateria to 7.12. klo 11–12. Hinta aikuiselta 5 €, yli 2-vuotiaalta lapselta 2 €. **Sanajumalanpalvelus** su 10.12. klo 13. Niskanen, Kajava.

Kauneimmat joululaulut su 10.12. klo 19. Lauluveikkojen kvartetti.

**Kauneimmat joululaulut lapsiperheil-
le** ke 13.12 klo 18. Lapsikuoro.

Kirkkovaltuuston kokous to 14.12. klo 18. Kirkkoherran valinta.

Messu su 17.12. klo 13. Laurinkari, Niska-
nen, Heiskanen.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 16 Gospelkuoro Lähde.

Kauneimmat joululaulut su 17.12. klo 19. Yksinlaulu Matti Anttila.

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 13. Hoffrén, Kaisto.

Jouluaamun jumalanpalvelus ma 25.12. klo 10. Laitanen, Väätäinen, Kaisto.

Messu ti 26.12. klo 13. Marin, Laurinkari.

MUUT

Tilaa Laulava joulukortti: Jouluntoivo-
tus elävän musiikin keinoin naapurille, ystävälle tai muulle Siilinjärven alueella asuvalle. Kortin vie perille nuorten lau-
luryhmä 15.12. klo 17–20 ja 16.12. klo 13–15 ja 17–20. Kortteja on rajoitettu määrä. Hinta yritykseltä 15 € ja yksityi-
seltä 7 €. Lisätiedot lauluista ja maksa-
misesta seurakunnan verkkosivuilta. Tilaukset numerosta 044 7284 655 (Sauli Paavilainen). Tuotto Siilinjärven srk:n ja yhteistyötahojen ylläpitämään nuorten Pärkki-palvelupisteen toimintaan.

Vesijärven-Harjamaen lähetyspiiri to 7.12. klo 18 Anja Vesterisellä, Kalasta-
jantie 16 B 10. Laitanen.

Kauneimmat joululaulut ma 11.12. klo 18 Pöljän koulu.

Jouluhartaus ti 12.12. klo 18 Jälä-
Kasurilan erämiesten kodalla Räsälän-
mäentiellä.

Kauneimmat joululaulut ti 12.12. klo 19 Kunnonpaikka.

Jouluhartaus to 14.12. klo 13.30 Akulii-
nassa. Laurinkari, Heiskanen.

Kauneimmat joululaulut to 14.12. klo 18 Kuuslahden koulu.

Diakoniatyön jouluglögit ma 18.12. klo 10 Siilinjärven tori. Tule piipahta-
maan, nauttimaan hetki yhdessä! Paikal-
la diakoniatyöntekijät.

Joulurauhan julistus ma 18.12. klo 18 Toivalan tsasounalla. Järj. luterilainen seurakunta ja ortodoksiseurakunta sekä Vuorelan Kunto. Mehu- ja piparitarjoilu.

Kauneimmat joululaulut ke 20.12. klo 18 Ruokoniemen leirikeskus. Kahvitarjoilu.

Kauneimmat joululaulut Simpan Baarissa Vuorelassa to 21.12. klo 19.

JÄRJESTÖT

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Kuninkaankatu 22, Kuopio

Toimipiste avoinna keskiviikkoisin klo 10–13, virsihetki klo 11–12. Saatavana HY:n ja Aholansaaren tuotteita.

Seurat to 7.12. klo 18 Nilsin kirkossa.

Jouluseurat su 10.12. klo 18 Keskuseu-
rakuntatalo, srk-sali. Mukana virsikuoro.

Seurat su 17.12. klo 18 Juankosken seurakuntatalolla.

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma, Tulliportinkatu 22, Kuopio

facebook.com/krskuopio, kansanraa-
mattuseura.fi/kuopio

Iloa ja yhteyttä Sanan Kulma ti 5.12. klo 13 Suhteemme toisen omaisuuteen, Lea Tuiremo.

Kaiken kansan joulujuhla Neulamäen kirkon srk-sali Vesurikuja 4 su 10.12. klo 14.

NNKY Vuorikatu 22

044 772 1928, www.ywca.fi/00010584-
kuopion-nnky

”Tervetuloa kotiin”/SLEY 3.12. klo 15. **Askatelu maahanmuuttaja äitien** tyttöjen kanssa 9.12. klo 13.

Kahvila Wirwoitus 10.12. klo 14. Joulu-
juhla ”Laulellen jouluun”.

Venäjänkiel. naisten ryhmä 12.12. klo 18.

Sanajumalanpalv./SLEY 14.12. klo 18.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Rukous- ja raamattupiiri ma 11.12 klo 16.30 Kuopion NNKY:llä, Vuorikatu 22.

Sanasta suuntaa-raamattupiiri to 30.11., 7.12. ja 14.12. klo 18 Sammakko-
lammentie 1 B, Merja-Riitta Jaakkonen.

Kaiken kansan joulujuhla ke 13.12. klo 18.30 Juankosken srk-talo. Raimo Myyry-
läinen, Miia Gabel.

Luentosarja uskon ABC, osa 4, van-
hurskauttaminen, to 14.12. klo 18.30, Kristillinen toimintakeskus Hupeli, Laivarannantie 2, Levälähti, Tuusniemi. Jouko Kauhanen, Eino Räsänen.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22

Yhteinen pyhäkoulu ja seurat su 3.12 klo 14, 15.30 ja 17 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 10.12 klo 15.30 ja 17 Rauhan-
yhdistyksellä.

Seurat 17.12 klo 15.30 ja 17 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 31.12 klo 15.30 ja 17 Rauhanyhdistyksellä.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS

Tervetuloa kotiin -tapahtuma su. 3.12. klo 15 NNKY:n tiloissa, Vuorikatu 22, Olenius.

Raamattu- ja lähetyspiiri to. 7.12. klo 19 Keskuseurakuntatalolla Aaronissa.

Sanajumalanpalvelus to. 14.12. klo 18 NNKY:n tiloissa, Vuorikatu 22, Olenius.

NILSIÄN ELÄKELÄISTEN KRISTILLINEN YHDISTYS RY

Kerhon pikkujoulu ke 13.12. helluntai-
seurakunnan salissa.

Kirkonmäki kuhisee valoa

Rentoa joulun odotusta eri-ikäisten porukalla on luvassa, kun Kirkonmäki kuhisee VALOA Siilinjärven seurakunta-
-talolla 4.12. ja Vuorelan kirkolla 5.12. klo 17.30–20. Adventti-iltojen ohjelmassa on eläinten joulu, revontulikuvia, enkeli-, kynttilä-, tähti- ja piparipajat, joululaulu-
disko sekä hiljentymistä kirkossa.

Tapahtumat alkavat tulitaide-esityksellä ulkona klo 17.30.

JOULUKONSERTEJEJA SIILINJÄRVEN SEURAKUNNASSA

■ **Adventtikonsertti** Siilinjärven kirkossa la 2.12. klo 17. Jouluista ja isänmaallista kuoromusiikkia tarjoilee Savolaisen Osakunnan Laulajat adventtikonsertissaan. Kuoro esiintyy Sabrina Ljungbergin johdolla. Konserttiin on vapaa pääsy, käsiohjelma maksaa 10 €.

Savolaisen Osakunnan Laulajat (SOL) on vuonna 1932 perustettu Helsingin yli-
opiston Savolaisen Osakunnan sekakuoro. Ohjelmistoltaan monipuolinen ja energi-
nen SOL vaalii savolaisuuriaan vuosittaisil-

la kotiseutukonserttikiertueillaan.

Kuoro on ansainnut palkintoja koti-
maassa ja ulkomailla.

■ **Armas Maasalon adventtivesper** su 3.12. klo 18. Haimilahti, Kaisto, Kajava ja Sola Gratia -kuoro.

■ **Joulukonsertti** Siilinjärven kirkossa pe 22.12. klo 19. Suomalaista joulumusiikkia, yksinlauluja, duettoja ja urkumusiikkia. Tapani Majuri, baritoni, Marjaana Kaisto, sopraano ja Vesa Kajava,urut/piano.

Julistetaan joulurauha

■ **Metsänväelle julistetaan joulurauha** su 3.12. klo 18 Lamperilan laavulla, Länsirannantie 1732. Myös Syvänniemellä julistetaan joulurauha metsän väelle su 17.12. kirkkohetken jälkeen. Lähtö kirkon pihasta metsään n. klo 12.30. Molemmissa tapahtumissa on tarjolla glögiä ja pipareita.

■ **Toivalan tsasounalla** julistetaan joulurauha ma 18.12. klo 18. Tapahtuman järjestää yhteistyössä luterilainen seurakunta ja ortodoksiseurakunta sekä Vuorelan Kunto. Mehu- ja piparitarjoilu.

■ **Piispa Jari Jolkkonen** julistaa jo perinteeksi muodostuneen **Saaristokaupungin joulu-
rauhan** Keilantorilla to 21.12. klo 18. Yhteistyössä Saaristokaupungin asukasyhdistys.

■ **Puijon joulurauhan julistus** kuullaan jälleen suomeksi ja englanniksi Puijon mäellä, tornin juurella jouluaattona 24.12. klo 13. Aattohartauden pitää Kari Kuula, ja Puijon kamarikuoron kvartetti laulaa.

Joulu riemukas, juhla autuas, aika armoa tulvillaan

Tervetuloa joulukirkkoon

TUOMIOKIRKKO

Jouluaaton perhejumalanpalvelus su 24.12. klo 15.
Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 17.
Jouluyön messu su 24.12. klo 23.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 7.
Kauneimmat joululaulut -messu ti 26.12. klo 10.

ALAVAN KIRKKO

Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 13.
Jouluyön sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 23.
Joulupäivän sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 11.
Tapaninpäivän messu ti 26.12. klo 11.

NEULAMÄEN KIRKKO

Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 15.

JUANKOSKENYLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 15.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10.
Tapaninpäivän joululaulukirkko, sanajumalanpalvelus ti 26.12. klo 10.

KAAVIN KIRKKO

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 14.
Kynttiläkirkko ma 25.12. klo 19.

HAURANGIN NUORISOSEURAN TALO

Tapaninpäivän Kaavin ja Tuusniemen alueiden yhteinen kirkko ti 26.12. klo 10.

MUURUVEDEN KIRKKO

Aattohartaus su 24.12. klo 13.
Jouluyön messu su 24.12. klo 23.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8.

NILSIÄN KIRKKO

Aattohartaus su 24.12. klo 15.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8.
Joululaulumessu ti 26.12. klo 10.

TAHKO SPAN SALI

Aattohartaus su 24.12. klo 14.

RIISTAVEDEN KIRKKO

Lasten aattohartaus su 24.12. klo 13.
Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 15.
Kynttiläkirkko su 24.12. klo 23.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10.
Joululaulukirkko ti 26.12. klo 10.

SÄYNEISEN KIRKKO

Aattohartaus su 24.12. klo 13.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10.
Joululaulukirkko, sanajumalanpalvelus ti 26.12. klo 13.

TUUSNIEMEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 16.
Jouluaamun kynttiläkirkko ma 25.12. klo 8.

VEHMERSALMEN KIRKKO

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 15.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI

Joululaulukirkko ti 26.12. klo 13.

KALLAVEDEN KIRKKO

Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 10.
Jouluaaton perhekirkko su 24.12. klo 15.
Jouluaaton kynttiläkirkko su 24.12. klo 22.
Jouluaamun kirkko ma 25.12. klo 8.
Tapaninpäivän kauneimmat joululaulut -messu ti 26.12. klo 10.

KARTTULAN KIRKKO

Aattokirkko su 24.12. klo 14.
Aattokirkko su 24.12. klo 15.

KARTTULAN SAIRAALA

Aattohartaus su 24.12. klo 12.

JAAKKOLAN KERHOHUONE

Tapaninpäivän Sanajumalanpalvelus ti 26.12. klo 13.30.

SYVÄNNIEMEN KIRKKO

Jouluaamun kirkko ma 25.12. klo 8.

MAANINGAN KIRKKO

Jouluaaton messu su 24.12. klo 10.
Jouluaaton sanajumalanpalvelus su 24.12. klo 14.
Jouluaamun messu ma 25.12. klo 8.

AINOLA

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 12.30.

VILJAMI

Tapaninpäivän messu ti 26.12. klo 14.

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO

Lasten ja perheiden jouluhartaus, jossa joulukuvaelma su 24.12. klo 15.
Jouluyön messu su 24.12. klo 23.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 10.
Kauneimmat joululaulut -kirkko ti 26.12. klo 18.

PUIJON KIRKKO

Jouluaaton perhejumalanpalvelus ja jouluseimen rakentaminen su 24.12. klo 15
Jouluyön messu su 24.12. klo 23.
Jouluaamun sanajumalanpalvelus ma 25.12. klo 8.
Tapaninpäivän messu ti 26.12. klo 10.

PUIJON MÄKI

Jouluaaton hartaus (suomi-englanti) su 24.12. klo 13.
Joulurauhan julistus.

SIILINJÄRVEN KIRKKO

Jouluaaton perhekirkko su 24.12. klo 10.
Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 12.
Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 13.30.
Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 15.
Jouluaamun jumalanpalvelus ma 25.12. klo 8.
Messu ti 26.12. klo 10.

VUORELAN KIRKKO

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 13.
Jouluaamun jumalanpalvelus ma 25.12. klo 10.
Messu ti 26.12. klo 13.

Jouluhartaudet hautausmailla

VEHMASMÄEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 14.
Joulupäivän Jumalanpalvelus ma 25.12. klo 10.

HIRVILAHDEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus kaiken ikäisille su 24.12. klo 14.

PUUTOSMÄEN HAUTAUSMAA

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 13.

MURTOLAHDEN KAPPELI

Aattohartaus su 24.12. klo 15.30.

HUSSONMÄEN KAPPELI

Jouluaaton hartaus su 24.12. klo 16.30.

VUOTJÄRVEN HAUTAUSMAA

Aattohartaus su 24.12. klo 14.30.

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

